De trouwe dienaar

Door J. Tiesema

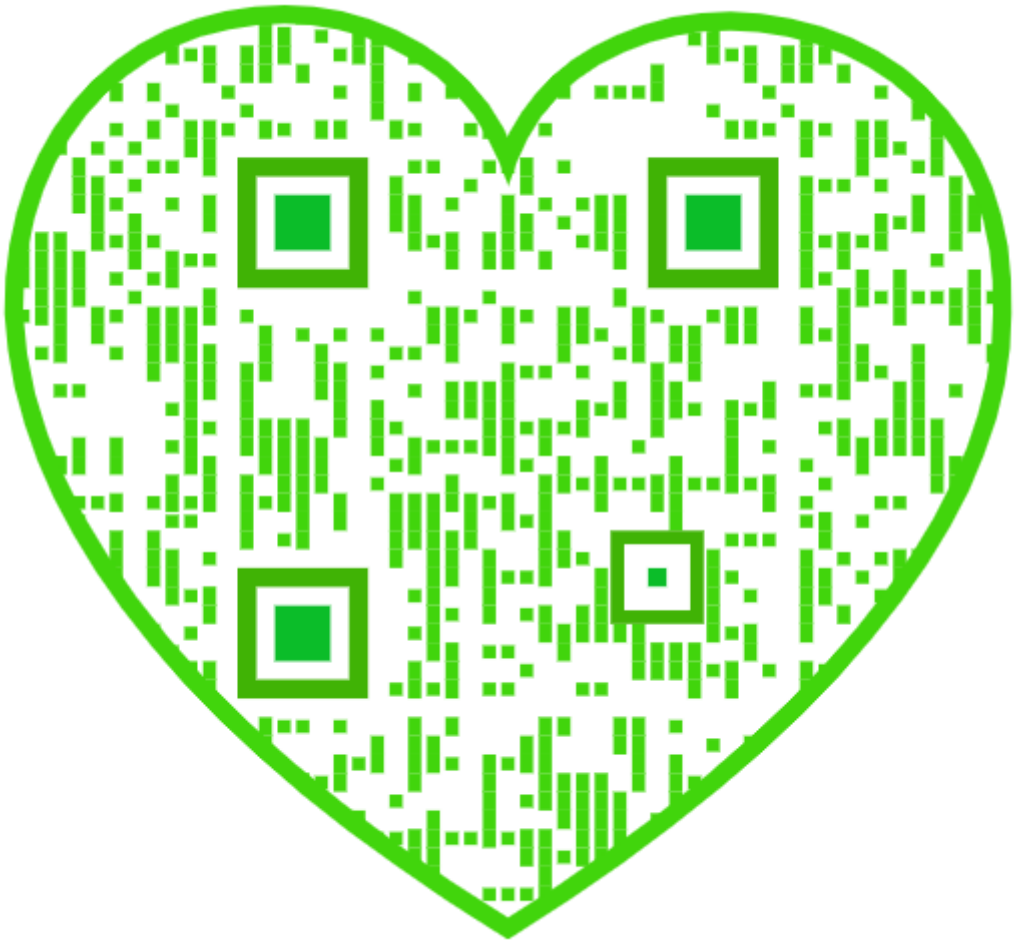

DE TROUWE DIENAAR

DE TROUWE DIENAAR

BESCHOUWING OVER HET EVANGELIE NAAR MARKUS

DOOR J. TIESEMA

J. N. VOORHOEVE — DEN HAAG

INHOUD

HOOFDST.		BLADZ.
1.	Inleiding	7
2.	De eerste gouden straal	15
3.	Machten der duisternis en dienaren des hemels	17
4.	Woord en wonder	20
5.	„Ik wil"	24
6.	God alléén!	27
7.	Zondaars en bruiloftskinderen	30
8.	Onmogelijk en tóch mogelijk!	33
9.	Doodsschaduwen	34
10.	Het heilige zaad het steunsel	39
11.	Oogstvreugde	40
12.	Veilig onder Jezus' hoede	46
13.	Licht in den nacht	47
14.	Het werk Gods	51
15.	Botsing	57
16.	De spijziging van de vier duizend	64
17.	Ongeloof	66
18.	„De dingen Gods"	68
19.	Jezus alléén!	70
20.	„Theologische" vragen	73
21.	Goddelijke toetssteenen	77
22.	In het gezicht van de bloedstad	85
23.	Bartimeüs	93
24.	Naar Bethanië	97
25.	Gedaante en wezen	99
26.	De tegenspreking der zondaren	103
27.	Wie volharden zal tot het einde	113
28.	Twee maaltijden	119
29.	In de opperzaal	121
30.	„Abba, Vader!"	125
31.	„Ik ben het."	129
32.	De Koning der Joden	132
33.	Door God verlaten	137
34.	Eerbetoon	142
35.	Opstandingsglorie	144
36.	God — medegetuigende	149
37.	Opgenomen in heerlijkheid	151

INLEIDING

„Heilige menschen Gods, door den Heiligen Geest gedreven, hebben gesproken." [1])

Dit woord is van kracht, óók voor de schrijvers der vier Evangeliën. Het is een wonder van onzen God, dat menschen *door Hem zijn gebruikt, om Zijn Woord te schrijven.*

God is tot den mensch nedergedaald. Hij heeft hun Zijn gedachten en voornemen bekend willen maken op zúlk een wijze, dat ze kunnen worden verstaan. Daartoe stelde Hij menschen in Zijn dienst.

Voor het schrijven der Evangeliën heeft God vier personen gebruikt.

Twee er van, Johannes en Mattheüs, waren „geroepen apostelen".

Een derde, Lukas, was geneesheer, geen apostel.

Van den vierde, Markus, kan met zekerheid worden gezegd, dat hij een medearbeider in het Werk des Heeren *is geweest; maar van een bijzondere roeping is bij hem geen sprake. In Markus hebben we een* dienaar *vóór ons; geen apostel, maar een dienaar van een apostel, en wel van Paulus.*

In het Oude Testament hebben we een overeenkomstig geval. Daar ontmoeten we in den dienaar van Mozes, later diens opvolger, den schrijver van het Boek Jozua. God kan ons het meerdere toevertrouwen, als we in het mindere getrouw bevonden worden!

Dit staat in elk geval voor ons vast, dat in de vier *Evangeliën ons de Persoon van Christus wordt voorge-*

[1]) *2 Petr. 1 : 21.*

steld. De Heilige Geest heeft Markus, zoo goed als Mattheüs, Lukas en Johannes, tot instrument *verkoren, om in* menschelijk verstaanbare taal tot menschen te spreken over Hem, die waarachtig mensch geworden is en van den hemel nederdaalde, om ons den Vader te verklaren.

De mensch moge al in veroordeelenswaardigen hoogmoed zich boven *het Woord hebben geplaatst, meenende zóó verlicht te zijn, dat hij met zijn door de zonde bedorven verstand de Openbaring Gods kon toetsen, teneinde uit te maken, òf ze van God was, en zoo ja, wàt van Hem was en wàt niet, wij wenschen ons* onvoorwaardelijk te buigen *voor élk onderdeel van onzen Bijbel, hetzij uit het Oude-, hetzij uit het Nieuwe-Testament, en het te aanvaarden als „de oorkonde van onzen Vader."*

Zóó zetten we ons neer óók voor het Evangelie naar Markus.

In gedachten buigen we ons voor Hem, die in dit Evangelie tot ons spreekt, en die voor Zijn mededeelingen aan ons den „dienaar" Markus heeft willen gebruiken, opdat Hij ons zóú dienen.

De vraag kan worden gesteld, waarom God ons niet één Evangelie gegeven heeft.

Ons antwoord is, dat het onzen God er niet om ging, van Jezus Christus een levensbericht te geven, zooals we van historische personen levensbeschrijvingen bezitten. Neen, het is Zijn voornemen geweest, om ons Zijn veelgeliefden Zoon voor te stellen in de onwaardeerbare schoonheid van Zijn Persoon en Werk. Welnu, dat kón niet geschieden in één Evangelie; dat kón niet worden neergeschreven door één mensch. Daarom verkoos God een Mattheüs, een Markus, een Lukas en een Johannes.

Een Mattheüs, om met woorden des Heiligen Geestes

den Koning Israëls, *den waren* Messias *te schilderen; den* Leeuw uit den stam van Juda.

Een Lukas, om ons den heiligen Mensch uit den hemel *te laten zien.*

Een Johannes, opdat deze als op adelaarsvleugelen *ons zou opvoeren, opdat wij* het eeuwige Woord, den Zoon van God, *zouden aanschouwen.*

Een Markus, om ons door diens mededeelingen den volmaakten Dienaar *op den voet te doen volgen; Hem, die als* de ware profeet *en* drager van het Woord Gods *in nederigheid en afhankelijkheid, met volhardende trouw, den weg van den waren Knecht*[2]*) Gods vervolgde, totdat Hij met vreugde opgenomen werd, verhoogd aan de rechterhand Gods!*

Vandaar dadelijk bij het begin een heraut, aankondigende de komst van den Dienaar Gods, die uit den hemel was nedergedaald.

En daarom aan het eind van hetzelfde Evangelie wederom, als Hij opgevaren is, herauten, gezanten, dienaars, die de blijde boodschap van het volbrachte werk van den volmaakten en verheerlijkten Dienaar hebben uit te dragen.

En tusschen dat begin en dat einde het stralende pad van des Heeren Knecht, die tot in de kleinste bijzonderheden Zijn Zender verheerlijkte, en die in Zijn getrouwheid zelfs niet door een verachtelijken vloekdood te weerhouden was in het volbrengen van den wil van Zijn God.

Bij de opening van het tweede Evangelie zien we Jezus van Nazareth, maar onmiddellijk en rechtstreeks uit den geopenden hemel wordt de stem gehoord: Gij zijt mijn geliefde Zoon; in U heb Ik mijn welbehagen gevonden.

Bij het afsluiten der mededeelingen door Markus aanschouwen we opnieuw den geopenden hemel; *en Jezus, de Dienstknecht en Profeet, die zijn dienaren achter-*

---

[2]) *Daarom is in oude Bijbels het symbool van het tweede dier, het* kalf (*eigenlijk* een jonge stier), *voor het Evangelie naar Markus zoo juist gekozen.* (*Openb. 4 : 7.*)

liet, wordt opgenomen *en* zet Zich *aan de rechterhand Gods.*

En dan wordt nog eenmaal, in een allerlaatste woord, op Hem de blik van den biddenden lezer gericht met de treffende woorden: „De Heere *wrocht mede, en bevestigde het woord door teekenen, die daarop volgden." Te voren wordt in heel het Evangelie van Markus Jezus nooit „Heer" genoemd. We vinden dit het eerst na Zijn opstanding.*

De vier Evangeliën hebben derhalve elk een eigen *karakter. Dit moet men bij het lezen er van wel in het oog houden, indien men tenminste het gehéél der gedachten Gods, in de vier Evangeliën te zamen neergelegd, wil leeren verstaan.*

Zoo heeft dan Markus, gedreven door den Heiligen Geest — we herhalen dit nog eens met klem, omdat zonder inspiratie het boek geen Goddelijk *gezag zou bezitten — uit de veelheid der feiten en woorden, door den Heere Jezus gesproken en verricht, slechts* die *handelingen en woorden vermeld, die zich bijzonder eigenden om Gods gedachten ten aanzien van den Zoon als Profeet en Dienaar te leeren kennen.*

Met de andere Evangeliën heeft het Evangelie naar Markus gemeen, dat het ons óók over den Zoon, den hemelschen Mensch spreekt, doch het bijzondere in dit Evangelie is, dat het ons Hem toont als den afhankelijken Knecht, die Zich onmiddellijk terugtrekt, zoodra aller aandacht op Hem gericht wordt door de openbaarwording der heerlijkheid van Zijn Goddelijken Persoon, want die heerlijkheid kón immers onmogelijk verborgen blijven. In plaats dus van opzettelijk die heerlijkheid te openbaren, bedekte de Dienaar ze veeleer. Is dat niet een heerlijkheid op zichzelf? En schittert onze Jezus ook niet dáárdoor als de ware Dienaar?

Op een bijzonder levendige *wijze worden ons de gebeurtenissen door Markus medegedeeld. Het moet ieder, die zorgvuldig gelezen heeft, wel opgevallen zijn, hoe vaak het woord* „terstond" *in dit Evangelie voorkomt.*

Mattheüs gebruikt genoemd woord slechts eenige malen, in een geschiedenis en een gelijkenis, die beide ook in Markus voorkomen. Lukas doet het eveneens slechts een enkelen keer, o.a. in de toekomstrede van den Heere Jezus. Bij Johannes vinden we het niet meer dan tweemaal. Maar Markus vermeldt het niet minder dan veertigmaal.

Het eerste hoofdstuk van Markus bevat het woord „terstond" al dadelijk negenmaal. [3]) *Slechts in vier hoofdstukken ontbreekt het geheel.* [4]) *We mogen het dan ook wel het sleutelwoord van dit Evangelie noemen.*

Dadelijk willen we de verkeerde gedachte wegnemen, alsof het woord „terstond" altijd wijzen zou op haast of gehaastheid, alsof daardoor de sfeer van verheven rust zou worden ontwijd. Bij aandachtige beschouwing der verschillende gevallen blijkt, dat het een enkele maal die beteekenis wel heeft, bv. den laatsten keer, dat het in het eerste hoofdstuk — in vers 43 voorkomt. Het gaat er daar om, dat er geen tijd verloren ga. Zoo snel mogelijk moet de gereinigde man uit de omgeving van Jezus worden verwijderd. Hij ontvangt het strenge gebod om te zwijgen, en moet naar den priester. Doch meestal brengt het woord „terstond" een andere gedachte, en wel deze: er is geen enkele aarzeling; alles geschiedt onmiddellijk en beslist, zonder berekening of aarzeling; alles geschiedt niet alleen, omdat het de tijd is, maar omdat het behoort *te geschieden, omdat het* moet *geschieden.*

En dit doet ons opnieuw denken aan het hoofdkenmerk van den volmaakten Dienaar: toewijding zonder terughouding, volmaakte bereidwilligheid. *Als een gouden lichtlijn loopt deze gedachte door het leven*

[3]) *1 : 10, 12, 18, 20, 21, 28, 31, 42 en 43.* [4]) *In de hoofdst. 7, 12, 13 en 16.*

van den Heere Jezus, zooals Markus het ons beschrijft, en deze gedachte behoort ook het leven der dienaars, die den Dienaar uit den hemel volgen op weg naar den hemel, te beheerschen.

„Heden en morgen en den volgenden dag moet ik voortgaan!"

„Ik werp duivelen uit en volbreng genezingen, heden en morgen, en ten derden dage word ik voleindigd!"

Verheven rust *naast* nooit falende volharding!

Het Evangelie, dat ons den trouwen Dienaar voorstelt, geschreven door „een dienaar"!

Laat ons hierbij een oogenblik stilstaan.

Wij vinden zijn naam voor het eerst vermeld in Hand. 12 : 12 en 25. Zijn volle naam was Johannes Markus en de naam zijner moeder Maria. In Hand. 13 : 5 en 13 wordt hij bij zijn eersten naam, Johannes, genoemd; in Hand. 15 : 39 bij zijn tweeden, Markus. Hij vergezelde als jongeman Barnabas, zijn oom, en Paulus op hun eerste zendingsreis, en was hun dienaar. Toen echter de apostelen te Perge in Pamfylië gekomen waren, verliet hij hen, en keerde terug naar Jeruzalem.[5] *De apostelen waren hiervan niet de oorzaak, maar Markus zelf. Misschien vreesde hij de tegenstanders; misschien was het werk en waren de reizen hem te veel en te zwaar; hoe ook: hij werd onrustig voor de bediening.*[6] *Dit gaf aanleiding tot oneenigheid tusschen Barnabas en Paulus, zoodat deze van elkaar scheidden. Paulus weigerde Johannes Markus, die van Pamfylië van hem geweken was, bij de tweede zendingsreis mee te nemen, maar Barnabas nam Markus mee en ging met hem naar Cyprus.*[7] *Uit de wijze,*

[5] *Hand. 13 : 13.* [6] *Verg. Hand. 15 : 38 met 2 Tim. 4 : 11.*
[7] *Hand. 15 : 37—39.*

waarop de Heilige Geest door Lukas in de Handelingen de dingen mededeelt, kunnen we opmaken, wie naar de meening des Geestes heeft gehandeld.

Over Barnabas' reis wordt niets gemeld, en van Paulus wordt gezegd, dat hij met Silas heen reisde, der genade Gods door de broederen bevolen zijnde." [8]) *Een tijd van niet-nuttig-zijn volgde nu voor Johannes Markus, totdat hij in den dienst werd hersteld. En wel door Paulus zelf. Hoe schoon en treffend! Dat dit inderdaad het geval is geweest, blijkt uit Paulus mededeelingen in zijn Brieven.* [9]) *Hij werd Paulus' medearbeider"* [10]) *Ja, Gods Geest heeft den ontrouwen dienaar uitverkoren, na zijn herstel, als instrument om den trouwen, volmaakten Dienaar ons voor oogen te stellen!*

Welk een wonder van genade! En ook: welk een bemoediging voor hen, die als dienaars hebben gefaald! Als zij tot inkeer komen, is er niet alleen herstel, maar kunnen zij nog tot hooger dienst worden gebruikt!

Wat de traditie van Markus beweert, zullen we hier niet vermelden. Uit de Schriften weten we alleen nog, dat hij de geestelijke zoon was van den apostel Petrus, en dat hij bij hem vertoefde te Babylon in Egypte. [11])

Het Evangelie van den trouwen Dienaar! Geschreven door een eertijds ontrouwen dienstknecht!

Is het niet wonder heerlijk?

Markus mag in het door hem geschreven Evangelie Hem *beschrijven, die gewillig en vrijwillig zich overgaf; die nooit terugtrad; die tot verheerlijking Gods* Zijn ziel uitstortte in den dood!

[8]) *Hand. 14 : 40.* [9]) *Kol. 4 : 10: 2 Tim. 4 : 11.* [10]) *Filémon : 24.* [11]) *1 Petr. 5 : 13.*

Het Evangelie van *Jezus Christus, den Zoon van God,* naar *Markus, ligt dan nu open vóór ons.*

Diep — maar zeker niet diep genoeg — zijn we onder den indruk van het gewicht, dáárvan iets te mogen schrijven!

Maar we zien omhóóg, we verwachten onze hulp van Boven. Gods Geest leide ons — lezers en schrijver — bij de overdenking van dit wonderschoone Boek. We stellen ons voor, onze lezers op de schoonheden van dit Evangelie te wijzen; samen te luisteren naar de stem van Hem, die hier ons tegemoet treedt; we wenschen met diepen eerbied Hem te volgen op den landweg van Galiléa, in de straten van Jeruzalem, ja tot buiten haar poort tot op den heuvel Golgotha. We zullen Hem beschouwen in Zijn wondere opstandingsheerlijkheid, totdat we Hem van den Olijfberg zien opgenomen in den Troon van God! En de volmaakte Dienaar zal ons laten zien, wat een toegewijd leven, volmaakt in gehoorzaamheid aan God, beteekent. Déze Dienaar, [12]) *die getrouwe Knecht,* [13]) *is onze* hooggeloofde Zaligmaker, Wien de eere zij en de heerlijkheid tot in eeuwigheid!

[12]) *Jes. 42 : 1—3.* [13]) *52 : 13—15 en 53.*

DE EERSTE GOUDEN STRAAL

HOOFDSTUK 1; de verzen 1—11.

ALS UIT EEN HEMELSCHEN TEMPEL vol schoonheid en heerlijkheid valt de éérste gouden straal voor ons in de woorden, waarmede Markus het door hem geschreven Evangelie aanvangt.

Twee menschen staan vóór ons.

De Mensch Jezus Christus — de Zoon van God.

De mensch Johannes — zoon van Zacharias en Elisabeth. Johannes als *heraut,* uitgezonden [1]) om den Knecht des Heeren [2]) bij Gods volk op aarde in te leiden; bewust van zijn zending, want hij weet eenerzijds, waartoe hij komt en wat hij te doen heeft, en anderzijds weet hij óók, voor Wien hij wijken moet en wijken wil. Straks gaat hij gaarne op zij voor zijn Meester en zijn God. Zijn Meester is sterker, d.i. machtiger dan hij, maar tevens heerlijker. Johannes is niet waard, en dit getuigt hij gaarne zélf, dat hij zich aan zijns Meesters voeten nederbukt om den riem Zijner schoenzolen te ontbinden. [3]) Deze Meester is ook zijn God; want *Hij* zal doopen met den

[1]) Mal. 3 : 1 en Jes. 40 : 3; [2]) Jes. 42 : 1—3; [3]) Matth. 3 : 11; Mark. 1 : 7; Luk. 3 : 16; Joh. 1 : 27; Hand. 13 : 25.

Heiligen Geest, hetgeen ook werkelijk geschied is, nadat Hij bij den Vader Zijn plaats in den Troon ingenomen had.[4])

Twéé menschen treden ons tegemoet.

De een voor een tijd; een bepaald, voorbereidend dienstwerk verrichtend.

De Ander om te blijven — eeuwiglijk! — óók als Dienaar![5])

De een om een overblijfsel te bereiden.

De Ander om Zich bij dat overblijfsel te voegen als Een, die álles voor hen wezen zal!

Héérlijke dienst, die dienst van Johannes!

Hij bereidt den weg voor zijn Meester in de harten der menschen.

Hij doopt, — maar slechts hen, die hun zonden voor God hadden beleden.

Hij wijst hen op den *zonden-Vergever*, die nà hem komen zou. En van Hem zouden ze nà de vergeving hunner zonden *den Heiligen Geest* ontvangen.

Afzondering van alle ongerechtigheid is het motief der prediking van den zoon van Zacharias.

Vergeving van alle kwaad was het doel van de komst van den Zoon van God; daartoe zou Hij, als Dienaar, in arbeid der *ziel* zijn!

Afzondering teekende zich af in het kemelsharen kleed van Johannes.

Afzondering — maar volstrékt! — is het kenmerk bij den Zoon, als Hij als mensch Zich openbaart.[6])

[4]) Joh. 15 : 26; 16 : 7; Hand. 2 : 33; [5]) Luk. 12 : 37; [6]) Luk. 1 : 35; 1 Petr. 2 : 22; 2 Kor. 5 : 21.

Twéé menschen aanschouwen we: de een is — hoewel hij de grootste is onder degenen, die van vrouwen geboren zijn[7]) — uit de aarde stoffelijk; de Ander is de Heere uit den hemel.[8])

En zie, nu komt de tweede toch tot den eerste. Jezus, Zich willende voegen bij het afgezonderde overblijfsel, dat zijn schuld voor God beleden heeft en op Hem wacht — komt tot Johannes en laat Zich doopen. Hier in Markus géén verzet van Johannes; hier alléén het feit, de mededeeling, dat het geschied is. Maar dan ook onmiddellijk *het getuigenis des hemels* — voor het óóg en voor het óór! — hier dadelijk *duif* en *stem*. O, wonder Gods! de trouwe Dienaar, opklimmend uit het Jordaanwater, is *de Zoon des welbehagens!* Zùlk Een kán dienen en ánderen te hulp komen. De eene broeder kan den anderen niet verlossen,[9]) maar Deze kan állen verlossen. Want Hij is de *Sterke*, de *Getrouwe!*

O, wondere lichtstraal, bij de intrede binnen dit heiligdom!

MACHTEN DER DUISTERNIS EN DIENAREN DES HEMELS

HOOFDSTUK 1; de verzen 12 en 13

Bij het lezen van dit bericht — en hoe véél is in enkele woorden neergelegd! — behooren we wel te bedenken, dat we op heiligen bodem vertoeven. De voeten moeten ontschoeid zijn!

[7]) Matth. 11 : 11; Luk. 7 : 28; [8]) 1 Kor. 15 : 47; [9]) Ps. 49 : 8.

Een wondere hoogte van volmaakte gehoorzaamheid ligt hier onmiddellijk naast een peilloozen afgrond van listige wederstreving.

Die weerstreeft is de duivel.

Die volmaakt gehoorzaamt is de Dienaar Gods.

Niet geleid aan Gods hand, gelijk eenmaal Adam, in een heerlijken hof, waar voor álle begeerten álles aanwezig was, maar gedreven door Gods Geest in een woestijn, waar alles ontbrak en waar wilde dieren het demonenwerk verzwaarden.

Maar zie — Engelen dalen neder en dienen Jezus!

Een wondere hoogte van gehoorzaamheid wordt ons getoond.

Niet voor den Vader moest het blijken, wie de Zoon was. En niet voor den Zender, wie de Knecht was. Want de Vader kénde den Zoon — niemand kent den Zoon dan de Vader [10]) — en God kénde den Dienaar. Maar voor ménschen moest het blijken *wie* de twéède Mensch was, wijl de eerste gevallen was.

En voor den duivel evenzeer, die den eersten mensch had kunnen verleiden tot ongehoorzaamheid. Hoe gehéél ánders zou het hier wezen!

De woestijn en niet Edens hof zou de werkplaats van den booze zijn. En veertig dagen zijn de tijd en wilde dieren vormen de omlijsting. Maar de tegenstander Gods vermag *niets* tegen den Dienaar, die leeft van alle woord, dat door

[10]) Matth. 11 : 27.

den mond Gods uitgaat.[11]) Engelen zijn toeschouwers. De hemel ziet neer vol welbehagen op *den* Gehoorzame, die een oorzaak van eeuwig heil geworden is voor allen, die Hem gehoorzamen.[12]) De Gebieder is Mensch geworden en leert[13]) wat gehoorzamen is, en ook daarin — het bleek nu — was Hij volmaakt!

Een deskundige verhaalde eens, hoe hij het goud toetste. Hij gebruikte daartoe den grootsten vijand van het edele metaal, nl. *lood*. Het goud met het lood wierp hij in den smeltoven. Lood grijpt elk ander metaal dan zuiver goud aan. Het echte goud — *hoewel het schudt en beeft* — komt uit het vuur en uit den strijd met het lood te voorschijn *zooals het er in gegaan is*. Dat wijst het gewicht door een nauwkeurige weging vóór en ná de vuurproef uit. Het goud blijkt daardoor *goud* te zijn. Zóó overtuigt de vakman ieder, die weten wil, of hij écht goud voor zich heeft. Zélf weet de goudsmid het wel, maar hij spaart het goud niet; hij geeft het over aan zijn felsten vijand, omdat hij daarmede het bewijs leveren kan, dat het metaal, hetwelk hij in den oven wierp, *goud, werkelijk goud* was.

De grootste vijand is tot Jezus gekomen. De Geest dreef den trouwen, gehoorzamen Dienaar naar de plaats, waar de tegenstander álles tegen Hem beproeven zou. Maar áls dan ook alles beproefd *is*, dán is ook in het volle licht gesteld *wie* Jezus is.

[11]) Matth. 4 : 4; [12]) Hebr. 5 : 9; [13]) Hebr. 5 : 8.

Merkwaardig is bij Lukas het woord vóór de verzoeking: „En Jezus, vol des Heiligen Geestes keerde weder .... en werd door den Geest geleid in de woestijn." [14])

Maar niet minder merkwaardig is het woord ná de verzoeking, als de duivel „álle verzoeking voleindigd had": „En Jezus keerde weder in de kracht des Geestes naar Galilea." [15])

De volmaakte Dienaar, gehoorzaam aan Zijn Zender, verzocht in de állermoeilijkste omstandigheden, komt als overwinnaar zegevierend te voorschijn uit den kamp met de machten der duisternis. Dienaren des hemels zien bewonderend toe. [16])

WOORD EN WONDER.

HOOFDSTUK 1; de verzen 14 tot 31.

De prediking van het Woord en de openbaring van wonderteekenen gaan in de Evangeliën hand aan hand. Niet alleen waar Jezus-Zelf optreedt, maar ook als de twaalf en de zeventig door Hem worden uitgezonden. [17]) Allereerst dan predikt Hij het Woord; Jezus trad op, zoodra Johannes de Dooper overgeleverd was. Eenige hoofdstukken verder komt Markus nog eens op Johannes terug. Hier is het voldoende, dat vastgesteld wordt, hoe de wegbereider tot zwijgen gebracht

[14]) Luk. 4 : 1; [15]) Luk. 4 : 14; [16]) 1 Tim. 3 : 16; [17]) Mark. 3 : 15; Matth. 10 : 1, 7, 8; Luk. 10 : 1, 9, 10.

is, doch dat daarmede het Woord nog niet „gebonden" [18]) was.

Der waarheid zou getuigenis worden gegeven door de Waarheid-Zelf! — Jezus predikte, dat de door de profeten aangekondigde tijd door de komst van den waren Messias vervuld was: het Koninkrijk zou worden opgericht. De Koning, hoewel Hij als zoodanig Zich niet openbaarde, was nochtans in het midden Zijns volks en dáárom kon nù worden gepredikt, dat het Koninkrijk Gods nabij was. Wie deel aan de zegeningen van het Koninkrijk begeerde, wie er wilde *ingaan*, moest zichzelf voor God oordeelen, d. i. *zich bekeeren tot Hem*, — en de blijde boodschap aangaande den Gezalfde aannemen, d. i. in *het Evangelie* gelooven. Gróót was het arbeidsveld en kórt de tijd!

Daarom riep de Drager van het Woord menschen, die Hij gebruiken wilde, om anderen te dienen. Hij zag enkele visschers bezig in hun arbeid en Hij achtte het het geschikte moment om ze tot een anderen en hoogeren arbeid af te zonderen. Hij roept ze en maakt ze visschers van menschen. Straks, ná de opstanding, zendt Hij ze naar de wijde menschenzee — de zee der volkeren — met het bevel: „Gaat heen in de gehééle wereld en predikt aan álle schepselen." [19])

Om dit werk te kunnen doen is allereerst beslistheid noodig en daarnaast toewijding. Welnu, beide zijn aanwezig: *terstond* verlaten zij hun

[18]) 2 Tim. 2 : 9; [19]) Mark. 16 : 15.

vader en hun netten en zij gaan „achter Jezus." Van hen zou de Meester ook eens zeggen: „Waar ik ben, daar zal ook mijn dienstknecht zijn" en ook hun gold: „Zoo iemand mij dient, de Vader zal hem eeren." [20])

Het kon onmogelijk verborgen blijven, dat Jezus ánders sprak dan de schriftgeleerden van dien tijd. Hij was niet alleen Degene, die het gezag bezat, anderen in Gods Werk te roepen, maar met datzelfde gezag leerde Hij ook, gelijk Hij tenslotte Zich de Machtige toont ook door de uitwerping van duivelen.

Jezus' woord was met gezag. Hij gebruikte het geschreven Woord, haalde de Wet van Mozes aan en de Psalmen en de Profeten, doch Hij deed het zóó, dat anderen ondanks zichzelf er door onder den indruk kwamen. De duivel was bevreesd voor deze macht. De onreine geest in den man, die tegenwoordig was in de synagoge, toen Jezus te Kapernaüm leerde, gaf getuigenis aangaande deze kracht: „Zijt gij gekomen om ons te verderven? Jezus Nazarener — Heilige Gods!" Maar de ware Getuige wenschte van die zijde géén getuigenis aan te nemen; evenmin als Paulus, de navolger van Christus, later te Filippi. [21]) Jezus bestrafte den onreinen geest, en hoewel deze noode zijn prooi verliet, ging hij toch uit van den man, nadat hij hem nog eerst heen en weer gerukt had. — De schare was verbaasd en de geheele omgeving sprak van Hem. Doch dat beteekende nog niet,

[20]) Joh. 12 : 26; [21]) Hand. 16 : 18.

dat bij allen ook het geweten geraakt was en de bereidwilligheid er was, om zich voor God te oordeelen.

Wonderschoon is het tooneeltje, zoo levendig door Markus beschreven, in het huis van Simon en Andréas. Daar treedt Jezus den vriendenkring binnen, in een sfeer van warme vertrouwelijkheid. Er is een geval, dat de familie aan het hart gaat. En nu komen ze er mede tot Hém, die hen liefheeft. Hij heeft de *macht* om te helpen!

't Faalt aardschen vrienden vaak aan krachten,
Maar nooit een *Vriend,* als Jezus is!

Het is bovendien het juiste oogenblik. Want nooit spreekt Jezus één woord ánders dan op den juisten tijd en nooit handelt Hij ánders dan op het door Zijn Vader gewenschte oogenblik. Maria en Martha moesten *wachten.*[22]) Simon en Andréas werden *dadelijk* geholpen: Petrus' schoonmoeder wordt genezen. De koorts verlaat haar, en zij kan allen dienen.

Is niet koorts een treffend beeld van onrust? Veroorzaakt ze geen onrust bij den lijder? Welnu, bij de schoonmoeder was de koorts weggenomen en zij kon nu dienen.

Heerlijke vrucht, als ze gezien wordt bij hen, die aan Jezus' voeten de wáre rust hebben gevonden!

Rust — en tóch *activiteit, energie, dienst!*

[22]) Joh. 11 : 6.

„IK WIL."

HOOFDSTUK 1; de verzen 32 tot 45.

Deze woorden sprak Jezus tot den melaatsche, die, op de knieën voor Hem liggend, zeide: „Indien gij wilt, gij kunt mij reinigen!"

In die twee woorden liggen macht en ontferming.

Jezus kón reinigen — Jezus wílde helpen.

Dat *willen* was zoo wonderbaar in zijn onbegrensde liefde: als het avond geworden is en de zon reeds is ondergegaan, helpt Jezus allen, die tot Hem komen. Krank of bezeten, gekweld — óf door de gevolgen der zonde óf door het geweld des duivels —, in Jezus vinden de ongelukkigen, die tot Hem worden gebracht, een Helper. De geheele stad is bijeenvergaderd bij de deur, zoodat het huis, waar de onvermoeide Dienaar Zich bevindt, Hem geen rust schenken kan. Want Zijn ziel gaat naar allen uit en Zijn hand blijft uitgestrekt om verzachting en bevrijding aan te brengen.

Zóó vindt men Jezus, wáár men Hem ook ontmoet.

In de woeste plaats zoeken zij Hem. Want ze kunnen niet wachten, totdat een nieuwe dag weer nieuwe moeilijkheden schept. 's Morgens vroeg, nog diep in den nacht, staat Hij gereed. Ja, waarlijk — Hij *wil!* Wie er aan twijfelde, kénde Hem nog niet!

Zóó was het met den melaatsche. De arme had

zeker vernomen, dat duivelen waren uitgevaren op Zijn machtwoord.

„Gij *kunt*," zoo roept hij uit. Maar zou nu ook de wil er zijn, om met den beklagenswaardigen paria uit Israëls samenleving zich bezig te houden?

Hoe treffend is het antwoord op dat „Indien gij wilt!"

Het is een antwoord met de dáád en met het wóórd.

Jezus strekt de hand uit en raakt den onreine aan. Wie had ooit een melaatsche aangeraakt en was onbezoedeld gebleven?

Hier echter staat de Vlekkelooze, die den besmette aanraken kán, zonder Zelf bevlekt te worden. *God* is in het midden Zijns volks en betoont Zich den Heelmeester,[23]) voor Wien óók de melaatschheid, het treffende beeld ~~van de zonde~~, die ten doode toe krank maakt, ~~wijken moet~~!

Maar met de daad gaat het woord hand aan hand. En door het woord kan de ongelukkige een blik slaan in het hart van zijn Ontfermer. En daar woont eindelooze ontferming. Daar hoort hij het: „Ik *wil!*" Macht en ontferming samen doen de melaatschheid terstond ~~wijken~~. De genezene kan in overeenstemming met de wet van zijn volk zich gaan vertoonen aan den Priester. Deze bekomt daardoor de getuigenis, dat God tusschenbeide getreden is. Want wie kon melaatschheid wegnemen dan God alléén?[24])

---

[23]) Ex. 15 : 26; [24]) 2 Kon. 5 : 7; Num. 12 : 13.

We moeten niet meenen, dat de dienst van Jezus opging alleen in hulp aan kranken en in redding voor bezetenen. Nadrukkelijk geeft de Heilige Geest getuigenis aangaande *het gebed.*

Te midden van den overstelpenden arbeid, die allen tijd van den vroegen morgen tot den laten avond in beslag neemt, zoekt Jezus de eenzaamheid om te bidden. „Toen het nog diep in den nacht was, vertrok Jezus naar een woeste plaats en bad aldaar." De gebedssfeer omzweefde onafgebroken den onvermoeiden dienst van den Knecht Gods! Van Hem staat geschreven in den profeet Jesaja: „Hij wekt allen morgen. Hij wekt mij het oor, dat ik hoore gelijk die geleerd worden." [25])

Verder moeten we er ons wel voor wachten te denken, dat de prediking door het werk der barmhartigheid op den achtergrond gedrongen werd. Uitdrukkelijk zeide Jezus tot de discipelen: „Laat ons elders gaan, opdat ik ook daar *predike,* want dáártoe ben ik uitgegaan."

Woord en daad; macht en ontferming worden in wondere harmonie in Jezus vereenigd aanschouwd!

Alle streven naar roem was verre van den trouwen Dienaar.

Hij zeide niet alleen: Ik ben nederig van hart, [26]) maar Hij wàs het waarlijk, en volmaakt. Hij verbood den gereinigde, het wonder, hetwelk aan hem geschied was, ruchtbaar te maken. Al-

[25]) Jes. 50 : 4b; [26]) Matth. 11 : 29.

léén de Priesters moesten de getuigenis ontvangen, want *zij* waren de bouwlieden, de leidslieden, en *zij* waren in de allereerste plaats geroepen, den Profeet aan te nemen, op Wien Mozes hen gewezen had.[27])

De dankbaarheid kón evenwel niet zwijgen!

De gelukkige sprak tot allen, zoodat Jezus genoodzaakt was, Zich terug te trekken naar de woeste plaatsen. Doch ook dáár zochten Hem allen, want Hij was de Machtige, en de Ontfermer, Degene, die waarlijk zeggen kon: „Ik wil" en: „Ik wil."

GOD ALLEEN!

HOOFDSTUK 2; de verzen 1—12.

„Wie kan zonden vergeven dan één: God?"

Zóó spraken sommigen der schriftgeleerden in hun hart, toen ze tegenwoordig waren bij de genezing van den geraakte, die door het dak nedergelaten werd voor de voeten van Jezus.

Met dat woord gaven zij, zonder het te willen, een treffend getuigenis aangaande Jezus.

De Zoon des menschen hád macht, d.i. het recht, het gezag, op de aarde de zonden te vergeven.

Hij maakte het duidelijk in aller tegenwoordigheid door Zijn twééde bevel: „Sta op, neem uw

[27]) Deut. 18 : 18.

beddeken op, en ga heen naar uw huis!" Voor aller oog verlaat de man genezen het huis!

God *moest* wel verheerlijkt worden, want iets dergelijks was nooit gehóórd en nooit aanschouwd! We lezen helaas niet, dat de tegensprekers de hulde aan Jezus brengen.

God alléén kan zonden vergeven.

Maar God was nu in het midden van Zijn volk nedergedaald. Immanuël — God mét ons — bevond Zich in die woning te Kapernaum! Daar *„sprak Hij het Woord."*

Welk een vooraanstaande plaats nam in Zijn dienst het Wóórd in! Alleen door het Woord worden de gewetens bereikt, de harten omgezet, en wordt de vijandschap gebroken.[1])

De Schriftgeleerden hoorden wel het Woord, maar ze hebben er zich tegen verzet. En of daar dan ook een teeken volgt, zooals het wonder der genezing van den geraakte, het verandert *niets* aan de booze gezindheid van de tegenstanders! De wonderbaarlijkste genezingen reiken niet verder dan dat een oogenblik een uitroep van verbazing wordt gehoord, doch ze veranderen niets aan het geweten, dat zich *met opzet* aan de macht van het Woord onttrekt.

„Uwe zonden zijn vergeven — sta op en wandel!"

De Heelmeester[2]) Israëls nam eerst de oorzaak en daarna de gevolgen weg. Dat zal Hij ook in de toekomst doen met het overblijfsel Zijns

[1]) Hebr. 2 : 1—4; Ps. 19 : 8, 9; [2]) Ex. 15 : 26.

volks. Als ze zullen weenen over hun toestand,[3]) dan zal „een fontein geopend zijn tegen de zonde en tegen de onreinheid,"[4]) en al de ellende zal worden weggenomen. „*Geen inwoner zal dan meer zeggen: „Ik ben ziek," want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben.*"[5]) Zegen en heerlijkheid zal dan hun deel zijn. En het loflied bij uitnemendheid zal in hun aller mond zijn: „Looft den Heere, mijne ziel, en vergeet geene van Zijne weldaden; ... die al uwe *ongerechtigheid vergeeft,* die al uwe *krankheden geneest.*"[6])

In het huis te Kapernaüm staat de Jehovah Israëls, die aan een kind[7]) van dat volk, aan een mensch,[8]) die opvallend de gevolgen van de zonde in het lichaam droeg, de zonden vergeeft en de krankheden geneest.

De *zedelijke* toestand van den mensch, zooals deze zich bevindt onder de macht der zonde, wordt veraanschouwelijkt op velerlei wijzen. We ontmoetten reeds een man in zijn melaatschheid, een vrouw in haar koorts, een menschenkind in verlamming, liggend op het bed als een totaal afhankelijke, door anderen in ontferming naar Jezus gebracht, omdat ze gelóóf hebben in Diens macht, een gelóóf intusschen, dat door niets zich liet terughouden; en we zullen nog blinden en dooven en stommen ontmoeten in de nabijheid van Jezus; doch Hij — de Dienaar van God —

---

[3]) Zach. 12 : 10—14; [4]) Zach. 14 : 1; [5]) Jes. 33 : 24; [6]) Ps. 103; [7]) Matth. 9 : 2; [8]) Luk. 5 : 20.

is Degene, die onreinheid en onrust en krachteloosheid — ja álles — wegneemt, omdat Hij de Zoon des menschen is, die macht heeft op de aarde de zonden te vergeven. Hij is wáárlijk God, want wie kan de zonden vergeven dan *God alléén?*

ZONDAARS EN BRUILOFTSKINDEREN.

HOOFDSTUK 2; de verzen 13—28.

De roeping van Levi — Mattheüs —[9]) den tolgaarder in Romeinschen dienst, karakteriseert op wonderschoone wijze het doel van Jezus' komst!

Het volk was vanwege zijn ontrouw in slavernij en boog den hals onder den schepter van den Keizer van het Vierde Wereldrijk.[10]) De komst van den Gezalfde, den Messias, zou ook in dit opzicht bevrijding brengen. Maar zie dáár nu een *eigen* zoon van dit volk, in dienst van den overheerscher, aan het tolhuis zittende, waar de cijns moet worden gebracht! Zou de Messias zúlk éénen niet verachten? De leidslieden spraken met de diepste verachting over tollenaren, en noemden hen in één adem met de openbare wetbrekers: „*tollenaren en zondaren.*" Maar Jezus was niet gekomen om rechtvaardigen te roepen. Zijn hart ging uit naar zondaren, en één uit hen, den zoon

[9]) Matth. 9 : 9; [10]) Dan. 2 : 40.

van Alfeüs, voegt Hij bij Zich. Hij roept hem, niet slechts om als een discipel te volgen, maar om straks Zijn apostel [11]) te zijn. Ook Levi's naam zal in de toekomst onder de twaalf namen van de apostelen des Lams de fondamenten van het Nieuwe Jeruzalem versieren! [12])

En deze zondaren, waarvan Levi er ook een was, met wie Jezus aan den maaltijd zat — waarschijnlijk *Levi's afscheidsmaaltijd* — maakte Hij tot *bruiloftskinderen*. Ze kregen een geheel nieuwe plaats, werden ingevoerd in een geheel andere positie en ontvingen geheel nieuwe voorrechten. Hun vreugde was gelijk aan die der gezellen, of vrienden des bruidegoms, welke op den dag van de bruiloft de bruidskamer gereed mogen maken. *„Zonen der bruidskamer"* waren ze geworden!

Het beeld, dat de Heiland hier gebruikt, is buitengewoon treffend. De verhouding en de blijdschap worden er door gekarakteriseerd. Nadat het werk des kruises volbracht is, en Christus Zijn plaats in den hemel heeft ingenomen, wordt de betrekking nóg inniger voorgesteld. Dan is er geen sprake van vrienden van den Bruidegom, maar van „Bruid" en „Vrouw." [13]) — Hier echter gaat de Heere Jezus in Zijn woorden zoover als nu mogelijk is. Het oude is voorbijgegaan, een nieuwe positie wordt ingenomen. *Vasten* was nu voor hen, omdat de Bruidegom bij hen was, niet aan de orde. Die dagen zouden wel aanbreken en bij het

[11]) Mark. 3 : 18; [12]) Openb. 21 : 14; [13]) Ef. 5 : 25—32; Openb. 19 : 7; 22 : 17.

spreken daarover laat de Heiland reeds iets vooruitgevoelen van wat aanstaande was. Het kruis zou volgen; Jezus zou sterven! Dán zou de wéreld zich verblijden, maar *zij* — de bruiloftskinderen — zouden bedroefd zijn en — vasten! Doch ook *die* droefheid zou tot blijdschap worden en eeuwige blijdschap gaan de bruiloftskinderen tegemoet.[14])

Het nieuwe en het oude kónden niet vermengd worden.

Het oude Joodsche systeem was niet te vereenigen met wat Jezus schonk.

Wet en genade hebben elk haar eigen plaats.

Nú was het genadetijd en tijd van vreugde!

Geen lap van nieuw laken op een oud kleed en geen nieuwe wijn in oude zakken!

Zelfs ten aanzien van den sabbat gold een nieuw beginsel. Zij waren verbonden met den Heer van den sabbat, die den sabbat gemaakt had om, d.i. ten zegen van den mensch, en niet omgekeerd. Gods bedoeling was den mensch (maar daartoe moet hij verlost worden!) in te voeren in *Zijn* rust, d.i. de hemelsche! Van *die* rust nu is de sabbat een treffende voorstelling; eerst van de rust van God-Zelf[15]) en daarna van de rust van God met het verloste volk, waaraan Hij den rustdag schonk.[16]) Nu is Christus gekomen om door Zijn werk ons die rust aan te brengen.[17]) Dat werk volbracht Hij. Ontferming gaat aan sabbats-

---

[14]) Joh. 16 : 20; 22; [15]) Gen. 2 : 2; [16]) Ex. 16 : 23—30; [17]) Joh. 5 : 17.

rust vooraf; ontferming Gods gaat vooraf aan de rust *met* God en de blijdschap *bij* God!

Van dit alles hadden de farizeën geen begrip! Zij bestraften zelfs de discipelen, omdat dezen hun krachten vernieuwden met spijze.[18]) Weliswaar deden ze dit op sabbat, maar aten de farizeën, hun aanklagers, niet zelf op den zevenden dag? Den waren zin van Gods barmhartige liefde kenden zij niet. Daarom is het voorbeeld van David en diens mannen bij den hoogepriester, die hun de toonbrooden gaf, zoo merkwaardig.

De Heer van den sabbat — de *Rustaanbrenger* — was met de bruiloftskinderen op een liefelijke wijze verbonden. *Barmhartigheid was er de grondslag van!*

ONMOGELIJK EN TOCH MOGELIJK!

HOOFDSTUK 3; de verzen 1—5.

Wat voor menschen onmogelijk is, is mogelijk bij God.

De man *met de verdorde hand* — nadat hij in het midden, in de synagoge, in aller tegenwoordigheid opgestaan is, en de vólle aandacht daardoor op hem samengebracht is! — moet de hand *uitstrekken.*

Dát nu was voor dezen man, *menschelijk gesproken,* immers een onmogelijkheid!

[18]) De discipelen deden iets, dat bij de wet geoorloofd was: Deut. 23 : 25.

Maar we zien hier op een buitengewoon treffende wijze, wát het beteekent *naar het Woord van Jezus,* waarin kracht en gezag ligt — te *luisteren,* d.i. *het te gehoorzamen!*

Wie heeft gezegd: „Strek uwe hand uit?" Wie? Was het niet de Almachtige?

Welnu, dát moest voor dezen man genoeg zijn, en het wás voor hem ook genoeg: hij dééd het. Door welke kracht? In eigen of in door God verleende kracht? Natuurlijk door de laatste. Wat doen we in eigen kracht? Immers geen enkelen ademtocht! De Schrift zegt echter zoo eenvoudig: „**Hij** strekte haar uit."

Wat is de uitwerking heerlijk! De hand werd hersteld; ze was gezond, gelijk de andere.

Als God iets zegt, is *Zijn eigen eer aan het gehoorzaam opvolgen ervan verbonden.* Dáárom kán Hij eischen, dat Zijn Woord gehoorzaamd worde.

Hielden we toch allen meer rekening met dit allerbelangrijkst beginsel! Wat ons voor menschen onmogelijk voorkome, *is* in werkelijkheid niet langer onmogelijk, zoodra het beschouwd wordt in verbinding met Hem, voor Wien immers géén ding onmogelijk is!

DOODSSCHADUWEN.

HOOFDSTUK 3; de verzen 6 tot 30.

Het *wonder op sabbat* heeft de vijandschap opgewekt van hen, die voor niets een oog hadden dan voor versteende vormen. De billijke vraag van

Jezus, of het geoorloofd was om op den sabbat een leven te behouden, werd met mokkend stilzwijgen beantwoord.

Zooeven lazen we — want zóó vréeselijk was de toestand dergenen, die Jezus bespied hadden — dat *droefheid* het hart van Jezus vervulde en heilige *toorn* daarin opvlamde! De uitwerking van het wonder was niet, dat de aanklagers zichzélf veroordeelden, doch wél, dat de farizeën met de herodianen — eigenlijk elkaars vijanden, maar vijanden, die voor een oogenblik vrienden werden, omdat zij hetzelfde doel wilden bereiken — overlegden, hoe ze *Jezus ombrengen zouden!* Daarmede vallen de eerste doodsschaduwen op het pad van den trouwen Dienaar! Herodes heeft reeds het Kindeken zoeken te dooden; herodianen — een politieke partij — in bond met de leidslieden des volks, strekten de hand uit naar het leven van den gehoorzamen Knecht des Heeren!

Niettemin vervolgde Jezus Zijn weg.

Allen zochten Hem aan de zee, tot zelfs uit de buitenlandsche (heidensche) steden. Hij genas er velen en de onreine geesten riepen: „Gij zijt de Zoon Gods!" Doch hun wordt scherpelijk geboden, Hem niet openbaar te maken.

Het is te midden van den arbeid, dat Jezus met het gezag, hetwelk Hij daartoe bezat, de twaalf discipelen riep, om ze tot apostelen te stellen, en tevens de macht gebruikte, om aan dezen de kracht mede te deelen, die werd vereischt, om wonderen

te volbrengen als begeleiding van de prediking. Twaalf menschen zouden nu, twee aan twee, uitgaan en overal heil aanbrengen. — Wonderbare bedeeling!

Den nacht te voren bracht Jezus door in het gebed.[1]) Immers, hetgeen geschieden zou, was zoo uiterst gewichtig! Hoevéél hing daarvan af. En dáárom was het noodig, dat eerst deze zaak in het gebed zorgvuldig voor God werd gebracht. Een belangrijke les voor ons allen, omdat we zoo geneigd zijn, zelfs in ernstige gevallen, snel en oppervlakkig te handelen!

Maar zie, Jezus riep niet hen, die zichzelf aanboden.

Noch, die door anderen Hem werden aanbevolen.

Neen, Hij riep tot Zich, die „*Hij-Zelf*" wilde.

En *die* zijn gekomen!

Met iets minder dan een rechtstreeksche roeping door *Jezus-Zelf* zouden ze bezweken zijn. Denken we het ons in: deze kleine apostelenschaar zou de geheele wereld *omzetten* ~~en *haar gedaante zou veranderd worden!*~~ En óók zouden ze met *hun bloed* het vuur van de vijandschap blusschen!

Den nacht ~~tevoren werd~~ in het gebed doorgebracht, want — ook Judas Iskariot moest worden geroepen.

[1]) Luk. 6 : 12, 13.

Ook deze was een dergenen, die Hij-Zelf tot Zich riep. — Ondoorgrondelijke geheimenis.

Hoe zou daardoor de volmaaktheid van den Meester en van den Vriend schitterend uitkomen tegen den donkeren achtergrond van het leven van den „zoon des verderfs" gedurende de drie jaren, die tot het uiterste gerekt werden, tot in den hof, tot in den nacht vóór het snoode verraad, den nacht vóór het sterven!

Judas Iskariot wordt geroepen.

En ook déze treedt nader — de láátste in de rij!

En een zéér donkere doodsschaduw valt op den weg van den Meester!

Nog ándere schaduwen teekenden zich verder af op het pad van den toegewijden Dienaar. Hij vervulde den dienst „ten volle." Maar wat weet de mensch, die God niet kent, van een dienst, die „volkomen" is? Aan zúlk een dienst ergeren zij zich. Dat is het dan ook, wat we ons in de verzen 21 en 22 zien voorgesteld. Zeker is er verschil: de „nabestaanden" gaan lang niet zoo ver als de schriftgeleerden. Zij zeggen: „Hij is uitzinnig!" maar de leidslieden vermeten zich te beweren, dat Jezus een overste der demonen „Beëlzebul" heeft. Inzonderheid bij deze uitspraak staat de Heilige Schrift stil. De onreine geesten waren voor Jezus nedergevallen en hadden Hem hulde gebracht — vers 11 — en nu werd door de schriftgeleerden gezegd, dat Jezus een onreinen geest had — vers 30 — en dat Hij demonen uitwierp

door den demonenvorst! Schrikkelijke en *alle perken te buiten gaande* vijandschap!

Te *zien*, dat het huis van den booze wordt afgebroken en dat zijn rijk verstoord wordt; — daarvan de overtuigendste bewijzen voor oogen te hebben, en dan nóg zóó te spreken, dat is het getuigenis *lasteren* van den Heiligen Geest in woord en wonder. Voor zúlk een zonde, de lastering van den Heiligen Geest genoemd, is géén vergeving. Noch tijdens de omwandeling van Jezus, noch in Zijn toekomstig Koninkrijk; — noch toen, noch in de toekomst. Over ónzen tijd is hier dus eigenlijk geen sprake. [2])

De Sterkere was uit den hemel in het midden van het volk nedergedaald. Hij begaf Zich in het huis van „den sterke," dien Hij bond en wien Hij de vaten ontroofde. Satan zag zich zijn buit ontwrongen door de kracht van Gods gena.

In den ouden dag had de profeet reeds gevraagd: „Zou ook aan een machtige de buit ontnomen worden, of zouden rechtvaardig gevangenen ontkomen? — Alzóó zegt de Heere: — en

[2]) In het voorbijgaan merken we op, dat uit het verband duidelijk blijkt, hoe verkeerd deze tekst vaak toegepast wordt door zielen, die zich ernstig bezorgd maken over het eeuwig heil, en die geen vrede vinden, door welke oorzaak dan ook — en die dan ten laatste, ten einde raad, in wanhoop soms, gaan spreken over „de zonde, die nooit vergeven kan worden." Bij de menschen, die tegen den H. G. ingingen door hun booze woorden en dien Geest lasterden, was niets dan vijandschap tegen Jezus. Dáárom spraken zij zoo. Daarom — men zij bedacht tegen dezen list van den duivel, die „bekommerde" zielen niet loslaten wil. Bij dezulken is geen sprake van lastering. Iemand, die den Heiligen Geest lastert, doet nooit de vraag, of hij dit ook zou hebben gedaan. De zoodanige heeft een toegeschroeid geweten. — Men spreke ook niet van „zonde" tegen, maar van „lastering" tegen den Heiligen Geest!

daarmede geeft Hij-Zelf het antwoord — Ja, de gevangenen van den machtige (den sterke) zullen hem ontnomen worden, en de vangst (de prooi of buit) van den tiran zal ontkomen.... alle vleesch zal gewaarworden, dat Ik de Heere uw Heiland ben, en uw Verlosser, de Machtige Jakobs." [3])

Welnu, de „Machtige Jakobs" was gekomen en de buit werd geroofd. Satan moest de vaten loslaten! Deze buit staat in de slotverzen van ons hoofdstuk vóór ons. Het verloste overblijfsel temidden van een hardnekkig volk, dat zijn Verlosser, zijn Heiland verwerpt.

Een doodsschaduw valt op dat volk. Het heeft zijn eigen graf gegraven. Doch voor het overblijfsel is er hoop! [4])

„HET HEILIGE ZAAD HET STEUNSEL" [5])

HOOFDSTUK 3; de verzen 31 tot 35.

Door de bouwlieden was de grondsteen, door God in Sion gelegd, *in beginsel* reeds verworpen. Nog slechts eenigen tijd en de verwerping voor Pilatus en op Golgotha zou voor aller oog zichtbaar worden!

Het hart des volks was vet, hun ooren waren zwaar, voor hun Redder waren ze blind: het oordeel zou onmogelijk achterwege kúnnen blijven!

De eik en de haageik — het beeld wordt door

[3]) Jes. 49 : 24—26; [4]) Hos. 6 : 1—3; [5]) Jes. 6 : 13.

Jesaja gebruikt — wierpen in hun dorheid de doode bladeren af. Doch bij het lentesuizen — bij de nadering van den zomer, den zegentijd — zou het blijken, dat er nog „steunsel" was. Dat steunsel was het heilige zaad!

In de verzen, die we nu vóór ons hebben, worden ze aan het slot aangeduid. De natuurlijke betrekkingen met Israël — moeder, broeder, zuster — werden van nú aan terzijde gesteld. De geschikte gelegenheid om dit te laten uitkomen, deed zich nú voor. „Zie, uwe moeder en uwe broeders daarbuiten zoeken u." Deze opmerking, dit wijzen op den natuurlijken band, geeft de vraag in den mond des Heeren: „Wie is mijne moeder of mijne broeders?" En Hij-Zelf antwoordt daarop: „Dat zijn zij, die den wil van God doen."

Om den wil van God te volbrengen is méér noodig dan een natuurlijke betrekking. Niet allen, die van Israël zijn, zijn Israël![6]) Daarvoor is noodig een nieuwe natuur, de wedergeboorte door den Heiligen Geest. Ziedaar — het heilige zaad — het ware steunsel! Met dat heilige zaad houdt Jezus Zich verder op een bijzondere wijze bezig.

OOGSTVREUGDE

HOOFDSTUK 4; de verzen 1 tot 34.

In het vierde hoofdstuk van ons Evangelie zien we den glans der oogstvreugde. Midden in het

[6]) Rom. 9 : 6.

hoofdstuk staat: „Wanneer de *vrucht* zich voordoet, zendt hij terstond de sikkel daarin, omdat *de oogst* daar is." De schooven worden juichende binnengebracht.

Maar te voren zien we den Zaaier, het zaad dragende, al gaande en weenende, zooals de psalmist[1]) het zoo wonderschoon en teer zegt. En naast den Zaaier zien we de zaaiers, Hem volgend in den moeizamen arbeid, hopend ook op den oogst. Zij óók, zaaien met tranen; maar — zij óók, zullen met gejuich maaien![2])

De tranen eerst — het gejuich daarna.

De tranen voor een tijd, evenals de moeite en het verdriet — het gejuich eeuwiglijk!

Dáárom plaatsten we boven dit gedeelte liever niet het woord „zaaierstranen," maar „oogstvreugde." Want déze blijdschap is toch de króón op het werk, en ze *blijft eeuwig!*

Met het *overblijfsel*, dat we aan het slot van hoofdstuk 3 hebben ontmoet — we noemden het met Jesaja „*het heilige zaad*" — begeeft Zich Jezus niet alleen „*naar de zee*," maar ook „*in het schip*." Van dáár uit de schare leerende, spreekt Hij tot hen in gelijkenissen; zonder Zijn hoorders verder in den zin van het gesprokene in te leiden. Tot de discipelen in het schip zegt Hij evenwel, dat het *hun* gegeven was, de verborgenheden van het Koninkrijk Gods te leeren kennen. Van de schare heet het: „Hun, die *buiten* zijn, geworden

[1]) Psalm 126; [2]) Vers 5 van Ps. 126.

alle dingen in gelijkenissen." En verbijsterend is de bijvoeging: „Opdat zij ziende zien en niet bemerken," een aanhaling[3]) uit Jesaja 6, die het oordeel inhoudt over hen, die het getuigenis van God *niet* hebben *willen* aannemen, toen het hun aangeboden werd.

Er was nu sprake van een *„binnen"* en een *„buiten."* Deze scheiding was ontstaan door de houding tegenover Jezus. Die Hem verwierpen, waren buiten. Onder hen waren er, die gezegd hadden: „Hij heeft een duivel."[4]) En er waren er, die zoo iets niet zouden hebben willen zeggen, maar *zedelijk genomen,* d. i. wat hun *toestand voor God* betreft, tóch één met hen waren. Zij waren gelijkelijk „buiten." Wie evenwel het Woord Gods aannam en den wil Gods volbracht — het gaat daarbij niet om volmaaktheid, maar om het beginsel — die was „binnen."

De wijngaard Israëls bracht walgelijke druiven voort. Het schoone lied van den wijngaard[5]) was een treurzang geworden! Jezus verliet dezen wijngaard en wendde Zich naar „de zee," d.i. naar de volkeren, mét degenen, die in Hem hadden geloofd. Ná Zijn sterven zou Hij ze zelfs naar de wijde zee der volkeren zenden, opdat ze aan állen het Evangelie konden verkondigen.[6]) Maar nu, van het schip predikende, kondigde Hij een *geheel nieuw werk* aan. De wijngaard zou verdorven worden. *Zaaien* zou Hij. Het was nu *„zaaitijd"* geworden. Hij-Zelf, de Zaaier, *„ging uit"* om te

[3]) Matth. 13 : 13—15; Luk. 8 : 10b; Joh. 12 : 40; Hand. 28 : 26, 27; [4]) Luk. 7 : 33; [5]) Jes. 5 : 1—7; [6]) Mark. 16 : 15—20.

zaaien, en *„zond uit"* om te zaaien. En een schoone en blijde oogst zou volgen. Aan déze schare was de verantwoordelijkheid, en aan elk onder de schare in het bijzonder, om het Woord, het uitgestrooide zaad, te ontvangen. Dan zou de oogstvreugde ook hún deel zijn. *„Wie ooren heeft om te hooren, die hoore!"* (Vers 9.)

De Zaaier-Zelf zou evenwel niet op het zaaiveld blijven. Hij zou terugkeeren vanwaar Hij gekomen was — naar den Vader.

Het werk, klein begonnen, zou in de afwezigheid van den Meester, in aanzien en ook in karakter, veranderen. Het zaad zou uitspruiten en lang worden, en de aarde zou vanzelf vrucht voortbrengen, eerst den halm, daarna de aar, daarna het volle koren. (Vers 27, 28.) Het werk wordt vergeleken met het *mosterdzaad* — het kleinste onder de landbouwzaden, bij de Joden in gebruik. Het schiet op tot een boom. De boom geeft vrucht en biedt schaduw — zegen en verkwikking worden aan zijn voet gevonden!

Maar in zijn takken nestelen ook de vogelen, die meer dan eens het beeld zijn van het kwaad. In de gelijkenis van den zaaier pikken ze het zaad weg.

Het Werk Gods, klein begonnen, zou groot worden en rijken zegen brengen. Doch overgelaten en toevertrouwd door den afwezigen Meester aan des menschen verantwoordelijkheid en zorgen, is het uitgegroeid tot een systeem, dat God *mishaagt* en de schuilplaats is geworden van

allerlei *booze leeringen*. Is de Christenheid, waarvan lezers en schrijver een deel uitmaken — *Gode zij dank, want ook de zegen en verkwikking ervan zijn ons deel!* — niet een onwedersprekelijk bewijs dáárvan, zooals ze de schoot is geworden, waaruit allerlei anti-christelijke, duivelsche leeringen zijn voortgekomen? Dit stemt tot diepe verootmoediging. Het einde zal zijn, dat van zulk een verdorven systeem gezegd wordt: „Ik zal u uit Mijn mond spuwen." [7])

Wat de zaaiers betreft, tot hén wordt gezegd, dat ze hun verantwoordelijkheid in betrekking tot hun dienst nooit uit het oog zouden verliezen.

Hun geldt het twéède: „Wie ooren heeft," uit vers 23. Zij moesten niet voor zichzelf houden, wat ze bezaten. Wel hadden ze allereerst er op te letten, *wat* ze hoorden. „Ziet toe, wat gij hoort!" want dat wat ze ontvingen, moesten ze weer uitdragen, mededeelen, toevertrouwen. Het licht moest óp den kandelaar staan, want dáártoe was het hun geschonken. Korenmaat en bed — arbeid en gewin en gemakzucht — zouden gevaren zijn. Eenmaal zou alles in het licht treden — óók hun dienst! — en dat was hoogst ernstig! Wie ruim uitdeelen zou, zou rijkelijk ontvangen!

Wat is het gelukkig, dat de Zaaier ook gesproken heeft, al is het dan ook maar met een enkel woord, over den *akker des harten*. Hoe wordt het zaad ontvangen? Met ernst en zelfveroordeeling, met een hart, *doorploegd door Gods Geest?* —

---

[7]) Openb. 3 : 16.

dán zal het zaad rijkelijk vrucht dragen, dertig-, zestig- of honderdvoud! Of in *oppervlakkigheid, lichtzinnigheid, wereldschgezindheid?* — Maar dáár heeft het geen gelegenheid te kiemen, lang op te schieten, korrels te vormen. Het wordt terstond *weggenomen* door den duivel en de oppervlakkige en onverschillige mensch merkt het niet eens op; — het wordt *verbrand*, nadat het opgeschoten is, en de lichtzinnige gaat weer terug na een voorbijgaanden indruk; — het kan niet rijpen, omdat het *verstikt* wordt door de zorgvuldigheden der wereld, de verleiding des rijkdoms en de *begeerlijkheden omtrent de overige dingen.* [8])

Hoe zouden de zaaiers zich dit altijd weer voor den geest terugbrengen, als ze de uitwerking van hun arbeid nagingen. Teleurstelling en ontgoocheling en een ongegrond optimisme worden er door voorkomen.

Voor de zaaiers geldt: Vóórtgaan, het zaad dragende, al gaande en weenende, maar met het oog gericht op den dag der inzameling, waarop ze hun schooven juichende binnenbrengen!

Oogstvreugde maakt hun tred veerkrachtig, hun hart verblijd.

Zaaier, gord u, ga in Gods naam,
Vang met vreugde uw arbeid aan,
Zaai bij 't prille morgenkrieken:
Wat gedaan is, is gedaan.

[8]) Deze laatste woorden komen alléén in Markus voor.

Zwoeg en ploeg bij 't zonnebranden
Van uws levens middaghoogt',
Ga nóg voort bij 't avonddauwen,
Werk zoolang 't uw kracht gedoogt. [9])

VEILIG ONDER JEZUS' HOEDE

HOOFDSTUK 4; de verzen 35—41.

Merkwaardig slot!

Schijnbaar is de samenhang moeilijk te vatten.

En toch —

Het overblijfsel, zij, die aan den Heere vasthouden, in Hem gelooven, voor Hem arbeiden tijdens Zijn afwezigheid, gaan door menigen storm op de levenszee!

Wat moeten zij leeren?

Twee dingen: *aan het Woord vast te houden* en *op God te vertrouwen*. Het Woord aan de discipelen was: „Laat *óns* overvaren *naar de overzijde*." Zouden ze dan met Hem, den Schepper ook der woelige wateren, niet den overkant bereiken? Kon *Hij* dan omkomen? Hij, die aan boord was, *slapende* op het kussen in het achterschip — een slaap niet verstoord door den storm, maar wel door het ongeloof der discipelen! — was Hij niet de Almachtige? Hij deed een storm opstaan, Hij bedwong den storm. [10]) Zouden ze

[9]) E. Voorhoeve—van Oordt, uit „Alles ten goede." [10]) Ps. 107 : 25, 29.

dan vreezen? Op Hem, hun *Vriend* en *Leidsman* en *Meester,* konden ze volkómen vertrouwen!

„Zwijg, wees stil!" spreekt Hij met een machtwoord.

En daarna in terechtwijzende liefde: *„Wat zijt gij zoo vreesachtig, hoe hebt gij geen gelóóf?"*

En met de discipelen antwoorden wij: *„Wie is toch Deze?"*

LICHT IN DEN NACHT

HOOFDSTUK 5.

Onder Satans macht zich te bevinden is wel zéér droevig!

In ons hoofdstuk treffen we ze aan, die op de een of andere wijze, meer of minder, daarvan zeer sprekende voorbeelden zijn.

De bezetene in het land der Gadarénen: een mensch, nacht en dag vertoevend in de graven; — woest, zoodat hij door niemand te temmen was; — schreeuwend van angst of woede of misschien van beide; — zichzelf slaande met steenen; — en het meest nog in angst, als Jezus nadert, want dan roept hij: „Ik bezweer u bij God, pijnig mij niet!"

De Gadarénen zelf: want als Joden, aan wie de Wet het eten van zwijnenvleesch verbood, waren zij in het bezit van zulk een groote kudde zwijnen — omtrent twee duizend, zegt Markus; — en het bezit van die zwijnen — een bron van in-

komsten, voorwaar! — stellen zij hooger dan de tegenwoordigheid van Jezus, Wien zij vragen, of Hij hun landpale maar niet liever verlaten wil, zóó zijn zij onder de macht van Mammon; — de wonderbare uitredding van den gevreesden bezetene, den schrik van de geheele landstreek, kan bij hen zelfs niet opwegen tegen het verlies van het geld. Welk een egoïsme!

De vrouw, die twaalf jaren leed tengevolge van haar kwaal: vele geneesheeren had ze geraadpleegd en ze was arm en steeds was het erger geworden, zóó hardnekkig was haar lijden!

Het dochtertje van Jaïrus: nog zóó jong — op een leeftijd, dat het leven fleuren en geuren moet en tóch — dóódelijk krank; — ja, niet alleen zóó krank, erger nog, — ze sterft, voordat Jezus het huis is binnengetreden; — allen zien het aan en maken misbaar, doch staan machteloos tegenover den dood. Door de zonde is de dood in de wereld gekomen en hij is tot alle menschen — óók tot deze twaalfjarige — doorgegaan. De dood — het scherpe wapen van Satan, door hem gehanteerd, nadat hij den mensch in den hof tot ongehoorzaamheid verleid heeft.

Jaïrus, een overste van de synagoge en ook diens vrouw: handenwringend staan zij bij het bed van hun kind, totdat de vader het goede besluit neemt, naar Jezus te gaan, aan Wien hij vragen zal onmiddellijk te komen, omdat het de laatste kans is; — de moeder in haar smart alléén — o, wie zag niet wel eens een moeder in zulk een benauwing? — hoe menige moeder, die dit

verhaal leest, heeft het in eigen leven doorgemaakt. Schrikkelijke gevolgen der zonde: ziekte en sterven met al de angsten en droefenis daaraan verbonden!

Nacht was het voor den bezetene; *nacht* voor de Gadarénen; *nacht* voor de uitgeputte vrouw; *nacht* voor de twaalfjarige; *nacht* voor haar ouders. Maar voor die allen werd het licht door Jezus' komst. Behalve — voor de Gadarénen, want zij stieten, biddende nog wel, Jezus buiten hun land!

De *samenhang* der feiten is hier zoo bijzonder treffend, vooral als we een oog hebben voor den profetischen achtergrond.

Jezus vindt bij Zijn volk geen plaats. Zeker, er is een overblijfsel, dat Hem aanraakt in geloof, gelijk de vrouw het deed. Het wordt genezen en vindt vrede, terwijl Jezus nog bij hen is. Maar buiten dat overblijfsel is het geheel aan de Gadarénen gelijk; zij zenden Jezus uit hun landpale. „Wij willen niet, dat Deze over ons Koning zij!" Buiten de poort — aan het vloekhout! — ja, indien God het niet verhinderd had — in den kuil der moordenaren — is Zijn plaats. Dát achtten zij Hem waard! De kudde zwijnen is voor dát deel des volks het gepaste beeld. Hoe vér was het volk afgeweken! Hoe diep was het gezonken! Het was zóó onder de macht van den booze, dat er *niets* meer te verwachten viel: dóód in zonden en overtredingen. De bezetene stelt ons het volk voor in zijn slavernij en vijandschap. Maar zie — Jezus

is op weg. Evenals het dochtertje zal het doode Israël worden levendgemaakt:[1] „Talitha kumi" — „Meisje, *sta op!*" en als de bezetene zal het uit de boeien worden bevrijd! Naakt voor God, zal het heilskleederen ontvangen;[2] voortgedreven, rusteloos omzwervend in de woestijn der volkeren,[3] zal het tot rust komen bij Jezus! En terwijl nú nog een deksel op hun hart ligt, zal stráks hun verstand geopend worden. „Zij zagen den bezetene, zittende en gekleed en goed bij zijn verstand!" O, diepte des rijkdoms! roepen we met den apostel uit. Het levendgemaakte, gekleede, tot rust gekomen bondsvolk zal een *wonderteeken* zijn!

„Bewijs mij," zei een spottend vorst tot een godvruchtig man, „bewijs mij met een paar woorden, dat de Bijbel Gods Woord is!" Het slagvaardig antwoord luidde: „Sire! de Joden!" — Wat het volk in de toekomst betreft: evenals Jaïrus heeft het „alléénlijk te gelooven en niet te vreezen." Bevende zal het aankomen, als een vogelken uit Egypte en als een duive uit het land van Assur, maar God zal ze doen wonen in hun huizen.[4] Alle vrees zal worden weggenomen en met de Thomashulde zullen zij zich neerbuigen aan de voeten van den Gekruisigde: „Mijn Heere en mijn God!"[5]

Héérlijk zal het licht doorbreken in Israëls nacht; wonderbaar licht door de komst van hun Messias, den Gezalfde des Heeren![6]

---

[1] Hosea 6 : 2; [2] Jes. 61 : 10; [3] Ezech. 20 : 41, 42; [4] Hos. 11 : 11; [5] Zie Hos. 2 : 22; [6] Mal. 4 : 2.

Zien we in dit heele tooneel niet óók den *mensch* — Jood of Griek — vóór ons? Krank, lijdend, in angst, gebonden, vijandig, dood in zonden en misdaden? [7])

Welk een nacht!

Maar licht breekt door, licht komt er in ons leven, zoodra we Jezus ontvangen en Hij ons verlost!

De verloste een getuige: „Ga heen naar uw huis tot de uwen, en boodschap hun, welke dingen u de Heere gedaan heeft, en hoe Hij Zich uwer ontfermd heeft." En hij ging heen.... Een getuige voor Jezus, maar verlangend bij Hem te zijn; uitziende naar Zijn wederkomst!

En intusschen — wachtende op den eeuwigen morgen! — in den nacht dezer wereld een schijnend licht, een hemellicht! [8])

Make God ons getrouw als getuigen van Christus, den Afwezige!

HET WERK GODS.

HOOFDSTUK 6.

God begraaft wel Zijn arbeiders, doch Zijn werk zet Hij voort.

Aan dit woord, gebeiteld op den grafsteen van Wesley, werden we opeens herinnerd, toen we na

[7]) Efeze 2 : 1—12 en Rom. 3 : 9—20; [8]) Fil. 2 : 16, waar aan „sterren" „hemellichten" moet worden gedacht.

herhaalde lezing van dit hoofdstuk uit Markus naar de hóófdgedachte zochten, die er ons uit tegemoet treedt.

Wonderbaar is allereerst, dat álle werk veilig en wel bewaard in *Gods* hand is!

Al wat vroeg of laat geschiedde, is *uit* en *door* Hem. Reeds tevoren, bij de profeten. Hun aangaande zegt God tot Israël: „Vroeg op zijnde en zendende," want Hij had Zich met Zijn volk bemoeid en had in hun midden profeten verwekt. Maar nu was Jezus-Zélf daar — God geopenbaard in het vleesch. Aan het einde der dagen sprak God in den Zoon![1])

Voor de lieden Zijner stad was Jezus niet meer dan „de timmerman."[2]) Zij ergerden zich aan Hem, hoewel zij toch ook getuigenis moesten geven aangaande Zijn wijsheid en krachten; want nooit was iets dergelijks gezien of gehoord!

Het *ongeloof* in het eigen *vaderland* is de droeve aanleiding, dat Jezus *„Zich verwonderen"* moest, gelijk omgekeerd *het geloof* van een *heiden* dit een andere maal geweest is.[3]) Zoo teekenen dan de eerste zes verzen ons de miskenning van den volmaakten Arbeider, en dat niet, omdat Hem eenig verwijt kan worden voorgeworpen, doch uitsluitend, omdat Hij was nedergedaald in de nederigste verhouding der samenleving.

Toch verhindert deze miskenning den Heer van den arbeid niet om de *noodige voorziening* te

---

[1]) Hebr. 1 : 1. [2]) In andere Evangeliën „zoon des timmermans." Hier „timmerman." Ongetwijfeld had men Jezus vaak aan den arbeid gezien. [3]) Matth. 8 : 10.

treffen: de twaalven worden „twee aan twee" uitgezonden, om overal de zegeningen van het Koninkrijk Gods te brengen, bestaande in het Woord, vergezeld door teekenen der kracht Gods: kranken worden genezen, duivelen uitgeworpen! Het Woord staat ook hier weer voorop, want van de aanneming daarvan hing af, of de zegeningen konden worden genoten. Waar het geweigerd werd, daar werd het stof van de voeten afgeschud, m. a. w. daar werd een oordeel uitgesproken! Het Woord der prediking zou zijn óf een reuke des levens ten leven, óf een reuke des doods ten doode![4])

Intusschen zorgde de Meester voor degenen, die Hij had geroepen en daarna uitgezonden. Op Hem konden ze zich geheél verlaten! Als Hij dan ook na drie jaren hun vraagt, of hun iets had ontbroken, konden ze blijmoedig en naar waarheid antwoorden: Niets![5])

Niet alleen, omdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord zou bestaan, worden de arbeiders „twee aan twee" uitgezonden, maar ook uit ontferming.[6])

Arbeiders worden soms plotseling *weggerukt*. In dit opzicht zijn Gods wegen[7]) ondoorgrondelijk. Herodes Antipas kerkerde Johannes den Dooper en Herodes Agrippa I onthoofdde Jakobus.[8]) God laat ze evenwel begaan!

Hoe menigmaal zou Jezus langs de gevangenis

[4]) 2 Kor. 2 : 16; [5]) Luk. 22 : 35, 36; [6]) Pred. 4 : 9; [7]) Jes. 55 : 8; [8]) Hand. 12 : 2.

gegaan zijn, waarin Johannes gevangen zat, zonder de kerkerdeur te openen? Noch een Engel, noch de Heer der Engelen kwam tusschenbeide! Johannes moest na een trouwen dienst voor zijn Meester leeren, zich aan Hem niet te ergeren! Ondoorgrondelijk — we herhalen het nog eens — zijn des Heeren wegen met Zijn arbeiders. Paulus kwam in ketenen Rome binnen, en zie, van het centrum der wereld uit gaan verfrisschende stroomen in gemeentelijke en persoonlijke Brieven naar de einden der aarde!

Intusschen leert het gedeelte, dat de verzen 14—29 omvat, ons nog meer, dan dat God soms Zijn arbeiders *begraaft*. Hij deed het door de bedroefde leerlingen van Johannes, die hun leeraar met smart ten grave droegen. Maar we zien ook, hoe vreeselijk het is, wanneer iemand, inzonderheid als hij een hooge plaats inneemt en macht ontvangen heeft,[9]) het getuigenis verwerpt. Het geweten, verontreinigd en verkracht, wordt een ondraaglijke last en de tegenstander zelf wordt een speelbal van zijn eigen opwellingen en lusten, een werktuig in de hand van den booze.

Herodes heeft gevreesd Johannes te ontmoeten, maar hij zal nog eens een ontmoeting hebben met Een, meerder dan Johannes! Een ontmoeting, welke verbonden zal zijn met een rechtvaardig oordeel over zijn booze wegen en daden. Herodes Antipas zal met Herodias en haar dochter en met zoovele andere goddeloozen voor den Rechter-

[9]) Joh. 19 : 11.

stoel[10]) gesteld worden en dáár zal Christus zijn rechtvaardige Rechter zijn. En — Johannes de Dooper zal daar worden aanschouwd aan de zijde van den Rechter!

Zorgen en moeite, tegenstand en teleurstelling worden gevonden op den weg der getrouwe arbeiders des Heeren. Maar zij kunnen getroost zijn: zij *volgen* Jezus,[11]) zijn *met* Hem[12]) en kunnen *samenkomen* tot Hem[13]) of *rondom* Hem! Daar vinden ze de zoo noodige terechtwijzing, want te verkeeren bij Hem wil zeggen: zichzelf leeren kennen en oordeelen! Maar ze vinden er óók rust. De Meester is vol ontferming: Rust een weinig in Mijn tegenwoordigheid! *Versterking voor de arbeiders,* ziedaar wat ons getoond wordt in de verzen 30 en 31, *parelen* in ons Evangelie!

Doch de arbeid eischt weer álle krachten.

De liefde tot de ellendigen kent weinig rust. Daarom vinden we de arbeiders weer spoedig — maar nu *met* den Meester! — onder de herderlooze schare. Ontferming beweegt ook nu het hart van Jezus.

Hij is hier de Profeet uit Psalm 132, die de „nooddruftigen met brood verzadigt."[14])

En zie nu ook hier weer het Werk Gods: Jezus maakt Zijn apostelen tot *kanalen van zegen.* Doet Hij dat niet nog steeds, van Zijn verhooging in den Troon des hemels af? Werkt Hij niet *door* Zijn

[10]) Openb. 20 : 11—15; [11]) Mark. 1 : 17; [12]) Mark. 3 : 13; [13]) Mark. 6 : 30; [14]) Ps. 132 : 15.

dienstknechten? Wat bezitten dezen, dat Hij hun niet eerst gegeven heeft?

*Mede*arbeiders hebben we vóór ons, en terwijl Jezus *aanwezig* is, mogen *zij het gezegende werk verrichten:* de schare wordt gevoed *uit hun hand*, maar.... *door Jezus!* Wonderbare genade! Het moge dan laat op den dag zijn, en de plaats moge al woest zijn, — tijd en plaats derhalve beide „ongelegen," — wat nood! als maar in Jezus' hand wordt gelegd het weinige wat ze bezitten: vijf brooden en twee visschen.

Een dier discipelen zou, een oud man zijnde, door den Heiligen Geest de hier zoo toepasselijke woorden schrijven: „Zoo iemand dient, hij diene als uit kracht, die God verleent — opdat God in alles verheerlijkt worde door Jezus Christus, Wien de heerlijkheid en de macht is tot in alle eeuwigheid! Amen." [15])

Medearbeiders moeten leeren gehóórzamen!

Gehoorzaamheid is een eerste eisch in den dienst.

Jezus „dwingt" hen in het schip te gaan. Ze moeten vooruit naar de overzijde overvaren. De wind moge hun dan straks „tegen" zijn, zij zijn niet aan zichzelf overgelaten. Ze zijn in trouwe handen!

Om twee redenen waren ze veilig:

Ze gehoorzaamden den Meester. En de Meester bad op den berg — Hij alléén! Hij vergat hen daar geen oogenblik.

[15]) 1 Petr. 4 : 11.

En dan is er voor zúlke knechten, ook zelfs als hun véél ontbreekt, want door het wonder der brooden zijn ze nog niet verstandig geworden, zeker *hulp in de moeilijkste uren!*

Zij pijnigen zich; ze worden daarna nog zelfs op de proef gesteld, want wél wandelde Jezus op de wateren, maar Hij deed, alsof Hij hun voorbijging! (Vers 48.) — Toch klinkt op het beslissend moment hun in de ooren: „Zijt welgemoed, Ik ben het, vreest niet!"

Wonderbaar oogenblik: Jezus is daar en Hij klimt bij de vermoeide arbeiders in het schip en — alles is goed!

De laatste schakel in deze wonderketen is *waardeering!* Schilderden de eerste verzen miskenning, de laatste laten ons zien, hoe allen tot Jezus kwamen! „In dorpen, of in steden, of op het land," zegt Markus zoo schóón! En allen bidden om hulp. Of zij alleenlijk den zoom Zijns kleeds mochten aanraken, want dan zouden ze gezond worden!

En als een triomfzang tokkelt Markus de laatste woorden: *„En zoo velen Hem aanraakten, werden gezond!"*

BOTSING

HOOFDSTUK 7.

In dit merkwaardige, zevende hoofdstuk met zijn bekende schoone slot: „Hij heeft álles welge-

maakt," ontmoeten we, tengevolge van de tegenstellingen, slag op slag een botsing.

Botsing allereerst tusschen de overleveringen der Joden en het *gebod* Gods. Het eten der discipelen met ongewasschen handen legt den farizeën en schriftgeleerden van Jeruzalem de vraag op de lippen: „Waarom wandelen uw discipelen niet naar de overlevering der oudsten?"

Een *principiëele* vraag!

Het gold niet maar een verzuim, niet een vergissing, niet een onwetend overtreden van voorschriften, door de oudsten gegeven; neen, de Jeruzalemsche afgevaardigden spraken terecht van een *„niet-wandelen-naar"* die overlevering.

Er was botsing tusschen de oudsten en de discipelen van Jezus; een botsing, zooals die ook heden nog voorkomt.

Deze botsing brengt én de overlevering én het gebod Gods in het rechte licht, d. w. z. *in het licht*, dat *Jezus er op vallen laat.*

Het houden van de overleveringen, het wandelen daarin of „daarnaar", had tengevolge het *te-niet-doen* van het gebod Gods.

Bij het nauwkeurig en angstig stipt opvolgen dier voorschriften was een openbaring van uitwendigen ijver, doch het hart werd niet geleid door de ware vreeze Gods.

Merkwaardig is zeker — en hier zien we weer, dat *de ware Profeet, de drager van het Woord Gods* in dit Evangelie vóór ons staat — dat Jezus Jesaja's woord aanhaalt, om deze kwestie Goddelijk te belichten. Maar eveneens verdient het onze

volle opmerkzaamheid, dat de aanhaling beperkt blijft tot vers 13 van Jesaja 29. De woorden, die een *oordeel* inhouden, nl. die van vers 14, blijven achterwege. „Dit volk eert Mij met de *lippen*, maar *hun hart* houdt zich verre van Mij; doch *tevergeefs* vereeren zij Mij, leerende, als leeringen, geboden van menschen." [1]) Vers 14 vervolgt dan: „Daarom zie, Ik zal voortaan wonderlijk handelen met dit volk, wonderlijk en wonderbaarlijk, want de wijsheid zijner wijzen zal vergaan en het verstand zijner verstandigen zal zich verbergen." Maar dit woord laat Jezus weg. Wel wordt het later door den apostel Paulus aangehaald in den eersten Brief aan de Korinthiërs, als hij *Gods wijsheid* stelt tegenover *de wijsheid der wereld en des vleesches*. [2])

Botsing was er verder, óók als een gevolg van het nakomen der overleveringen, tusschen *ouder*liefde en *eigen*liefde.

De liefde tot de ouders, geheel in overeenstemming met het gebod Gods, [3]) bracht mede, dat men ze uit dankbaarheid en eerbied verzorgde en weldeed. De eigenliefde — de mensch van nature is een liefhebber van zichzelf! [4]) — steunende op een overlevering, bestemde het aan de ouders verschuldigde geld tot een offergave; het werd als „Korban" naar het altaar gebracht. Wel was daarmede de godsdienstige schijn gered, doch tegelijkertijd was daardoor de eigenlijke bedoeling

[1]) Markus 7 : 6 en 7; Jes. 29 : 13; [2]) 1 Kor. 1 : 19; [3]) Ex. 20 : 12; 21 : 17; Lev. 19 : 3; [4]) 2 Tim. 3 : 2.

van God verijdeld! Een offergave te brengen en dáárdoor een der heiligste plichten te verwaarloozen was het krachteloos maken van het gebod Gods.

Hoevéél wordt ook nú nog in dit opzicht gezondigd. De apostel behandelt dit belangrijke onderdeel van de waarheid Gods in een der Brieven en spreekt dan over het „*beoefenen van godzaligheid jegens het eigen huis*" en over „het *vergelding doen* aan de *voorouders*," want — zegt dan het Woord — want „dit is *aangenaam* voor *God*." [5])

Zoo blijkt dan ook voor ons deze „Korbankwestie" van groote waarde. Laat ons er voor waken, dat onze eigenliefde geen grond vinde in de een of andere schoonklinkende redeneering om te verzuimen, wat heilige plicht is, wat beoefening van godzaligheid is, opdat we niet in botsing komen met Gods wil!

Ontstaat niet álle botsing met den *reinen* en *heiligen wil* van *God*, omdat we uit het oog verliezen, welk een *onreine bron* het *hart* is?

Reeds het oude profetenwoord klonk als ernstige waarschuwing: „Arglistig is het hart — méér dan eenig ding! — ja doodelijk!" [6])

„Hoort mij állen en verstaat," zegt de Heere Jezus.

Het was een woord niet maar voor een enkele, niet slechts voor een afgesloten kring, — néén,

[5]) 1 Tim. 5 : 4; [6]) Jer. 17 : 9.

allen hadden het noodig! Allen moesten het weten, dat het menschelijk hart een onreine bron is; dat onreine gedachten, ongerechtigheden en geweld daaruit voortkomen!

Ook hier vernemen we het ernstige woord van Jezus: „Wie ooren heeft om te hooren, — zoo iemand ooren heeft om te hooren, — die hoore!" In de gelijkenis van den zaaier klonk het de schare in de ooren, en nú weer. Want die twee dingen waren allebei zoo hóóg noodig: het Woord (het zaad) moest worden ontvangen, moest worden gehoorzaamd, en het hart moest worden veroordeeld in Gods licht. Wie op zijn hart vertrouwde, was een zot![7])

Niet de spijzen, welke het lichaam voeden en voor een deel ook weer moeten verlaten, verontreinigen. De verontreiniging komt niet van buiten naar binnen, maar de weg is omgekeerd: van binnen naar buiten! Er zijn booze dingen rondom ons; maar we moeten waakzaam zijn, opdat déze dingen geen aanknooping, geen ontvangst vinden in ons hart. Voorál ons hart hebben we te bewaren. Het is méér dan eenig ding arglistig; boven al wat te bewaren is moeten we ons hart bewaren, want daaruit zijn de UITGANGEN *des levens!*[8]) Dit kan echter alléén geschieden, wanneer we Gods uitspraak over het hart hebben onderschreven en dán naar Boven opzien, en door genade bekwaam worden gemaakt, om als

[7]) Spr. 28 : 26; [8]) Spr. 4 : 23.

waakzame wachters tegenover dit bolwerk te staan!

Botsing — maar een botsing, die gelukkig werd weggenomen — was er óók tusschen den wensch van de *Syro-Fenicische* en de *bestemming* van het brood, dat de ware Dienstknecht uitreiken moest. Deze heidensche vrouw, die tot een *vervloekt geslacht*[9]) behoorde, komt tot Jezus met de vraag, of Hij een duivel uitwerpen wilde bij haar dochter. Maar — het brood wás niet voor de honden, wél voor de kinderen van het huis Israels! De Zoon van David was niet gezonden dan tot de schapen van dat huis. Maar — en dat nu is een héérlijk maar! — zie nu ook het gelóóf dezer heidensche vrouw. Allereerst *erkent* zij de roeping van Jezus en de rechten van God, nl. om een volk af te zonderen en bijzonder te zegenen en in hún midden Zijn Dienaar te zenden. Zij *erkent* verder de rechten van de kinderen, hún recht op het brood. En dán neemt ze zélf de plaats in van *een lid van het vervloekte Kanaänsgeslacht*. Dat alles met de merkwaardige woorden: „*Ja, Heere! — doch — onder de tafel,* waar de kinderen aanzitten en gevoed worden, daar zijn *de hondekens* — nóg verachtelijker dan honden — en die *verzadigen zich toch met de kruimkens*, met de brokken *der kinderen.*" „*Ik* ben een *hondeke,* werp U *mij de brokken* toe!"

Joden en Heidenen — deze twee moesten in

[9]) Zie Matth. 15 : 22 en Deut, 7 : 1 en 2; Gen. 9 : 25.

botsing komen. Doch als er gelóóf is in Hem, die voor het huis Israëls als Messias kwam, doch tevens de „Verlosser der wereld" [10]) zou zijn, dan is de *eenheid* in het *sterven van Jezus* gegrond. Hij heeft ze, *verhoogd aan het hout,* allen tot Zich getrokken. [11]) Hij stierf, opdat Hij, gelijk de apostel ons leert, die twee — Jood en Heiden — tot éénen nieuwen mensch zou scheppen, vrede makende, en beiden in één lichaam zou verzoenen met God, de vijandschap doodende door het kruis. [12]) Geen botsing meer! „Vrede voor hen, die *nabij* waren" (de Joden); „vrede voor hen, die *verre* waren" (de Heidenen). Jood en Griek één in Christus — tot lof van den Vader! Hemelsche overeenstemming en hemelsche samenstemming!

Botsing was er tenslotte tusschen *den Heilige* en het *verzet van Zijn volk* met de *vreeselijke gevolgen der zonde.*

Vanwege het ongeloof van het volk is Jezus naar de omstreken, d.i. tot onder (niet over) de grenzen van Tyrus en Sidon gegaan. Het gelóóf van de Syro-Fenicische was gróót, en háár geschiedde naar haar gelóóf. Het óngeloof van het volk was eveneens gróót, maar barmhartigheid stelde het oordeel nog op een afstand en Jezus hield Zich bezig met een overblijfsel, dat Hij uit het midden *uitleidde* [13]) en *afzonderlijk* [14]) nam.

Jezus zuchtte, toen Hij den doove afzonderlijk

[10]) Joh. 4 : 42; [11]) Joh. 12 : 32; [12]) Ef. 2 : 15—18; [13]) Mark. 8 : 23; [14]) Mark. 7 : 33.

genomen had. Wat waren de gevolgen der zonde vreeselijk. Hier staat een man, die het Woord niet hooren kan, en God niet kan prijzen, zooals Hij het waard was. Maar de Ontfermer[15]) opent de ooren om Gods stem te vernemen, en maakt den band der tong los om God te loven! Met het woord: „Effatha!" heeft Hij een bewijs te meer gegeven, wie Hij *is* in macht en liefde!

O, Hij maakt álles goed!

Hij neemt álle botsingen weg, voor wie in Hem gelooven!

Ook straks de botsing[16]) tusschen het nieuwe leven en de zonde, die in ons is. Ook die nooit eindigende strijd zál eenmaal beëindigd worden! Als we nl. opgenomen, in een onverderfelijk lichaam, in de sfeer van eeuwigen vrede zullen zijn.

Zalig heil, dat we eenmaal erven!
Gode leven, zonder pijn;
Zonder ziekte, moeite of sterven,
Eeuwig zonder zonde zijn!

Ja, Jezus heeft álles wél gemaakt!
Zijn Naam zij in eeuwigheid geprezen!

DE SPIJZIGING VAN DE VIER DUIZEND

HOOFDSTUK 8; de verzen 1—9.

In de mededeelingen omtrent het wonder der spijziging moet ons wel opnieuw treffen de *on-*

[15]) Jes. 49 : 10; [16]) Gal. 5 : 17.

beperkte, Goddelijke macht en daarnaast de *teedere liefde* van Jezus.

Zijn *macht:*

Want Hij kan de groote schare *drie* dagen *bij Zich* houden, zonder dat er te voren op gerekend wordt, dat voor de onderhouding van het lichaam alles aanwezig is, gelijk dat heden op Conferenties pleegt te geschieden. 't Moet Zijn hart toch wel hebben verblijd, dat er zúlk een mate van belangstelling was voor het Woord, dat Hij sprak. Het beteekent toch wel iets, als vier duizend mannen — zonder de vrouwen en de kinderen waren er zoovelen bijeen [1]) — *in dergelijke omstandigheden bijeen kunnen blijven.* Welk een onweerstaanbare kracht ging er van Jezus uit. Die Hem hóórde, kón Hem niet verlaten!

Zijn macht:

Want die schare wordt in een woestijn, als alles opgebruikt is, aan een toebereiden disch genoodigd, waar ze tot verzadiging kunnen eten, en dan nog aanschouwen de manden met overschot.

De *volmaaktheid* in de betooning der macht komt wel treffend uit: weinige brooden — *zeven* — en toch een gróót overschot — *zeven* manden — en in verbinding daarmede een *volkomen* verzadiging op het juiste oogenblik, als de aanwezige voorraad opgeteerd is.

Maar dan ook Zijn *liefde:*

Want álles merkt Hij op, om er in ontferming

[1]) Matth. 15 : 38.

rekening mede te houden: „zij hebben niet om te eten;" „zij zullen op den weg bezwijken;" — „sommigen zijn van verre gekomen." Niets ontgaat dezen trouwen Dienaar, want zóó wordt Hij ons hier geteekend. Och, dat „dienaren des Heeren" iets meer vertoonden van een zóó treffende belangstelling in het welzijn dergenen, die noodig hebben, te worden *gediend!*

Ja, óók Zijn liefde:

Want Hij doet ze allen rustig nederzitten, opdat zij Zijn gaven genieten zouden. De woestijn wordt voor een wijle veranderd in een korenveld! Hij zorgt voor toespijs,[2]) terwijl het brood de hoofdschotel is. 't Gaat alles van Hem uit. Hij roept Zijn jongeren en spreekt op warmen, innigen toon over wat de omstanders van noode hebben. Wonderbare Jezus: de woestijn wordt door Zijn tusschenkomst een eetzaal; Zijn zegen legt Hij in de handen Zijner discipelen en Hij verzadigt allen met blijdschap!

ONGELOOF

HOOFDSTUK 8; de verzen 10—26.

Wat klinkt het vroom, als een teeken uit den hemel wordt begeerd! Een droom, een gezicht, een „openbaring." Maar wat is het in werkelijkheid een allerbedroevendst bewijs van *ongeloof* en *vijandschap.*

[2]) Zóó wordt over visch gesproken in Joh. 21 : 5.

De tegenwoordigheid van Jezus en Zijn openbaring maakten élk teeken overbodig!

Zóó is het nu ook, omdat we de getuigenis van God aangaande Jezus en Diens verlossingswerk bezitten. Al dat vragen naar „teekenen," nog wel naar teekenen „uit den hemel," is in den grond niets anders dan twijfel en ongeloof. Wij hebben ons te houden aan de stem van Hem, die van de hemelen spreekt. [3])

De Heiland kan wel geduld hebben met onwetenden en zwakken — zwak nl. in het geloof! — maar hier wijst Hij al het vragen naar „teekenen" af met het korte en besliste: „*Géén teeken!*"

Ongeloof, hoewel van een heel ander karakter, wordt ook tijdens het overvaren bij de discipelen gevonden. Zij gaan met den Meester naar de overzijde, doch welk een gebrek wordt nog bij hen openbaar. Geen boosheid en geen verzet, maar wel gemis aan opmerkzaamheid. Hadden ze dan niet begrepen, wat Jezus hun geleerd had? 't Zijn klemmende vragen, (de verzen 17, 18 en 21.) maar tegelijk vragen, die de Meester aan Zijn discipelen doet, om ze er door te dienen, want ze zijn van een reinigende kracht! Oók voor óns! De waarschuwing intusschen, dat ze zich wachten moesten voor den slechten religieuzen en politieken invloed — voor het zuurdeeg — der farizeën en van Herodes, maakt het reeds overduidelijk, hoe de discipelen onderscheiden worden van het vijandig, ongeloovig deel des volks, dat Jezus verworpen had.

[3]) Hebr. 12 : 25.

In zekeren zin ging het den discipelen, zooals het dien blinde ging, die „uitgeleid werd buiten het dorp" en dáár genezen werd. Zij waren „afgezonderd"; zij „zagen" — hun blindheid was weggenomen — maar zij zagen nog niet ver en duidelijk. Zij „zagen," Gode zij dank, omdat het Woord van Jezus hen gereinigd had,[4]) maar ze moesten verder komen, dieper worden ingeleid. Welnu, ze *zijn* verder gekomen. Later hebben ze alles duidelijk gezien, nadat de Heilige Geest was nedergedaald, om ze in de waarheid in te leiden.[5])

„DE DINGEN GODS"

HOOFDSTUK 8; de verzen 27—38.

Op den weg wordt de belangrijke vraag aan de discipelen voorgelegd: „Maar gij — niet de anderen, doch gij — wie zegt gij, dat ik ben?"

Die anderen hadden gesproken over Johannes den Dooper, Elia, of een der profeten — alles veel te gering, als het gaat om Hem, God geopenbaard in het vleesch. Doch nu was het aan de twaalven. En wat zeiden zij?

Welk een schoone gelegenheid voor dezen! Geen gemakkelijk oogenblik, maar wel heerlijk! En dan spreken zij het uit, bij monde van Petrus: „Gij zijt DE Christus, DE Gezalfde, DE Messias!" Hoe heeft dat het hart van Jezus verkwikt! Neen,

4) Joh. 15 : 3; 5) Joh. 14 : 26; 16 : 13.

dát was nu niet iets voor het ongeloovige volk; immers — een belijdenis legt men niet op, dwingt men niet af. Een belijdenis moet uit het hart komen, gewerkt door God!

Zóó was het bij de discipelen. Maar waar *zij* nu weten mochten, dat Jezus de Gezalfde des Heeren was, daar wilde Hij *hun* ook mededeelen, „leeren" zegt Markus, dat Hij STERVEN zou! Want zóó waren Gods voornemens met Hem, den Profeet en Dienaar. De Christus *moest* lijden, en daarná de heerlijkheid ingaan![6]) Dat waren „de dingen Gods."

Tegenover deze „dingen Gods" staan de „dingen der menschen." Zij weten niet, dat het *ware* leven met sterven aanvangt en aan de andere zijde van den dood ligt. Zij zoeken het hier beneden en denken aan aardsche heerlijkheid. Petrus treedt vooruit en zegt als 't ware: „Sterven? — dát niet! God beware u, maar dat zal u toch niet geschieden?" Markus noemt het: *bestraffen*, wat Petrus deed.

Het was Satan, die ook in dit oogenblik den weg van den getrouwen Dienaar kruiste. In de gestalte van een waarlijk liefhebbenden discipel wil hij den Gehoorzame van den weg der toewijding aan God afvoeren!

De „dingen Gods" staan tegenover de „dingen der menschen!" Wie evenwel in „de dingen Gods" indringen wil, die bedenke, dat grondregel in het Koninkrijk Gods is — *te verliezen!*

[6]) Luk. 24 : 26, 44, 46, 47.

Verliezen — wel om weder te gewinnen, maar tóch — wáárlijk verliezen!

Verliezen: eigen wil; eigen leven; de geheele wereld.

Om straks te aanschouwen, dat alles gewónnen is!

In de heerlijkheid des *Vaders!*

En des *Zoons!*

En der *heilige Engelen!*

JEZUS ALLEEN!

HOOFDSTUK 9; de verzen 1—8.

Op den berg der verheerlijking wordt de trouwe Dienaar en ware Profeet in de heerlijkheid aanschouwd van het Koninkrijk, dat „met kracht" komen zal.

Over dat Rijk had de Meester reeds eenige woorden gericht tot Zijn discipelen. Wie Zich Zijner of Zijner woorden schamen zou, diens zou Hij Zich schamen, als Hij komen zal in de heerlijkheid Zijns Vaders met de heilige engelen.

Drie van de twaalf discipelen neemt Hij met Zich en brengt hen afzonderlijk op een hoogen berg alléén.

Daar hebben zij Hem aanschouwd naast Mozes en Elia.

Naast Mozes, van wien getuigd wordt,[1]) dat

[1]) Hebr. 3 : 5.

hij als dienaar getrouw was in geheel zijn huis, maar die toch vanwege een feil het land niet mocht ingaan. Wel viel hem de eer te beurt, door God-Zelf begraven te worden in een dal in het land Moabs,[2]) maar toch moest hij, wegens ongehoorzaamheid, aan Jozua zijn dienst overdragen.

En naast Elia, den grooten en krachtigen profeet, die voor de eer van Jehovah geijverd heeft, en die het ontrouwe volk, schuldig vanwege de overtreding reeds van het eerste gebod, tot zijn eenigen en waren God wilde terugvoeren. De held van den Karmel, en die met vurige wagenen en paarden ten hemel voer, maar toch ook de man, die moedeloos neerzonk in de woestijn onder den jeneverboom, en de aanklager werd bevonden van zijn volk, op de vlucht voor een vrouw, die hem naar het leven stond.

Mozes en Elia moeten verdwijnen. Alléén *Jezus* blijft — dienaar en profeet *in volkomenheid!* Hij wordt aanschouwd in Zijn koninklijken luister. Zijn kleederen, zéér wit als de sneeuw, blinken. Hij is de Zoon des menschen, die tot den Oude van dagen geleid wordt[3]) en Wien de heerschappij wordt gegeven, en eer en het koninkrijk, opdat Hem alle volkeren, natiën en tongen eeren zouden en Wiens Koninkrijk niet verdorven wordt, omdat Zijn heerschappij een eeuwige is.

Eén in wezen is deze Zoon des menschen met

[2]) Deut. 34; [3]) Dan. 7 : 9—14.

den Oude van dagen, den eeuwigen God! Van Wien ook door Daniël gezegd wordt, dat Zijn kleed „wit was als de sneeuw." De overeenstemming in de verschillende beschrijvingen is wel treffend![4])

De lichtende wolk, waarin God gewoon was te verschijnen en waarin Hij zelfs woonde te midden Zijns volks in Tabernakel en Tempel, daalde neer, zoodat zij, die daar op den berg vertoefden, er ingingen: Jezus — met Mozes, Elia, Petrus, Jakobus en Johannes!

Ondoorgrondelijke genade! Zwakke menschen, onvolkomen, hoewel groote en getrouwe dienaren, vertoeven daar in één en dezelfde heerlijkheid met den Volmaakte!

Met Jezus en *bij* God!

Welk een verrukkelijk voorspel van de eeuwige gelukzaligheid, welke óók de lichamen en niet alleen de zielen omsluit! Maar — dan wordt op eenmaal uit die luisterrijke heerlijkheid toch de stem van den Vader vernomen: „Déze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem!"

Wel kunnen Mozes en Elia daar op dien berg met Jezus samenspreken over den uitgang, die te Jeruzalem moest worden volbracht, zoodat Golgotha en de offerdood en het verzoeningswerk het groote onderwerp uitmaken van de familie der heiligen, in wier midden Jezus verkeert, maar Jezus-alléén kan het werk in volkomenheid en ten einde toe volbrengen. Daarom: „Hóórt Hem!"

[4]) Zie Openb. 1.

We kunnen het zoo goed begrijpen, dat Petrus op den berg blijven wilde; met de twee andere discipelen dienaar wilde wezen van Jezus en de groote Godsmannen bij Hem. Drie tabernakelen wil hij maken. Drie tentwachters houden zich al gereed! Maar toch greep Petrus mis. Hij wist niet, wat hij zeide. In tweeërlei opzicht. En wel allereerst, door Jezus, hoewel hij Hem nog het eerst noemt, op één lijn te stellen met Mozes en Elia. En dan door te meenen, dat dáár te blijven mogelijk was.

Néén, Jezus-alléén kon wel zóó de heerlijkheid binnengaan, krachtens de heerlijkheid van Zijn Persoon. Maar dán zonder de discipelen. Wilde Hij *die* bij Zich hebben, dan moest Hij afdalen. Afdalen van den hoogen berg en afdalen in den dood, teneinde zóó plaats te bereiden in Zijn eeuwig Koninkrijk.

„THEOLOGISCHE" VRAGEN

HOOFDSTUK 9; de verzen 9—13.

Door het tooneel der heerlijkheid op den berg is de aandacht gericht op het *Koninkrijk*. Er is een merkwaardige tegenstelling tusschen de gedachten van den Meester en die der discipelen. Deze laatsten zijn nog bezig met de *macht* en den *luister*, terwijl Jezus vervuld is met Zijn *sterven* en *opstanding*, welke beide moesten voorafgaan aan de vestiging van Zijn Rijk. [5])

[5]) Luk. 24 : 26.

Onder elkander vragen de discipelen, wat de Meester toch wel kon hebben bedoeld met de woorden „*uit* de dooden opstaan."

Van dooden-opstanding wisten ze; deze was onder de Joden algemeen bekend.[6]) Alleen de Sadduceën verwierpen haar. Dezen geloofden noch aan engelen, noch aan geesten, noch aan dooden-opstanding.[7])

Hoe moesten de discipelen nu des Meesters woorden opvatten? Zouden dan sómmigen *in den dood blijven* en ánderen *opstaan*? Dát was een moeilijkheid! Waarmede ze evenwel *niet* tot den Meester komen, die het hun zeker zou hebben uitgelegd, hoe het was.

Maar daar was wat ánders. Dat kwam hun zeker gewichtiger voor. En dat was de „vraag" betreffende Elia.

De Schriftgeleerden zeiden: „Elia moest eerst komen; zonder diens komst kon het Rijk niet worden opgericht." En ze klampten zich daarbij vast aan Maleachi, die het zoo duidelijk zei.[8])

Wonderlijk gaat het soms toe onder discipelen des Heeren! We weten het wel van onszelf en van elkander. Het gewichtigste wordt soms vergeten; het minder belangrijke neemt alle denken in beslag!

De vraag aangaande opstanding *uit* de dooden houden ze onder zich; de kwestie aangaande Elia moet zonder uitstel worden „behandeld." Gelukkig, dat de alwijze Meester de „behandeling"

---

[6]) Hebr. 6 : 2; [7]) Matth. 22 : 23 en Hand. 23 : 8; [8]) Mal. 4 : 5.

op Zich neemt. Hij berispt ze niet, omdat ze wel het een, maar niet het ander Hem voorleggen. Geenszins! Vol geduld is Hij, en lankmoedig antwoordt Hij in Goddelijke wijsheid. Het is voor ons allen, vooral als we wel eens anderen te onderwijzen hebben, van zooveel belang, acht te geven op de wijze van doen bij onzen Heiland.

Allereerst is het hoogst belangrijk te zien, hoe de Heere Jezus de Schrift handhaaft. Maleachi 4 : 5 en 3 : 1 en Lukas 1 : 17 (d.i. de Engelenboodschap aan Zacharia) komen vóór ons te staan. Niet één woord valt. „Wel *komt* Elia eerst en herstelt alles, — en *gelijk geschreven staat....*"

Nu verwachtten de discipelen natuurlijk een woord uit de Schrift over Elia. Maar néén — een héél ander woord volgt nu. Geen woord over Elia, maar een woord over den Zoon des menschen. Het gaat in Gods getuigenis allereerst om de groote gedachte, om den inhoud der heilswaarheid, en niet over theologische „vragen." Een kostbare schaal te bezitten is van groote waarde, maar hetgeen er ons op aangeboden wordt, heeft meerder waarde. Alles haarfijn te weten over Elia is van beteekenis, doch er is iets van méér beteekenis, en dat is, dat er *„geschreven staat"* van den *Zoon des menschen*, dat Hij *„veel moet lijden en veracht worden."* De dienst van Elia was noodzakelijk, doch deze was voorbereidend. De Zóón zou het Rijk oprichten, doch niet dan nadat Hij verworpen was. En zoo teekent zich tegen den achtergrond der toekomstige heerlijkheid het kruis

af! Dáár moesten de discipelen zich in de allereerste plaats mede bezighouden.

Dit alles zij óns tot leering. We kunnen ons menigmaal met „vragen" en „kwesties" bezighouden, dagen en weken en maanden, zonder te denken aan wat toch van alles de grondslag is; zonder te aanschouwen den Man van smarten aan het smadelijk kruis. Heeft Hij niet dáár den prijs betaald? En wélk een prijs!

Maar Jezus maakt Zich van de „moeilijkheid" niet af. Dat moeten ook wij niet doen. Vragers krijgen een antwoord, al is het niet zeker, dat ze altijd bevredigd zijn. Het antwoord van onzen Heer is een model. Eerst zegt Hij: „Wel *komt* Elia eerst en herstelt alles." En dan: „Maar Ik zeg u, dat ook Elia *gekomen is*." Uit een ander Evangelie blijkt, dat de Meester bij een andere gelegenheid gesproken heeft: „Zoo gij het wilt aannemen, *hij* — Johannes de Dooper — *is Elia, die komen moet*." [9]) Allermerkwaardigste uitdrukking: „*Is* Elia, — die komen *moet*." Als ze het zóó aannamen, *wilden* aannemen, — dan hadden ze de Goddelijke gedachte. Misschien niet een volkomen bevrediging van hun onvolkomen verstand, maar wel de gedachte Gods. En daar moest het hun toch om gaan. Evenals ons! Er blijven soms voor het logisch denkend en scherp redeneerend, maar door de zonde niettemin beneveld en bedorven verstand „kwesties." Maar *de* kwestie, d.i. wat God ons geven wil, behoeft er ons niet door te ontvallen.

[9]) Matth. 11 : 14.

Johannes de Dooper was als een Engel voor het aangezicht van den Koning gezonden.[10]) Hij was gekomen „in den geest en in de kracht van Elia."[11]) Hij was „de Elia," die aangekondigd was als de hersteller en wegbereider vóór de openbaring der heerlijkheid. En dezen Johannes hebben ze gedaan, al wat ze wilden! Vooruit smaakte hij reeds, wat de Meester in veel sterkere mate tegemoet ging. Voorwaar, aan dezen Johannes werd vervuld: **Een slaaf is niet meerder dan zijn heer!**

GODDELIJKE TOETSSTEENEN

HOOFDSTUK 9; de verzen 14—50.

Met Petrus, Jakobus en Johannes is Jezus van den berg nedergekomen; aanstonds wordt Hij door moeilijkheden bestormd!

Onze bewondering wordt opgewekt, als we zien, hoe de Kenner der harten een toetssteen heeft voor ieder. Hij bezit die zuivere, hemelsche weegsteenen, die op het rechte oogenblik worden gebezigd. Den waren, volmaakten maatstaf legt Hij aan.

Eerst bij het bekende, tragische tooneel aan den voet van den berg, maar dan ook verder op den weg.

Twistende Schriftgeleerden, onbeholpen discipelen, een verbaasde menigte, een in angst ver-

[10]) Matth. 11 : 10; Mal. 3 : 1; [11]) Luk. 1 : 17.

keerende vader en een kind in doodsnood, zijn hier samen. En dezen kring treedt Jezus binnen en gebruikt er den *eersten* toetssteen, genaamd „*geloof*."

Hoe verging het daar den discipelen?

Zij hebben het ongelukkige kind niet kunnen helpen, maar durven toch nog wel vragen, waarom *zij* den duivel niet konden uitwerpen. Hoe beschaamd stonden ze door het duidelijke, rechtstreeksche antwoord! [12])

Het had hun aan geloof ontbroken!

Zeker, er was nog meer! Vasten en bidden waren bovendien noodig. Er werd een geloof vereischt, dat op niets vertrouwde dan op God alléén, en dat het slechts van Hem verwachtte. Derhalve — een volkomen toewijding naast een volkomen afhankelijkheid!

En hoe verging het de schare met de Schriftgeleerden?

De schare heeft indrukken gekregen van Jezus' macht. Eerbiedig groetten zij Hem. Maar als hun het geloof ontbreekt, en slechts bewondering en verbazing bij hen gevonden wordt, dan baat hun de aanwezigheid van den Messias niet. — Zoo gaat het eveneens in onze dagen bij velen, die wel met eerbied spreken van den Christus, maar niet in een levend geloof zich tot Hem wenden met hun zielenooden. Ze worden te licht bevonden!

Schriftgeleerden staan daar. Twistende met de

[12]) Matth. 17 : 20.

discipelen. Maar de Meester stelt de vraag: Waarover twist *gij* met hen?

Indien *zij* geloofd hadden, dan zouden zij den Meester niet hebben verworpen. Zij zouden Hem óók zijn gevolgd, en zij zouden gebleken zijn zwakke, onvolkomen, hardleersche menschen te zijn, die noodig hadden door den lankmoedigen Meester te worden vermaand, maar — zij zouden dan gelukkig geweest zijn; voor eeuwig behouden! Doch nú worden óók *zij* te licht bevonden. En niet slechts voor een bepaalden dienst, maar *voor de eeuwigheid!* Niet van hen, maar wel van deze discipelen, met wie zij in twist waren, heeft eens de Heere Jezus tot den Vader gezegd: „De woorden, die Gij mij gegeven hebt, heb ik hun gegeven, en zij hebben ze *aangenomen,* en hebben waarlijk erkend, dat ik van U uitgegaan ben, en *hebben geloofd,* dat Gij mij gezonden hebt." [13])

En nu de vader!

Wonderbaar schoon is, wat van dezen man wordt medegedeeld. We beschrijven hier niet zijn angsten. Hoor, hoe hij spreekt, en zijn angst snijdt u door de ziel. Maar op dien éénen uitroep, die een bescheid was op de woorden van Jezus, welke voor hém den toetssteen vormen, willen we hier slechts wijzen. De Heiland heeft nl. gezegd: „Indien gij kunt gelooven!" en „Alle dingen zijn mogelijk voor hem, die gelooft." Daarop antwoordt de arme vader: „Ik geloof. — Kom mijn ongeloof te hulp!"

[13]) Joh. 17 : 8.

Deze man kwam, zooals hij was. Hij erkende, dat er ongeloof bij hem was — allerlei verwerpelijks, kaf, onedele bijvoegselen — maar het was toch óók waar, dat er gelóóf was, misschien slechts een sprank, maar niettemin gelóóf: „Ik gelóóf, Heer!" Zou Jezus dát verachten? Neen, dat was onmogelijk!

Alle dingen waren mogelijk voor hem, die geloofde. De vólle hulp volgt dan ook onmiddellijk, want nooit kan 't geloof te veel verwachten!

O, Heiland! laat het geloof toch, hoe gering ook, werkzaam zijn in onze harten. Gij antwoordt er op tot heerlijkheid Gods!

En tenslotte de knaap!

Hem wordt *niets* gevraagd. Van dezen wordt *niets* geëischt! Van de geboorte bijna af, leed dat arme kind. Lees de lange en bange lijst van zijn lijden: vuur en water ontbreken er niet. En tenslotte ligt hij daar als dood! Maar met zulk éénen houdt zich de genade bezig, een genade zóó rijk, zóó machtig, zóó heerlijk, dat er slechts te aanbidden valt, als ze haar werk gedaan heeft. Jezus grijpt hem bij de hand, richt hem op en hij staat daar als een monument van Gods genade en van Jezus' kracht!

Een *tweede toetssteen* moet worden gebezigd, als Jezus met de discipelen alléén op den weg is. Het is die van den *ootmoed* Jezus heeft de afzondering willen gebruiken, om met de Zijnen te spreken over Zijn lijden. Is er eigenlijk wel een geschikter oogenblik? Het rumoer van de

schare belet nu niet het rustig spreken, en de arbeid trekt hier evenmin af. Het is aangrijpend stil in den kring der discipelen, als de Meester spreekt over Zijn dood. In de handen der menschen zal Hij worden overgeleverd; de dood zal het bittere einde zijn van de boosheid dergenen, in wier midden Hij heeft welgedaan; Hij zal gedóód worden! Welk een onderwijzing! En toch — niemand vraagt een opheldering! Gold dan ook nú en in dézen kring reeds het woord van den Psalmist over den Man van smarten, die geen vertroosting vond?[14]) Jezus verbreekt niet de beklemmende stilte. Hij kent haar ware oorzaak! Hier maakte de schaamte de discipelen stom! In hun hart was voor deze dingen helaas op dit oogenblik geen plaats! Zij *verstonden* niet! En nu *wacht* de Meester — *Volmaakte Opvoeder is Hij!* — totdat de reis volbracht is en allen te Kapernaüm in huis aangekomen zijn. Daar vraagt Hij aan hen — en deze vraag is als een toetssteen —: „Wat hebt gij op den weg overlegd?" En bij deze vraag staan ze sprakeloos. Van schaamte, omdat *zij* overlegd hebben, wie hunner de meeste, de eerste was, — vermoedelijk straks in het Koninkrijk. Die eerzuchtige vraag had dus hun heele hart in beslag genomen, en had hen onbekwaam gemaakt, om den Meester te verstaan, toen Hij over Zijn dood en opstanding sprak.

De Meester — *Heelmeester is Hij!*[15]) — heeft de diagnose eerst scherp gesteld. Dan geneest Hij.

[14]) Psalm 69 : 21; [15]) Ex. 15 : 26.

Hij neemt een kindeken, stelt het in hun midden, neemt het in Zijn armen en wijst zóó de plaats aan, die naar Gods gedachten elk zoeken moet. God vernedert, die zich verhoogt. Wie groot wil zijn bij God en menschen, die worde de minste en aller dienaar. Het geringe heeft waarde voor God, en wie het ontvangt en liefheeft om 's Heeren wil, die ontvangt Hem-Zelf.

Als er gebrek aan ootmoed is, is er zoo licht eenzijdigheid, bekrompenheid.

Daar was een man, die *niet met de discipelen mede* Jezus volgde, maar die toch wél duivelen uitwierp in den naam van Jezus.

Johannes, de man der liefde, spreekt hier: „Wij hebben het hem verboden, omdat — hij óns niet volgt!" Doch nu komt Johannes beschaamd te staan, want de Meester prijst hem niet. Integendeel! „Verbiedt het hem *niet*," zegt Jezus. De kracht wordt erkend als van God; ze is gebruikt in den naam van den Zoon!

Alles erkent Jezus, wat van God is. Zelfs het *„niet-tegen"* zijn waardeert Hij als een *„voor-Hem"* zijn. Immers, het heele volk keerde zich af; wie het *niet* deed, werd *gerekend* onder degenen, die *vóór Hem* waren. Wonderbare genade! Het minste wordt nog erkend. Het hoogste niet geeischt. Een beker koud water, geschonken om Jezus' wil, doet loon verwerven. Maar omgekeerd — het verachten van het kleinste en geringste bezorgt een zwaar oordeel!

Zoo sprekende met Zijn discipelen gebruikt de Meester den *derden proefsteen,* nl. de *waarheid.*

Wáár, d.i. oprecht, moeten de zonen des Koninkrijks zijn tegenover God, tegenover anderen en tegenover zichzelf.

Tegenover God waren deze eenvoudige mannen „waar" geworden. Ze hadden hun zonden beleden en Jezus erkend als Messias, ja als Gods Zoon! Tegenover anderen moesten ze leeren, oprecht te waardeeren, zelfs het allergeringste. Door eigenliefde, hoogmoed en een sectarischen geest mochten ze zich niet laten verleiden, om onbillijk en onoprecht te zijn in hun beoordeeling en waardeering van anderen. En tegenover zichzelf moesten ze *voortdurend,* niet alléén in beginsel, *eerlijk* en *oprecht* zijn. Het *eigen* oog, of de *eigen* hand of voet mochten ze niet verontschuldigen. Waren deze *eigen* leden een verhindering, een ergernis, ze moesten ze wegdoen! „Houw af!" luidt het korte parool!

Hoe gemakkelijk richten we brandstapels op voor anderen! Hoe oneerlijk zijn we menigmaal tegenover onszelf!

En toch — willen we met God leven, dan moet door ons worden bedacht, dat *zout* en *vuur* in Zijn hand zijn. Zout voor iedere offerande! Opdat deze waarde hebbe voor Hem. Wie zich Gode wijden wil — een discipel van Jezus wil dat immers? — kan aan het zout niet ontkomen. Het zout weert het bederf, maar maakt ook genietbaar, nuttig, voor anderen. Doch ook vuur.

Gods Geest — ergens[16]) genoemd de Geest des *oordeels* en de Geest der *uitbranding* — kan niet toelaten, dat de offerande ontheiligd worde.

We hebben de opgaande lijn ontdekt. De eischen worden al scherper. Maar bedenken we wel, het zijn eischen aan discipelen, die *dicht* bij Jezus zijn en dagelijks met Hem verkeeren, en hun geldt zeker het woord: „Aan wie veel gegeven is, van die zal veel geeischt worden." We treden steeds méér in het licht en het schoone einde is: *„Hebt zout in uzelve."* Aangrijpend woord, hetwelk leiden moet tot het meest gestrenge en onverbiddelijke *zélf*onderzoek! Waarop dan onmiddellijk volgt: *„En houdt vrede onder elkander!"* een woord, dat de grootste mildheid en toegeeflijkheid, liefde en ootmoed vordert ten opzichte van anderen!

De toetssteenen: geloof, ootmoed en waarheid, zijn gebruikt. Het ontbrak den discipelen aan praktisch geloof; zij waren niet met ootmoedigheid bekleed; en zij moesten beschaamd terugtreden, toen het niets ontziende licht der waarheid op hen viel.

Hoe verging het hun bij den Meester?....

En in weerwil van alles *volgen zij Hem*, want zij waren doordrongen van de waarheid: *„Hij heeft de woorden des eeuwigen levens!"*

---

[16]) Jes. 4 : 4.

IN HET GEZICHT VAN DE BLOEDSTAD

HOOFDSTUK 10; de verzen 1—45.

In dit tiende hoofdstuk keert Jezus het aangezicht naar Jeruzalem. Wel is Hij nog ver van het centrum van Israëls godsdienstig leven verwijderd, en eerst aan het eind, in vers 46, komt Hij nog maar te Jericho, maar tóch vallen reeds de schaduwen der bloedstad op Zijn pad. Hij is de Verworpene en de vijandschap tegen Hem teekent zich steeds scherper af. Hoewel door Hem geen botsingen worden gezocht, *moet* het toch in Zijn tegenwoordigheid en door Zijn openbaring tot strijd komen, totdat *het laatste conflict* ontstaat en het vreeselijkste geschiedt, wat deze wereld ooit heeft aanschouwd: als een *„gehangene"* sterft *buiten de poort* Jezus Christus, de Zoon van God, een *vloek* geworden zijnde!

Hier moge er nog eens aan worden herinnerd, dat in het Evangelie naar Markus de trouwe Dienaar en de ware Profeet worden geteekend. De Dienaar, die tenslotte Zijn leven als een rantsoen geeft, en de Profeet, die de waarheid voorstelt, zij het dan ook ten koste van Zijn leven!

In het licht der waarheid moet wel uitkomen, hoe ver het volk en de mensch in het algemeen afgeweken zijn. Zóó gróót is deze afwijking van God, dat er voor niets anders plaats overblijft dan voor een „onmogelijk"! Maar wat

bij menschen onmogelijk is, is niet onmogelijk bij God! Bij God zijn *alle dingen* mogelijk!

Aangaande het huwelijk straalt het helderste licht. We worden in het Evangelie teruggeleid niet tot Mozes, maar tot *„het begin der schepping."* God heeft *hen, man en vrouw,* gemaakt!

De profetie van Maleachi[1]) — gispende de huwelijksontrouw — zegt van de vrouw, dat ze de gezellin van *den* man is, de huisvrouw van zijn verbond, met wie hij door een onlosmakelijken band vereenigd is, zóó, dat alleen de dóód scheiding maken kan.[2]) En verder — óók teruggaand tot hetgeen van den beginne is, — wordt dáár de vraag gesteld: „Heeft Hij niet maar éénen gemaakt, hoewel Hij des geestes overig had?" en de vermaning wordt eraan vastgeknoopt: „Daarom wacht u met uwen geest en dat niemand trouweloslijk handele tegen de huisvrouw zijner jeugd, want de Heere, de God Israëls, zegt, dat Hij *het verlaten haat.*"

Mozes had wel een voorziening getroffen, doch het was geschied om de hardheid huns harten. Waar echter een *vragen* is naar *Gods wil,* daar zal ook *moeten volgen* een zich onderwerpen aan, en een aanvaarden van *Gods gedachten* — misschien onder véél strijd en tranen, zelfverloochening en zelfveroordeeling, omdat *de zonde diepe sporen trekken kan in het leven van een menschenkind!*

In weerwil daarvan moet Gods Woord de beslissende stem behouden!

[1]) Mal. 2 : 14—16; [2]) Rom. 7 : 2, 3.

Terwijl de discipelen nog bezig zijn met het zoo even ook voor hen belichte „huwelijksvraagstuk," worden kinderstemmetjes vernomen.

Jezus en kinderkens — behooren die te zamen? De discipelen meenden van niet; zij bestraften degenen, die de kleinen brachten. Maar Jezus nam hun dat „zéér kwalijk." Want kinderen mógen niet verre van Hem gehouden worden; ze behóóren bij Hem. En, om het woord, dat Hij sprak — „derzulken is het Koninkrijk Gods" — onvergetelijk te maken, *nam* Hij ze *in Zijn armen, leide* hun *de handen op,* en *zegende* Hij hen.

Laat ons God toch danken voor deze twee dingen: dat Jezus zóó kinderkens ontving — en óók, dat Hij het ons zóó heeft laten mededeelen, in één enkel vers, doch zóó duidelijk, dat het voor geen tweeërlei uitlegging vatbaar is.

En laat ons dan ook nog deze twee dingen leeren: nooit kinderen te verhinderen, én — ze zélf bij Jezus te brengen!

Als *volwassenen* dan niet willen *„ingaan,"* dan zullen *kinderkens* het Koninkrijk Gods *„ontvangen."*

Onmogelijk! — dit woord zie ik afschrikwekkend staan boven de aandoenlijk teere geschiedenis van den jongeling, dien Jezus „liefhad," maar dien Hij ook „bedroefd" zag hééngaan! Hij wilde *niet* volgen!

Onberispelijk was deze jonge Israëliet, wat de eischen der Wet aangaat — en nóg ging hij niet in!

Eén ding ontbrak hem slechts, en tóch ging hij niet in!

Zóó dicht bij Jezus, en tóch ging hij nog terug! Bedroefd wel, maar daarom niet minder beslist! Als een tweede Orpa, [3]) naar *zijn* vele goden: de vele goederen!

Hoe bezwaarlijk is toch het ingaan in het Koninkrijk Gods! Hoe moeilijk! Gemakkelijker gaat een kemel door het oog van een naald! Noem dit gerust onmogelijk, want het *is* onmogelijk. Daar gáát het juist om in dit beeld. Niet om het moeilijke, maar om het onmogelijke! Welnu, *nóg onmogelijker* — als men bij onmogelijkheid een superlatief zou kunnen gebruiken, dan zou ik hier zelfs willen zeggen: *het onmogelijkst!* — is het ingaan in het Koninkrijk Gods — voor een *mensch* namelijk, die iets wil hébben *nevens* God; die op iets wil betróuwen *nevens* de genade; die achter iets *anders* wil schuilen dan achter het bloed; die iets *vasthouden* wil, hetzij goederen, of goede werken, of gebeden, of naam, of afkomst, of wat het ook moge zijn!

Onmogelijk!

Door dit woord wil God-Zelf een streep halen, want bij Hem zijn alle dingen mogelijk. Hij kan een zondaar zalig maken, „een onberispelijken zondaar" evengoed! Zijn naam zij er eeuwig voor geprezen! Maar dan moet Hij het ook alléén doen! Dan moet het worden een volgen van Jezus, niet om iéts te verdienen, maar om álles te verliezen! Want wie Hem volgt, komt nood-

[3]) Ruth 1 : 14, 15.

zakelijkerwijze bij het kruis en het kruis predikt het einde van den mensch! Daar zien we den mensch wéggedaan door God. Maar daar is ook het begin van een nieuw leven: levendgemaakt met Christus [4]) staat hij daar met een toegerekende gerechtigheid voor God als een nieuwe schepping Gods in Christus. [5]) Dáár is tevens het begin van een wandel ter eere van God, niet in eigen kracht en niet tot eigen roem. En dáár vangt tenslotte ook de strijd aan, want dáár wordt het kruis der zelfverloochening, der smaadheid om Christus' wil, opgenomen. Natuurlijk niet het kruis, waar het verzoeningswerk werd volbracht; dát droeg er slechts Eén!

Bij zoo'n begin behoort tevens een heerlijk einde: een zich in aanbidding nederbuigen voor het Lam, dat geslacht werd! Want de vraag: „Wat zal ik *doen*, opdat ik het eeuwige leven beerve?" is dan veranderd in: „Hoe ontvang ik het eeuwige leven, en hoe kan ik het binnengaan?" op welke vraag maar één antwoord is: het woord van zes letters, dat onze ziel in eeuwigen lof zal doen jubelen, nl. „g e n a d e." De vier letters „*doen*" omgezet in de zes letters „*gedaan*." Dáár wordt de roemtaal gehoord: Het *werd volbracht door 's Heeren kracht* — de dood werd verslonden; de kerker gebonden; i n J e z u s *werd heil ons gezonden!*

De genade stelt in staat „alles te verlaten." „*Wij* hebben alles verlaten!" zegt Simon Petrus.

[4]) Ef. 2 : 5; [5]) 2 Kor. 5 : 17 en Ef. 2 : 10.

Maar die zelfde genade wil ook leeren, zich daarop niet te beroemen. Zoodra er roem op gedragen wordt, is de glans weg! Nochtans — God wordt niemands schuldenaar!

Hij vergeldt honderdvoud! En schénkt — en dat in Zijn vrijmachtige genade! — bovendien het eeuwige leven!

Doch niemand beroepe zich op eenig recht. Want aldús worden vele eersten de laatsten. Waar de genade niet aangegrepen wordt en het geloof ontbreekt, daar gaat alles verloren. De Joden hadden een zeer bevoorrechte plaats — *zij* waren „eersten" — doch ze verwierpen den eenigen Redder; zij stieten alles van zich en keurden zich, alzóó doende, des eeuwigen levens niet waardig,[6]) en zóó werden ze van „eersten" „laatsten." De volkeren daarentegen, buiten eenig „verbond" en zonder „beloften," werden door *genade* ingevoerd en „nabij" gebracht!

Is het niet smartelijk om te zien, dat „volgelingen" niet „volgen," zoodra Jezus hen spreekt over Jeruzalem, waar Hij zal worden overgeleverd? Hoewel Hij hun „voorgaat," en zij, zij het dan ook slechts werktuigelijk, „volgen," volgen zij Hem toch niet met het hart!

Het was nochtans zoo duidelijk, wat de Meester sprak.

„Veroordeelen ter dood," — was dat voor tweeërlei uitlegging vatbaar?

---

[6]) Hand. 13 : 46.

„Aan de volken overleveren," — was dat dubbelzinnig?

„Bespotten," „geeselen," „bespuwen," „dooden," — kón het nóg duidelijker worden gezegd?

De discipelen dachten echter aan héél wat anders!

Zie daartoe in déze oogenblikken een Jakobus en een Johannes!

En evenzeer de tien overige discipelen!

De eerste twee vragen om een eereplaats. En de tien anderen nemen het kwalijk, omdat zij een zoodanige plaats evenmin onbegeerlijk achten! Kán het eigenlijk wel droeviger?

Zoo beschamen ons dan alle twaalf de discipelen!

Wél ons, indien we er met schaamte ons eigen beeld in zien.

En Jezus?

Met onbegrensd geduld, zonder eenige gekrenktheid, — hoewel Hij het diep zal hebben voeld, dat er zóó weinig mede-leven en medelijden bij de discipelen was! — spreekt Hij over Zijn „drinkbeker" en over Zijn „doop."

Er is een drinkbeker en een doop, die Hij met de discipelen gemeen kan hebben.

Maar er is ook een drinkbeker voor Hem alléén; een doop, waarmede Hij alléén kon worden gedoopt.

Den wil Gods volbrengen tot verzoening en tot behoudenis van verloren zondaren, dat was voor

Hem het drinken van dien drinkbeker! Zal ik den drinkbeker niet drinken, dien mij de Vader gegeven heeft? [7])

Het hoofd te buigen onder den heiligen toorn van God over de zonde, gedoopt te worden met oordeel en gericht — dat was alléén Hém mogelijk! Hij alléén heeft geroepen: „Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?" [8])

Doch daar is ook een lijden mét Hem en vóór Hem. Dat hebben de discipelen ruimschoots ervaren! Ze hebben den drinkbeker van dát lijden — het lijden om der gerechtigheid wil — gedronken met hun Meester, en in dien doop — den doop der verachting — hebben ze gedeeld! Een der vragers, die het eerst genoemd wordt, nl. Jakobus, — werd door Herodes onthoofd. [9]) De tweede, Johannes, leed op de barre rots Patmos, droeg daar het kleed van den balling; een „medegenoot in de verdrukking" noemt hij zich. [10]) En állen hebben er hun aandeel in gehad! Doch óók in de heerlijkheid — „in het Koninkrijk," schrijft Johannes immers? — zouden ze een aandeel hebben, en de Vader zou hun daar elk een plaats wijzen. Op den weg der getrouwheid in het volbrengen van hun dienst was evenwel het gewichtigste en het heerlijkste, den Meester te „volgen," die niet was gekomen om „gediend te worden," maar om „te dienen." En zóóver zou die dienst gaan, — de dienst van den wáárlijk trouwen Dienaar! — dat Hij in den

[7]) Joh. 18 : 11; [8]) Psalm 22 : 1; [9]) Hand. 12 : 2; [10]) Openb. 1 : 9.

dood Zich geven zou. Hij alléén kón Zijn leven geven. Hij héeft het gedáán tot een losprijs in de plaats van die velen, die met Hem het eeuwige leven zullen binnengaan!

Wonderbaar slotwoord in het gezicht van de bloedstad!

De dwaasheid en de ongevoeligheid van zwakke discipelen wordt de aanleiding voor de Goddelijke Wijsheid, om haar heerlijkste goederen, haar kostbaarste schatten ons te toonen, en ons een blik te doen slaan in het wonderbare hart van onzen gezegenden Heiland!

BARTIMEÜS

HOOFDSTUK 10; de verzen 46—52.

In het gezicht van de bloedstad konden, gelijk we zagen, onmogelijk de conflicten uitblijven; langzaam maar zeker leidden zij tot de droevigste catastrophe, die op aarde ooit heeft plaats gevonden.

Op weg naar de stad des grooten Konings — hetzelfde Jeruzalem! — moest evenwel óók ten volle openbaar worden, wie de Gezant Gods was, nedergedaald uit den hemel, om Zich met de kinderen der belofte bezig te houden.

Hoe droevig was de zedelijke toestand van het volk!

Schuldig voor God zijnde, hadden zij geen oog

voor de heerlijkheid van diens Zoon! In massa verwierpen zij den Christus. Terwijl zij er zich op beriepen Abrahams zaad te zijn, betoonden zij zich nochtans vijanden van Abrahams God. Zij pochten „wij zien!" en hebben niet noodig, dat iemand zich over ons „ontfermt." Maar juist omdat zij snoefden „wij zien," daarom bléven zij in den toestand, waarin zij waren, nl. *„in hun zonde."* [11])

Behalve die ongeloovige massa was er echter óók een klein „overblijfsel" — we zagen het reeds als „het heilige zaad" [12]) — arm en ellendig in zichzelf voor God. Het had den Messias aangenomen. Aan den Jordaan ontmoetten we hen reeds bij den boetprediker, — met verlangen uitziende naar Hem, die komen zou. Ook in de toekomst zal een zoodanig overblijfsel op God hopen. Een lange reeks van profetische uitspraken bericht het ons. God zal hun de oogen openen — voor *eigen* ellende, — voor *Zijn* heiligheid, — en óók voor Zijn *genade!* Ellende — verlossing — dankbaarheid — zal het óók bij hén zijn! Onder den vloek der wet zich wetend, als wetsbrekers strafschuldig, zullen ze *komen tot Hem, die den last hunner zonde droeg,* en in vreugde der ziel zullen ze, *nedergezonken aan de voeten van Jezus Christus,* Hem aanschouwen, die hun Plaatsvervanger onder het oordeel Gods was! Diep verslagen over hun bloedschuld, zullen echter dan de woorden van Jesaja 53 de uitdrukking worden hunner ge-

[11]) Zie Joh. 8 en in het bijzonder hfdst. 9:39—41; [12]) Jes. 6:13.

voelens van dank, en zij zullen getuigen: „Om ónze overtredingen werd Hij verwond!"

Welk een tooneel! Zoo aandoenlijk heerlijk geschilderd in het laatste gedeelte zijner profetie door Zefanja: „Zij zullen weiden en nederliggen en niemand zal ze verschrikken!" [13]) Een blijde jubel barst dan los; een onbeschrijfelijke vreugde zal te dien dage het deel zijn van dat geloovige overblijfsel, want de Heere, hun God, zal in hun midden zijn, een Held, die verlossen kan, en die vroolijk over hen zal zijn met blijdschap! Hij zwijgt in Zijn liefde en verheugt Zich met gejuich! [14])

Van dat overblijfsel ontmoeten we telkens weer een ander treffend beeld in de Evangeliën. Zúlk een beeld is, naar we meenen, ook Bartimeüs, de arme blinde bedelaar, die van Jezus, den Zone Davids — van den Drager van álle beloften! — volkomen afhankelijk wordt. Op Hem beroept hij zich, en van Hem laat hij zich dan ook niet afhouden!

Schoon en treffend wordt het hier verhaald; welsprekend en aangrijpend in de soberheid der voorstelling; en zoo uitnemend zich leenend tot de prediking van het heil in Christus aan verloren zondaren!

Mochten toch velen, evenals deze blinde bedelende man, waarlijk bedelaar worden aan Gods Troon! De laatste reis van Jezus heeft Bartimeüs benut, want nooit is „Jezus van Nazareth" meer dien weg gegaan. Het was wel de laatste gelegen-

[13]) Zef. 3 : 13. [14]) Zef. 3 : 14—17.

heid, waarlijk de láátste kans, doch de arme man heeft haar aangegrepen!

Door Jezus geroepen, gaat Bartimeüs tot Hem, alle hindernissen wegwerpend — zijn kleed, wellicht te beschouwen als een beeld van onze gewoonten, die juist menigmaal een verhindering uitmaken, om tot Jezus te gaan! Op de vraag: „Wat wilt gij, dat Ik u doe?" antwoordt de man zoo eenvoudig: „Dat ik ziende mag worden!"

Jezus erként het geloof, dat bij Bartimeüs was, want Hij zegt: „Uw gelóóf heeft u gezond gemaakt!"

Zoo zal het ook met het overblijfsel Israëls zijn. Hún gelóóf — zwak en klein! — zal door God worden gezien en overeenkomstig daarmede zal hun alles door Hem worden geschonken. Bartimeüs zal nimmer hebben geroemd: „*Mijn* geloof deed het!" Zoo zal ook het geloovige Israël in de toekomst zich niet verheffen op zijn geloof. Het is Gods gave! Maar God beoordeelt alles naar Zijn volmaakte genade. En zoo zal dan het toekomstig overblijfsel uit de *twaalf* stammen, „geheel Israël," [15]) evenals de twaalf discipelen en de zeventigen en Bartimeüs in het verleden, *Jezus* volgen met een gelukkig hart. Ze gaan op van de *stad des vloeks*, Jericho, naar Sion, de „volkomenheid der schoonheid," [16]) de plaats, waar de volmaakte genade haar grondslag legde voor de macht en heerlijkheid, de *stad des grooten Konings!* Laat ons daarvan in het nu onmiddellijk

[15]) Rom. 11 : 26; [16]) Ps. 50 : 2.

volgend feesttafereel een treffend beeld aanschouwen; — het „*Hosanna!*" klinkt ons uit de verte reeds liefelijk in de ooren!

NAAR BETHANIË

HOOFDSTUK 11; de verzen 1—11.

Bethanië — huis der droefenis — is waarlijk niet alleen een huis van smarten, omdat er een Lazarus krank lag en stierf!

„Naar Bethanië" klinkt het droevig aan het slot van het zoo levendig geschreven verhaal van den koninklijken intocht. Dáár trekt, als het avond is, Jezus Zich terug met de kleine schare der getrouwen, omdat de stad Hem niet ontvangen heeft. Wel hebben de eenvoudigen en de kinderen gejubeld — indien het niet geschied ware, de steenen zouden hebben gejuicht, want aan den waren Messias kón en mócht de lof niet onthouden worden! — maar de leidslieden hebben den Uitverkorene Gods verworpen. Als in de hoofdstad dan geen plaats voor Hem blijkt te zijn, dan is er toch nog wel een dorp, waar Hij *altijd* welkom is.

„Naar Bethanië." Het is een van de schakels in de keten der smarten, die niet bespaard konden blijven aan den Zoon van God!

Jeruzalem, dat de profeten doodt, en steenigt degenen, die tot haar gezonden zijn, sloot achter den zachtmoedigen en nederigen Jezus haar

poorten; ze erkende niet den tijd harer bezoeking in genade![1]) Nog werd aan haar de lofzang van David niet vervuld: „Heft uwe hoofden op, gij poorten!" De eeuwige deuren zijn nog traag om zich te verheffen, opdat de Koning der eere inga.[2])

Maar er is toch zoetigheid in den bitteren beker. God druppelt balsem in het gewonde hart. Treffend wordt het ons hier geschilderd.

Eén is er, die maar te hóóren heeft, dat de Meester iets van noode heeft, en het is hem genoeg! Het veulen wordt losgemaakt, het *afgezonderde* rijdier, waarop nooit een mensch nog gezeten had!

Ja, er kloppen daar in de nabijheid van Jeruzalem nog wel harten voor den verachten Messias!

De discipelen werpen hun kleederen op het veulen, en Jezus zet Zich er op!

Velen spreiden hun kleederen op den weg!

Anderen haasten zich, den weg te versieren met teeder loof!

En *voor* en *achter* klinkt het gejubel van den 118den Psalm! De Koning wordt gehuldigd; Zijn Rijk wordt toegejuicht! Welk een kostelijke, zij het dan ook slechts gedeeltelijke vervulling van den Psalm, die de verhooging van den Christus bezingt, en wel inzonderheid van het woord: „Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkracht."[3]) Al was dan nog het heele volk niet bereid, er wáren toch „gewilligen." Het over-

[1]) Luk. 19 : 44; [2]) Ps. 24 : 7; [3]) Ps. 110 : 3.

blijfsel teekent zich duidelijk af. Het heeft de ziel van den Miskende verkwikt![4])

Alléén het veulen wordt in Markus, Lukas en Johannes vermeld, van de ezelin wordt daar niets gezegd. Het veulen heeft blijkbaar daar als rijdier gediend.

In Mattheüs wordt ook gesproken over de ezelin, de moeder; in overeenstemming met het karakter van het Evangelie van den „Koning naar de profetie," waarom ook — evenals in het Evangelie van Johannes, waar Hij als Gods Zoon wordt geschilderd — Zacharia wordt aangehaald.[5]) Maar in Markus en Lukas wordt de volle opmerkzaamheid samengetrokken op „het veulen."

Het zijn „de kinderen," die in den Tempel zingen. Wat oud en verouderd is, is de verdwijning nabij! Israël, als volk, zal worden terzijde gesteld. Een nieuw geslacht — in de toekomst — zal opstaan, om de rechten des Konings, van den waren Profeet en van den Zoon des menschen, te erkennen. Valt daarom misschien — we *vragen* slechts — op het *„jong eener jukdragende"* het volle licht?

GEDAANTE EN WEZEN

HOOFDSTUK 11; de verzen 12—26.

Israël was gelijk aan den vijgeboom, die wel blad, maar geen vrucht had. Er was een gedaante

[4]) Hoogl. 6 : 12; [5]) Zach. 9 : 9.

van godzaligheid, doch de ware kracht ontbrak. Het volk was ver van God! Er waren geboden en instellingen, maar Gods gebod werd er krachteloos gemaakt. [6]) Daarover moest het oordeel komen; de vijgeboom [7]) wordt dan ook vervloekt. De schoone belijdenis — een sierlijke kroon van bladeren! — moge worden gevonden, maar als de vrucht *uit* God en *voor* God ontbreekt, dan is die kroon zonder waarde. Dit geldt helaas niet alleen Israël. Met schaamte denken we aan een woord [8]) van den apostel, dat op de Christenheid slaat. God wil het nieuwe leven schenken, maar

---

[6]) Jes. 29 : 13 en Mark. 7 ; 6.

[7]) Een enkele aanteekening vinde hier een plaats ten gerieve van die lezers, die een moeilijkheid vinden in de woorden „het was de tijd der vijgen niet." Waarom dan nog naar vijgen gezocht?

Allereerst herinneren we er aan, dat bij den vijgeboom bloesem en vruchten — natuurlijk nog geen vijgen! — verschijnen, voordat het blad de takken versiert. Wat de bloesem aangaat, hebben wij hetzelfde o.a. bij onze appel- en pereboomen.

Maar verder is het goed op te merken, dat er in Palestina drieërlei vijgen zijn:

1. Vroege vijgen, de eerste, zie Jeremia 24 : 2. Deze vroege vijgen zijn rijp tegen het einde van Juni.
2. Zomervijgen, die in Augustus geschikt zijn voor het gebruik.
3. Wintervijgen, welke rijp worden, als het blad reeds is afgevallen.

Deze blijven soms tot de lente hangen.

Zoo waren er dus vijgen gedurende het grootste deel van het jaar.

In het voorjaar was het mogelijk late wintervijgen te vinden. Maar van de lente gold toch, dat het „de tijd der vijgen niet was," en in dat seizoen verplaatst ons het verhaal uit de Evangeliën.

Ten overvloede nog deze toevoeging van iemand, die jaren in Palestina heeft gewoond, dat de vroege vijgen, die in Juni pas rijp zijn, in de lente toch gaarne door de menschen van het land worden gegeten.

Uit een en ander kan ons duidelijk zijn, hoe het mogelijk was, dat de Heere Jezus, toen het de tijd der vijgen niet was, toch naar den boom ging, om te zien, of Hij misschien daaraan iets vinden mocht.

[8]) 2 Tim. 3 : 1—5.

wil dan ook door „veel vrucht worden verheerlijkt! [9])

De Tempel te Jeruzalem werd door Jezus erkend als het „huis Gods." Hij paste er Zelf Jesaja 56 : 7 op toe, God woonde daar tusschen de Cherubim, en Hizkia, dit wetende, breidde er voor het aangezicht des Heeren de brieven van Sanherib uit. [10]) De wolk, waarin God woonde, had zich echter moeten terugtrekken.[11]) Wel zal de „heerlijkheid des Heeren" langs denzelfden weg weder terugkeeren, [12]) doch dit was toen nog niet geschied. Het „huis des gebeds" was een kuil der moordenaren, een roovershol en een plaats van koophandel geworden. Reeds in Jeremia's dagen moest hetzelfde woord verwijtend aan het volk worden toegevoegd. [13])

Terwijl Jezus met gezag optreedt, in heiligen toorn, zijn er moordplannen in de harten Zijner toehoorders. Hoe ver waren hier gedaante en wezen, die toch naar Gods gedachte behooren samen te vallen, van elkaar verwijderd: een huis des gebeds, dát was de gedaante; een roovershol, dát was het wezen!

Er bleef evenwel te midden van zulk een ontreddering toch nog *een weg voor het geloof over*. De verdorde vijgeboom — verdord van de *wortelen* af! — doet zien, hoe God allen godsdienst des vleesches oordeelen moet. Maar de dorre boom geeft tegelijk aanleiding tot een hoogst belangrijke les. Men kon God aan zijn zijde heb-

[9]) Joh. 15 : 8; [10]) Jes. 37 : 14—20; [11]) Ezech. 10 : 18 en 11 : 22, 23; [12]) Ezech. 43 : 1—9; [13]) Jer. 7 : 11.

ben, wanneer men niet op het eigen hart vertrouwde, geenerlei verwachting van de natuur koesterde, maar gelóóf in God had! Het mocht dan ook nog zoo klein zijn, áls het maar wáárlijk geloof in God was! Voor hen, die 't heil des Heeren wachten, zijn bergen vlak en zeeën droog! Alle dingen zouden *mogelijk* zijn. Alle dingen zouden — indien er gelóóf was! — op het gebed *ontvangen worden*. Schoone onderwijzing! En dat juist in dit verband!

Daniël sloot door het geloof der leeuwen muil.[14]) Het geloof overwint de wereld.[15]) Maar het moet geloof *zijn*, niet heeten alleen. „Al wat *uit God geboren* is, overwint de wereld." Het wáre geloof brengt *in verbinding met Jezus Christus*. „Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God?"[16])

Het moet evenwel zijn *„geloof door liefde werkende;"*[17]) d.i. de werkelijkheid van het leven uit God moet worden getoond. Vandaar dat hier nog enkele verzen over *„vergeven"* volgen. Hoe gewichtig! De geloovige behoort voortdurend den toestand zijns harten te onderzoeken. Als de liefde belemmerd wordt werkzaam te zijn in het hart, hoe kan dan een antwoord van God op het gebed worden verwacht? Het bewustzijn van vergeving van eigen zonden zal in dit geval langzaam maar zeker verloren gaan! Daarom, wie iets te vergeven héέft, of liever: wie iets vergeven mág, en nóg in de gelegenheid is, om het te doen, die wachte niet,

[14]) Dan. 6 : 23 en Hebr. 11 : 33; [15]) 1 Joh. 5 : 4; [16]) 1 Joh. 5 : 5; [17]) Gal. 5 : 6.

maar doe het haastig, want waar zich onwilligheid in het hart nestelt, en onverzoenlijkheid haar kouden adem verstervend over de ziel kan laten gaan, daar is de geestelijke ademhaling hopeloos bemoeilijkt en gaat over in ademnood! Laat ook hier de *gedaante* niet te schrille tegenstelling vormen met het *wezen!*

DE TEGENSPREKING DER ZONDAREN

HOOFDSTUK 11; de verzen 27—33 en HOOFDSTUK 12.

„Aanschouwt Hem, die zulk een tegenspraak van de zondaars tegen Zich heeft verdragen." [18])

Hier, in het gedeelte van Markus, dat we nu zullen overdenken, hebben we het ons door den Heiligen Geest geschonken beeld van dien Getrouwe, van Wien de apostel gesproken heeft in den Brief aan de gekwelde en om den wille van het Getuigenis lijdende pelgrims, die evenals de Meester-Zelf de tegenspreking der vijanden hadden te verduren, doch nog niet „ten bloede toe" hadden tegengestaan. (De Hebreën.)

We beluisteren hier zoodanige tegenspraak. Niet van menschen, die in onkunde kwamen. Neen, deze „zondaren" kwamen niet in onwetendheid, maar in ongeloof. Doch elk op hun beurt worden ze op een Goddelijke wijze beant-

[18]) Hebr. 12 : 3.

woord. De volmaakt-geduldige Dienaar behaalde in dezen strijd van woorden den volkomen triomf!

Allereerst wordt de gezagskwestie aan de orde gesteld.

De dragers van het gezag, die zélf het van God gegeven gezag niet wilden erkennen, kwamen tot Jezus met hun vraag: „Op welk gezag doet Gij deze dingen?"

Belangrijke vraag, wel het meest voor wie haar stelden. Want door het antwoord kwamen zij in het licht. Ze konden zich daar zien in hun onbevoegdheid om te oordeelen vanwege hun zedelijk diep-treurigen toestand, waarin ze voor God verkeerden.

Zij hadden den doop van Johannes niet willen aannemen.

Indien zij het Goddelijk karakter daarvan hadden erkend, dan zouden ze zelf in boetvaardigheid naar den Jordaan zijn gegaan, en ze zouden ook Jezus hebben moeten aannemen, want Deze was door den Dooper als de van God gekomene aangewezen. Doch vijandschap tegen God had het hun belet.

Zij waagden het evenmin, dien doop als uit menschen voor te stellen, omdat zij laf waren, en hun omstanders vreesden. En zoo was dan het einde, dat deze leidslieden, *het hoogste geestelijke bestuur onder het volk*, „overpriesters, schriftgeleerden en oudsten," daar stonden met het ontwijkende maar door en door leugenachtige woord

op de lippen: „Wij weten het niet." Hun vraag bleef onbeantwoord. Het was ook niet noodig, dat Jezus haar beantwoordde, want Hij wist, dat ze in hun geweten *overtuigd* waren, maar dat ze door ongeloof naar het *hun bekende,* doch tegelijkertijd *door hen gehate* hadden gevraagd!

Toch bleven de bouwlieden Israëls niet zónder antwoord. Het wordt hun gegeven in eenige gelijkenissen, waarvan er in Markus slechts één voorkomt. Die van de twee kinderen en van de bruiloftszaal blijven achterwege.[19])

Welk een treffende gelijkenis is de gelijkenis van den wijngaard!

Er was een „lied van den wijngaard." (Jes. 5.)

Israël kende dat lied.

Het bezat in de Schriften verscheidene uitspraken over den wijnstok.[20])

En Israël beroemde zich op zijn afzondering.

Maar helaas, de klacht der profeten over de onrijpe en stinkende druiven had niet tot het geweten van het volk gesproken!

Doch nu wordt daaraan nog *toegevoegd* het scherpe, overtuigende woord over de schuld der verantwoordelijke leiders, de bouwlieden, die den hoeksteen verwierpen naar de profetie van den honderd achttienden Psalm.

Onvruchtbaar was het volk, en schuldig waren de leidslieden. Er was in de geschiedenis van

[19]) Zie Mattheüs 21 : 28—32 en 22 : 1—14; [20]) Jeremia 2 : 21 en 12 : 10 en 11; Psalm 80 : 9—17.

Israël een toenemende verharding openbaar geworden, een steeds fellere tegenstand. God had profeten gezonden, vroeg op zijnde en zendende,[21]) maar de een was geslagen, de tweede geslagen en verwond, de derde zelfs gedood, ja „*vele* anderen" waren op gelijke wijze bejegend, en zij waren *allen* ledig henengezonden! De historie had de droeve gevolgen geleerd: Assur en Babel hadden de gevangenisdeuren geopend; God had Zijn omtuind volk onder de heidenen verstrooid. Wel was er een overblijfsel wedergekeerd onder Josua en Zerubbabel. Zacharia, Haggaï en Maleachi hadden hun profetendienst vervuld. Doch hoe was de toestand ondanks alles geworden?

God had echter nog een Zoon!

Hoe zouden de leidslieden Hem ontvangen?

Zij hebben eerst geroepen: „Hij is de Erfgenaam!" Neen, zij waren niet onwetend. Maar er is helaas op gevolgd: „Laat ons Hem dóóden, opdat de erfenis onze zij!"

Roerend schoon klinkt het woord van Jezus over den heer des wijngaards, die maar eenen zoon bezat, en dan ook dien eenen zond!

Snijdend scherp volgt echter de vraag: „Wat zal de heer des wijngaards doen?"

En Zelf het antwoord gevend, zeide Hij: Het oordeel is onafwendbaar; ánderen zullen de plaats innemen van het schuldige volk, dat zijn vruchten niet gebracht heeft!

---

[21]) 2 Kron. 36 : 15, 16.

Weinige jaren na de hemelvaart van Jezus is onder Titus de wijngaard verwoest.

In haar verantwoordelijk karakter heeft de Gemeente des Heeren de plaats ingenomen van het oude, afgezonderde volk Gods op aarde. Van haar wordt ook vrucht verwacht! Maar wat zal van haar moeten worden getuigd? Diep verootmoedigend klinkt het woord van haar Hoofd: „Ik zal u uit Mijn mond spuwen![22])

Haar oordeel zál komen! Wanneer de hemelsche bruid, bestaande uit allen, die met Christus verbonden zijn door een levend en waarachtig geloof, uit haar midden in den hemel zal zijn opgenomen, dan zal een niets verschoonend oordeel ook haar van haar plaats wegnemen.[23])

De gelijkenis heeft het geweten geraakt.

Doch alleen gloeiende vijandschap blijft over!

De moordende hand wordt reeds tot een vuist gebald. Doch het is nog niet de ure. Jezus staat alléén met de Zijnen, en de vijanden gaan elk huns weegs!

Na de geleden nederlaag volhardden de leidslieden in hun boosheid; zij zonden een gezantschap, bestaande uit Farizeën en Herodianen.

Vijanden der Romeinsche overheersching — de Farizeën — vereenigden zich met de aanhangers van het vreemde gezag, de Herodianen. Wonderlijk samengaan!

Bij diepgaande verschillen toch één in hun

[22]) Openb. 3 : 16; [23]) Openb. 17 en 18.

vijandschap tegen Jezus, komen zij op één dag tot Hem met een zóó listig gestelde strikvraag, dat ontkomen wel onmogelijk moest worden geacht. Want óf naar den eenen, óf naar den anderen kant moest de Nazarener Zich branden! Immers, als Messias zou Hij naar het oordeel der Farizeën de rechten van den Romeinschen overheerscher op het volk Gods niet erkennen. Alzoo, indien Hij het betalen der schatting niet wettigde, zou Hij als opstandeling zijn gebrandmerkt.

Maar zie, vóór hen staat de Alwetende, de alléén wijze God, die „de wijzen in hun arglistigheid vangt." [24])

De gezondenen ontvangen op hun vraag een antwoord, dat hun verplichtingen naar beide zijden aanwijst.

Door eigen zonde was Israël onder de vreemde heerschappij gekomen [25]) en daardoor was het geroepen het juk te dragen, dat zij door hun verlaten van God zich op de schouders hadden gelegd. De God van Abraham, dien zij zoo gaarne hún God noemden, had evenwel de eerste rechten op hen. Aan Hem waren ze gehoorzaamheid verschuldigd; aan Zijn dingen hadden zij te denken, zoodat zij Gode hadden te brengen, wat Godes is.

Op wonderbare wijze wordt hier in één woord neergelegd de latere apostolische onderwijzing, die ons opwekt, *God* te dienen en de overheid als *Gods dienares* te eeren en haar onderdanig te zijn. [26])

[24]) Job 5 : 13; [25]) Neh. 9 : 36, 37; [26]) Zie: Rom. 13 : 1—6 en 1 Petr. 2 : 13—17.

Een afzonderlijke geestesrichting in Israël vertegenwoordigden de Sadduceën. Uit de Handelingen weten wij vrij nauwkeurig, hoe zij tegenover de getuigenis des Heeren stonden. Zij zeiden namelijk, dat er „geen opstanding is, noch engel, noch geest,"[27]) waardoor zij lijnrecht tegenover de Farizeën stonden, die aan deze grondwaarheden begeerden vast te houden. Welnu, op dezen dag, dat Jezus op een bijzondere wijze de tegenspreking der zondaren tegen Zich had te verdragen, kwamen ook eenigen uit de Sadduceën tot Hem met hun strikvraag, waardoor het opstandingsleven in een bespottelijk daglicht moest komen te staan. Het geval van de vrouw, die, volgens het leviraatshuwelijk op grond van Deuteronomium 25 : 5, zeven mannen had gehad, wordt als een onoplosbare moeilijkheid voor de aandacht gebracht.

Treffend is het antwoord van den volmaakten Profeet.

De Sadduceën hadden zich beroepen op Mozes, wiens boeken zij erkenden en aannamen. Welnu, uitgaande juist van Mozes,[28]) zeide Jezus: „Dwaalt gij niet, doordien gij noch de Schriften kent, noch de kracht Gods?" Zij meenden de Schriften te kennen, maar in werkelijkheid waren zij geheel vreemd aan den diepen zin en aan de kracht van het getuigenis des Heeren.

Twee dingen worden hun nu voorgesteld: allereerst, dat in de opstanding de aardsche be-

---

[27]) Hand. 23 : 8; [28]) Ex. 3 : 6.

trekkingen vervallen, en ten tweede, dat God de God der opstanding is. Jaren na Abrahams dood noemt God Zich bij Zijn verschijning aan Mozes in den doornbosch den God Abrahams. Abraham lééfde! Er is een opstanding der dooden. Het opstandingslichaam is evenwel een *geestelijk* lichaam;[29]) waarin een leven geleefd wordt in overeenstemming met de hemelsche heerlijkheid. De zonen der opstanding, die niet meer *kunnen* sterven,[30]) zijn den engelen gelijk. Zij huwen niet en worden niet ten huwelijk gegeven. Ook daarvan geldt in den hemel het woord uit de Openbaring[31]): „De eerste dingen zijn voorbijgegaan."

Het laatste woord van Jezus tot de Sadduceën is het besliste: „Gij dwaalt zéér!" Het was een woord voor hun geweten. Zóó moeten *spotters* worden bestraft!

De belagers zijn vertrokken, en nu treedt er één naderbij, die naar het eigen woord van Jezus „niet verre" was „van het Koninkrijk Gods." Is hij nog dienzelfden dag misschien het Koninkrijk binnengetreden, wijl hij zoo dicht bij den Koning was?

Hooren wij zijn belangstellende vraag: „Wat is het eerste gebod van alle?"

Hoe zal het antwoord ditmaal luiden?

Jezus vat ál de geboden samen in twee geboden,[32]) die de verhouding bepalen tot God

[29]) 1 Kor. 15 : 44; [30]) Luk. 20 : 35, 36; [31]) Openb. 21 : 4; [32]) Deut. 6 : 4, 5 en Lev. 19 : 18.

en tot den naaste, en houdt déze geboden den Schriftgeleerde als een spiegel voor.

God liefhebben — met gehéél het hart, met gehéél de ziel, met gehéél het verstand, en met álle kracht — ziedaar het eerste gebod.

Wie zou hier uitgaan, zonder een overtreder te zijn?

Wie staat hier niet schuldig?

Wie heeft hier geen genade noodig?

Maar dan ten twééde:

Den naaste liefhebben als zichzelven.

Wie zou voor God in waarheid kunnen betuigen, dit altijd, zonder één keer te falen, te hebben gedaan?

Heer, mijn hert is boos en schuldig,
Maar Gij zijt barmhartig en duizendmalen meer verduldig
Als dat ik boosaardig ben. [33])

„Meester! al wat Gij daar zegt, — gehéél de waarheid! — is meer dan ál de brandofferen en dan ál de slachtofferen!" antwoordt de Schriftgeleerde.

Ja, in waarheid: meer dan ál de offers, die we zouden kunnen brengen!

Het woord van den Meester leidt ons, schuldigen, naar dat ééne, volmáákte Slachtoffer, naar Hém, die de plaats van den overtreder wilde innemen, die onder het oordeel het hoofd boog, toen Hij de plaats innam van allen, die in Hem gelooven tot behoudenis.

Hallelujah! welk een hoogte, welk een diepte van gena,
In Uw kruisdood, Heer en Heiland, sla 'k mijn eigen oordeel ga!

[33]) Guido Gezelle.

Duizendmalen meer verduldig, als dat ik boosaardig ben!

„Niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn," zingt de psalmist.[34])

Evenwel, —

„*God* is het, die *rechtvaardigt!*"

„Wie is het, die verdoemt?"

„Christus is het, die *gestorven* is, ja nog meer, die ook *opgewekt* is, die ook *aan Gods rechterhand is*, die ook voor ons *bidt.*"

„Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus?"[35])

De vragers hebben elk hun antwoord bekomen; het vólle licht is over de door hen gestelde problemen opgegaan. Zij hebben geen verontschuldiging meer!

Doch nu heeft Gods volmaakte Profeet nog een onderwijzing, nog een waarschuwing, en nog een opwekking; we vinden ze in de tien slotverzen.

Een *onderwijzing:*

Davids zoon is ook Davids God, gelijk de Psalmist[36]) het reeds had uitgesproken. God en Mensch in één Christus! Waarachtig Mensch en waarachtig God, en zóó de eenige Zaligmaker van verloornen.

Een *waarschuwing:*

Tegen de eergierigheid en de hebzucht en de gehuichelde vroomheid der Farizeën, wien een zwaarder oordeel wacht, wijl ze Gods wil geweten

[34]) Ps. 143 : 2. [35]) Rom. 8 : 33—35. [36]) Ps. 110 : 1.

en dien aan anderen geleerd hebben, zonder zelf als zondaren de toevlucht te hebben genomen tot de genade.

Een *opwekking:*

Om in toewijding aan de zaak Gods te gelijken op de weduwe, die al haar leeftocht in de schatkist wierp.

Des Heeren oog was in welbehagen op deze arme, toegewijde vrouw gericht, toen ze meer had ingeworpen, dan allen!

Wonderschoon einde! Het hart van den Dienaar, die *Zich-Zelven* geven zal, wordt verheugd, als Hij aanschouwt, wat de genade in het hart eener eenvoudige discipelin vermocht te werken. Zoo heeft de zeer zware dag dan toch nog een zoete vertroosting! Hij, die álles weet, en álles ziet, Hij leert Zijn discipelen *zichzelf te vergeten,* om *aan God de eerste plaats te geven.*

WIE VOLHARDEN ZAL TOT HET EINDE....

HOOFDSTUK 13.

„In de wereld zult gij verdrukking hebben." [1])

Zoo sprak Jezus tot Zijn discipelen, voordat Hij tot den Vader wederkeerde.

Met deze verdrukking houdt de Meester de Zijnen ook bezig in de groote rede over de toekomstige gebeurtenissen.

[1]) Joh. 16 : 33.

Het Evangelie van Markus geeft ons die rede beknopter dan Mattheüs. In het tweede Evangelie schildert de Heere Jezus de positie Zijner dienstknechten ná Zijn heengaan en vóór Zijn wederkomst, om het Rijk in macht en heerlijkheid op te richten. De discipelen zijn vervolgd, gelijk we weten uit het Boek der Handelingen. In de toekomst zullen de getrouwen eveneens worden vervolgd, zelfs ten doode toe, als namelijk de Antichrist zal zijn aangenomen en de afval volkomen zijn zal. — Zien we in onze dagen daarvan niet reeds een voorspel? Martelaarsbloed drenkt opnieuw de aarde, doch van hen, die getrouw zijn tot den dood, geldt de belofte: „Ik zal u de kroon des levens geven!" [2]) Wie volharden zal tot den einde toe, tot aan het uiterste, tot in den dood, die zal behouden worden!

Over Jeruzalem is in het jaar zeventig het oordeel losgebarsten. Van den prachtigen tempel is geen steen op den anderen gebleven. In de toekomst zal opnieuw een oordeel losbranden over het volk Gods, doch God kent de getrouwen, wier dood kostelijk is in Zijn oogen. [3]) „Welgelukzalig de dooden, die in den Heere sterven." [4])

Daniël heeft over deze nog toekomstige dagen geprofeteerd. De gruwel der verwoesting, in den zin van: verwoesting veroorzakende, zal in de heilige plaats, in den tempel, worden opgericht. Deze „gruwel" evenwel zal ook toetssteen wezen.

[2]) Openb. 2 : 10. [3]) Ps. 116 : 15. [4]) Openb. 14 : 13.

Allen, die den Antichrist zullen volgen, zullen dien gruwel aanbidden. Maar de getrouwen zullen het land verlaten, en naar het Over-Jordaansche vlieden. De komst des Heeren als Messias zal dan voor Zijn volk een einde maken aan allen opstand en aan alle onderdrukking.

Ons hart hangt aan al wat groot en schoon is in deze wereld. We moeten leeren verstaan, dat op al het zienlijke het woord „vergankelijk" staat geschreven. Gelukkig, dat we een toevlucht hebben in onzen Meester, die onze oogen richt op het eeuwige en onvergankelijke.

Hier beneden is er zooveel misleiding. De discipelen worden ook dienaangaande onderwezen door hun Meester. Als Hij van hen zou zijn weggegaan, dan zouden ze aan allerlei bedrog worden blootgesteld, en vooral vóór de openbaarwording van den Antichrist, temidden van toenemende verdrukking, zou dat zoo zijn, doch de komst van den waren Messias zal aan alle geweldenarij een einde maken. Inmiddels zouden ze om Zijnentwil moeten lijden, doch op een bijzondere wijze zouden ze door den Heiligen Geest worden ondersteund. De haat zou toenemen, en de liefelijkste betrekkingen zouden zelfs niet worden ontzien, maar daarbij zou het noodig wezen vast te staan, ziende den Onzienlijke, en te gelooven, dat Zijn hulp dagen zal. Volharden tot het einde, zal de voorwaarde in die toekomstdagen zijn, om de bevrijding te aanschouwen.

Het Boek de Openbaring spreekt over den gruwel der verwoesting.[5]) Daniël heeft er, zooals reeds opgemerkt werd, over geprofeteerd.[6]) De Antichrist zal een beeld plaatsen te Jeruzalem in den tempel, nl. het beeld van het Hoofd van het in de toekomst weder herstelde Romeinsche Rijk. Door satanische krachten zal de zoon des verderfs „adem geven" aan het beeld, zoodat het „ook spreken zal," en zóó zullen allen tot aanbidding van het beeld worden gebracht.[7]) Daarmede is eigenlijk de volkomen afval van God geproclameerd. In Gods tempel zal het beeld van een *mensch* — karakteristiek *„het beest"* genoemd! — worden aangebeden. Die het *niet* zullen aanbidden, worden gedood! Een klein overblijfsel te Jeruzalem — de twee getuigen van Openbaring 11 — zal worden gedood, omdat het dan vasthoudt aan God. Het zijn de twee olijfboomen, de twee kandelaren, lichtdragers te midden van een volslagen duisternis, staande voor den Heer der gansche aarde. Zij profeteeren, maar vallen als slachtoffers der vijandschap van het beest.[8]) De overigen zijn gevlucht „naar de bergen." Niets mag hen binden; alles moeten ze prijsgeven. De zwakken — zwangeren en zoogenden — zullen een afzonderlijke bescherming van den barmhartigen God ondervinden, en met ontferming zal Hij in die nooit voorgekomen verdrukking op de getrouwen nederzien. Te hunnen behoeve zullen de dagen worden verkort! Anders zou het lijden mensche-

[5]) Openb. 13 : 15; [6]) Dan. 11 : 31; 12 : 11; [7]) Openb. 13 : 14, 15; [8]) Openb. 11 : 3—12.

lijke draagkracht te boven gaan! Leugen en list zullen samengaan met satanische kracht, die wonderen doet en een *schijn* van waarheid heeft, maar het Woord is het eenige houvast in de woedende draaikolken van het geweld des duivels.

Al wat lichtdrager is (zij het dan ook zonder dat daarom het hart verlicht is), al wat God op aarde gesteld heeft, tot zegen en tot bescherming, álle machten, wijl ze zich aan Satan overgeven, zullen worden weggenomen door God: de zon wordt verduisterd, de maan geeft haar schijnsel niet, de sterren vallen uit den hemel! De nood is dan wel op het hoogst! En inmiddels zal het Evangelie des Koninkrijks overal worden gepredikt, zoodat allen, die het hooren, zich bekeeren kunnen tot God, om den nog onzichtbaren, doch zeker komenden Koning uit den hemel te verwachten. Een arm, ellendig overblijfsel betrouwt op den naam van zijn God,[9]) het gelooft, dat de verlossing nabij is!

„Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt!"[10]) bidt het gekwelde kuddeke.

Maar zie — daar verschijnt de Zoon des menschen, de Messias Israëls, in wolken, met groote kracht en heerlijkheid. Hij doet de door Hem gekenden — „uitverkorenen" luidt hun eeretitel — bijeenvergaderen door Zijn engelen van de einden der aarde!

Met sobere woorden heeft de Heere Jezus het

[9]) Zef. 3 : 12; [10]) Jes. 64 : 1.

gansche verloop tot aan Zijn wederkomst geteekend.

Nu is het noodig, nog door een enkele vermaning de *levenshouding* der Zijnen te bepalen.

Zij hebben acht te geven op het teeder worden van den tak en op het uitspruiten der bladeren. Bottende knoppen spreken van het voorbijgaan van den winter. Op den harden winter der beproeving zal de zomer der verkwikking en der zegeningen volgen. Wel zal het geslacht niet veranderen; Israël zal in de toekomst niet anders wezen dan tijdens de omwandeling des Heeren op aarde. „Dit geslacht zal geenszins voorbijgaan!" De kinderen zullen zijn als de vaderen, maar de ure der bevrijding van alle goddeloosheid nadert! Geen engel, geen mensch weet van die ure. Die ure heeft de Vader in Zijn eigene macht gesteld.[11]) Als *Knecht* op aarde, zegt zelfs de Zoon, dat Hij die ure niet kent. Vrijwillig neemt Hij die plaats in. Hij, die alles kán mededeelen, treedt terug ten aanzien van het oogenblik, dat de Vader voor de openbaarwording van den Zoon, als Koning der koningen, heeft bepaald.

Eén ding is voor *allen* noodig: de wachtende, wakende houding. De Meester is weggegaan, de verantwoordelijke dienaren, die achterblijven, hebben de roeping, om tijdens Zijn afwezigheid als deurwachters te waken!

Mochten ook ónze harten wakende zijn, en brandend onze lampen![12])

---

[11]) Hand. 1 : 7; [12]) Luk. 12 : 35, 36.

TWEE MAALTIJDEN

HOOFDSTUK 14; de verzen 1—21.

Terwijl de sombere schaduw van den verachtelijken kruisdood reeds vooruitgeworpen wordt — de leidslieden onder het volk overleggen in het geheim, hoe zij Jezus met list vangen en dooden zouden! — teekent de Heilige Geest ons door de pen van Markus een intiem tooneel te Bethanië en te Jeruzalem.

In het dorp aan den voet van den Olijfberg, in het huis van „Simon den melaatsche," wordt voor Jezus een maaltijd aangericht. En in de koninklijke stad wacht een toegeruste opperzaal het binnentreden van het ware Paaschlam, Jezus Christus, achter Wiens bloed eeuwige veiligheid zijn zou.

Het feest, dat duizenden en nog eens duizenden te Jeruzalem zal doen samenstroomen, is zeer nabij; alle toebereidselen worden reeds getroffen!

De moordenaars van den Zoon Gods zeggen in hun hart: „*niet* op het feest!" waarop God, alles regelend naar den raad van Zijn wil, antwoordde: „*juist* op het feest!" opdat door de ware en eenige Offerande de grond van het eeuwige feest zou worden gelegd!

Drie malen heeft de Auteur van het Nieuwe Testament de zalving van Jezus te Bethanië vermeld. God wilde Zijn liefde toonen voor Hem, die verworpen zou worden en voor de zonde lijden

moest. Hij vond als instrument daarvoor een vrouw, wier hart door liefde bewogen werd, en die zoo menigmaal haar gehechtheid aan Jezus had geopenbaard. Aan *Zijn* voeten had ze geleerd, en hoewel geen profetes, en de tijden en raadsbesluiten niet kennende, wist ze toch op den rechten tijd en in overeenstemming met den raad Gods te handelen, wijl ze alléén door zuivere liefde voor Jezus zich drijven liet.

Wonderschoon tooneel: de Koning Israëls en de ware Profeet Gods wordt door een vrouw overgoten met heilige zalfolie, niet met dien uit het Heiligdom Gods, zooals bij David en Salomo[1]) geschied was, maar — wijl Jezus de Verworpene was, en niemand eraan dacht om Hem de eer te geven — uit het heiligdom des harten, waar God Zijn gedachten als een kleinood had te bewaren gegeven! De kostelijke nardus daalt neer van het hoofd tot op de voeten, waar Gods Zoon de nederige discipelin aanschouwt, die Hem de hulde brengt, welke Hij waard is.[2])

Doch ook Jezus wil *Zijn* liefde toonen.

Waar Hij Zijn discipelen had liefgehad, daar heeft Hij ze liefgehad tot het einde![3])

Judas Iskarioth gaat heen, om zijn moordenaarswerk finantiëel te regelen en steekt de

[1]) Ps. 89 : 21 en 1 Kon. 1 : 39; [2]) In Johannes wordt medegedeeld, dat Maria van Bethanië de voeten van Jezus zalfde; in Mattheüs en Markus lezen we, dat de balsem werd uitgestort op het hoofd, beide in overeenstemming met het karakter van het Evangelie: Messias, Profeet, Zoon Gods! [3]) Joh. 13 : 1.

blijdschap van den haat aan in de harten der overpriesters. Maar Jezus zendt twee boden uit, Petrus en Johannes,[4]) om den paaschmaaltijd te bereiden in de reeds wachtende, toegeruste opperzaal. Daar treedt Hij dan binnen, als de ure nabij is. En toen de ure gekomen was, zat Hij aan.[5]) Zóó sterk is die liefde bij den Meester, dat zelfs de verrader mede aanwezig is. Allen worden bedroefd, als door Jezus de mededeeling gedaan wordt van wat nog dienzelfden nacht staat te gebeuren, hoewel Jezus geen naam noemt. Hij kiest opzettelijk den vorm der hoogste en meest ontroerende liefde en zegt: „Die met Mij in den schotel indoopt, die is het!" Die met Hem at, die Zijn medegenoot was[6]) en wien Hij de bete geven zou![7])

Wélk een ontroerende liefde!

IN DE OPPERZAAL

HOOFDSTUK 14; de verzen 22—26.

Heilige ure, in dien laatsten nacht van samenzijn met den Meester! Het was Zijn eigen, sterk verlangen geweest,[8]) dáár met Zijn discipelen te zijn, rondom het gebraden lam, beeld van de volmaakte offerande.[9])

Bij den eigenlijken Paaschmaaltijd staat de Heilige Geest hier in Markus niet stil. Alleen door de woorden „terwijl zij aten" en door de opmer-

[4]) Luk. 22 : 8; [5]) Luk. 22 : 14; [6]) Luk. 22 : 21; [7]) Joh. 13 : 26; [8]) Luk. 22 : 15; [9]) 1 Kor. 5 : 7.

king over het „indoopen van de bete in den schotel" weten we, dat de twaalf discipelen met den Meester hebben aangezeten, om van het Paaschlam en de ongezuurde brooden met de bittere saus te eten. Judas is weggegaan, nadat hij de bete genomen had.[10])

En nu volgt de belangrijke mededeeling in zoo sobere woorden: „Jezus nam brood, en na gezegend (d. i. gedankt) te hebben, brak Hij het en gaf het hun, zeggende: „Neemt! — dit is Mijn lichaam."

Het is de eerste maal, dat deze geliefden des Heeren zóó het gebroken brood uit de hand huns Heeren ontvangen, om het te zamen te eten.

Véél is in de eeuwen na de instelling van het Avondmaal verloren gegaan, helaas door de ontrouw der menschen, maar het gebroken brood, hetwelk ons herinnert aan het lichaam des Heeren, dat voor ons overgegeven is, is nóg in het midden der Gemeente. Als de geloovigen in Christus geschaard zijn aan den Avondmaalsdisch, met hun Heiland als Gastheer, dan mogen ze uit Zijn hand het brood ontvangen, dat hen herinnert aan Zijn verbrijzeling.

Eénmaal, in dien nacht waarin Hij verraden werd, is door Hem-Zelf het Avondmaal ingesteld. Hij-Zelf deed den disch aanrichten. Hij-Zelf wilde daar aanzitten met de Zijnen. Uit Zijn hand, en uit geen andere, ontvangen de door Zijn bloed verlosten het brood, hetwelk van Zijn overgave

[10]) Joh. 13 : 27, 30.

spreekt! Gode zij dank voor deze wondere gave!

Het heeft den Heere behaagd, ons bovendien den beker te geven. Brood en beker *samen* spreken over Zijn dood en over de verlossing, die door Hem werd aangebracht. Afzonderlijk evenwel wilde Hij ons bepalen bij het door Hem gestorte bloed. Den drinkbeker nemend, heeft Hij dien, nadat Hij gedankt had, aan de discipelen gegeven, en *allen* hebben daaruit gedronken.

„Dit is *Mijn* bloed, het bloed des nieuwen verbonds, dat voor velen vergoten wordt."

Door het storten van Zijn bloed zou Jezus den grondslag leggen van het nieuwe verbond, hetwelk door God in genade met Zijn volk (Juda en Israël) zal worden opgericht. [11]) Hij zou het vergieten tot reiniging en tot vergeving der zonden van allen, die door de genade Gods in Hem gelooven. Dát zijn de *„velen"* over wie de Meester hier in deze plechtige ure spreekt.

Hij zou echter niet bij de Zijnen blijven, maar deze aarde verlaten, om naar den hemel, naar den Vader, weder te keeren. Alzoo, Hij zou niet meer drinken met hen van de vrucht des wijnstoks. Aan den zooeven voorafgeganen Paaschmaaltijd had Jezus dat voor den laatsten keer met de discipelen gedaan. Maar het Koninkrijk Gods zou worden opgericht, en in dat Rijk zouden zij deelhebben met Hem, en dan zou Hij op een geheel nieuwe wijze „met hen" drinken! [12])

---

[11]) Jer. 31 : 31—34; [12]) Zie Matth. 26 : 29, waar uitdrukkelijk staat „met u."

De Meester heeft in den geest het kruis en de vruchten ervan, aanschouwd!

De smarten van Golgotha en de vreugden des Rijks kwamen in dezen nacht zoo dicht vóór Hem te staan!

En toch — wonderbare liefde! — Hij plaatst én de smarten én de Hem voorgestelde vreugde [13]) op den achtergrond, teneinde Zich uitsluitend bezig te houden met den kleinen kring dezer elf getrouwen! Hun geeft Hij deze tafel, dezen zoo eenvoudigen, en toch rijken disch, dien Hij als een voortdurende herinnering aan Zijn dood in hun midden zou achterlaten.

Wie zal uitspreken, wat Hij ons daarin geschonken heeft!

Duizenden zielen heeft Hij verkwikt in die wondere oogenblikken van „gedachtenis" [14]) en aanbidding aan Zijn tafel, waar de verloste ziel haar Zaligmaker begroet en Hem dankt voor Zijn onuitsprekelijke liefde! Het gebroken brood, door Hem gegeven, de kelk, dien Hij ons toereikt, deze eenvoudige teekenen, in hun taal verstaanbaar voor de meest onontwikkelden, en toch ook weer ondoorgrondelijk in hun diepen zin voor de verstgevorderden in het Koninkrijk Gods, spreken telkenmale zóó liefelijk, en zóó teeder, en zóó innig tot de verloste ziel, dat deze iederen keer weer haar Heiland omhelst, en haar God prijst voor Diens onuitsprekelijke gave! Daar, aan dien Disch, als daarop het gebroken brood en de ge-

[13]) Hebr. 12 : 2; [14]) 1 Kor. 11 : 24, 25; Luk. 22 : 19.

vulde beker worden aanschouwd, ziet zij Jezus Christus, als gekruisigd haar voor de oogen geschilderd, en daar brengt zij Gode lof, d. i. zij stemt in met den lofzang, dien de Verlosser-Zelf ter eere van God aanheft!

„En toen zij den *lofzang*[15]) gezongen hadden gingen zij uit naar den Olijfberg."

„ABBA, VADER!"

HOOFDSTUK 14; de verzen 27—53.

Heilige bodem — Gethsémané!

Waar „ter aarde valt" de getrouwe Dienstknecht, de ware Profeet, de heilige Mensch, de beloofde Koning, de eeuwige Zoon van God! Dáár bidt Hij!

Jezus ligt in den „smartenhof" voor het aangezicht van Zijn Vader, en spreekt daar met Hem.

„Abba, Vader! álle dingen zijn U mogelijk; neem dezen drinkbeker van Mij weg, doch niet, wat Ik wil, maar wat Gij wilt."

In den „Hof der olijven" wordt de overwinning op den duivel behaald, want in volmaakte onderwerping aan den wil des Vaders en in volkomen gehoorzaamheid aan Zijn God, geeft Hij, die al de vijanden ruggelings ter aarde deed storten door dat ééne woord „Ik ben,"[16]) Zich over aan

[15]) Waarschijnlijk de Psalmen 115—118; [16]) Joh. 18 : 6.

de bende met de woorden: „De ure is gekomen, zie, de Zoon des menschen wordt overgeleverd in de handen der zondaren."

De verrader en de dienstknechten des Hoogepriesters leiden Jezus weg! Niemand is bij Hem; de discipelen zijn gevlucht, en die ééne jongeling, die het nog wilde wagen te volgen, bezwijkt eveneens, zijn linnen gewaad achterlatende.

Op den weg naar den hof leidde Jezus de Zijnen nog in de profetie van Zacharia in. Hij, de Herder Israëls, zou worden geslagen; tegen Hem — den Metgezel Gods — zou het zwaard worden wakkergeroepen.[17]) Ook hier weder de waarheid der gansche Schrift: God en Mensch in één Christus! De schapen zouden worden verstrooid. Doch de getrouwe Leidsman zou Zijn hand tot deze kleinen wenden. Hij zou ze voorgaan naar Galiléa, waar een heerlijk licht was opgegaan, waar zij Hem hadden leeren kennen en begonnen waren Hem te volgen, en dáár zouden zij Hem wederzien.

Op den weg naar de plaats van den zwaarsten strijd wordt Petrus in zijn *zelfvertrouwen* openbaar. Hier, in den hof zou hij, evenals zijn medegenooten, in zijn *zwakheid* openbaar worden: in plaats van te waken, zou hij daar zelfs eenige malen achtereen slapende worden gevonden. En op het gewichtige moment der gevangenneming, d. i. op het oogenblik, dat Jezus Zich vrijwillig

17) Zach. 13 : 7.

overgeeft in de handen der zondaren, *ontsiert* hij het volmaakte beeld der toewijding en gehoorzaamheid door in blinden ijver voor zijn Meester het zwaard te nemen, en Malchus het oor af te houwen.

Gods Geest teekent ons met Gethsémané als achtergrond den zwakken discipel tegenover den volmaakten Dienstknecht Gods!

Gethsémané is een wonder!

De heilige Mensch ziet daar den drinkbeker vóór Zich, dien Hij op het kruis ledigen zou. Deze kelk sprak Hem van hetgeen Hem te wachten stond. Hij wist alles, wat over Hem komen zou.[18]) En wélk een last zou dáár op Hem drukken! Wélk een smart zou dáár Zijn deel zijn!

Hij, de Vlekkelooze, zou op het kruis de zonden op Zich nemen van allen, wier plaats Hij onder het oordeel zou gaan innemen, hun zonden dragende in Zijn lichaam op het hout.[19])

Hij, die geen zonde gekend heeft, zou zonde worden gemaakt, opdat al Zijn verlosten zouden worden gerechtigheid Gods in Hem.[20])

Hij, die van den moederschoot aan geworpen was op Zijn God, zou door God worden verlaten![21])

Moest de Heilige daar in den hof dan niet bidden: „Laat dezen drinkbeker van Mij voorbijgaan?"

Evenwel — deze Heilige is tegelijk de Gehoor-

[18]) Joh. 18 : 4; [19]) 1 Petr. 2 : 24; [20]) 2 Kor. 5 : 21; [21]) Ps. 22 : 11, 2.

zame. Wat Hij is, dat is Hij volmaakt: én heilig, én gehoorzaam!

Waar de Heilige door een volmaakten afschuw van de zonde niet anders bidden kon dan: „Neem dezen beker van Mij weg!" daar moest over de lippen van den volstrekt Gehoorzame wel volgen: „Uw wil geschiede!"

„Zou Ik den drinkbeker niet drinken, dien Mij de Vader gegeven heeft?" [22])

Gethsémané is een wonder van heiligheid en van gehoorzaamheid, en óók van overgave aan den wil van God!

Van verre staande, schouwen we het aan, en — aanbidden!

Judas, de ontrouwe, de verrader, de zoon des verderfs, ontvangt dáár het laatste bewijs der onveranderlijke en volmaakte liefde: „Vriend, waartoe zijt gij hier?" [23]) „Levert gij den Zoon des menschen over met een kus?" [24]) Jezus weert zelfs de kussen niet af — Judas kuste Hem zéér! — waarmede het instrument Satans den Meester aan de vijanden overgeeft.

Gethsémané is een wonder van liefde!

Voor zondaren nam de volmaakte Dienstknecht van God den lijdenskelk aan uit de hand van Zijn Vader.

„Abba, Vader!" sprak Hij in Gethsémané. En toen Hij dit gezegd had, stond Hij op, om den wil

[22]) Joh. 18 : 11; [23]) Matth. 26 : 50; [24]) Luk. 22 : 48.

van Zijn God te volbrengen. Dáárom had de Vader Hem lief![25])

O, wóndere liefde!

„IK BEN HET"

HOOFDSTUK 14; de verzen 53—72.

Jezus Christus is de „Ik ben," de Onveranderlijke, de Onwankelbare, de Eeuwig-Getrouwe!

Wat Hij aanvaard heeft te volbrengen, wordt door Hem tot een einde gebracht.

Niet alleen tegenover de gewapende bende in den hof zegt Hij, wie Hij is, [26]) neen, ook hier in deze zaal, voor het hoogste gerechtshof, voor den grooten Raad, het Sanhedrin, bijeengeroepen in spoedvergadering, met den Hoogepriester als voorzitter.

Het „Ik ben" wordt voor dezen Raad het meest overtuigend bewijs, dat Jezus een Godslasteraar is. In werkelijkheid was dit woord echter de volmaaktste openbaring der absolute waarheid.

Jezus stond daar als de Zoon Gods, de Zoon des Gezegenden, de ware Messias, die gekomen was als de Knecht des Heeren, om den wil Gods te volbrengen, en Zijn raadsbesluit te vervullen tot redding des volks en van schuldige zondaren.

Op *valsche* getuigenissen antwoordt Jezus geen woord!

---

[25]) Joh. 10 : 17; [26]) Joh. 18 : 6.

Maar op de vraag: „Zijt Gij de Christus?" antwoordt Hij onmiddellijk: „Ik ben het." Tegelijkertijd geeft Hij een volledige openbaring, zij het dan ook in zeer weinige woorden, van Zijn toekomstige heerlijkheid. Hij getuigt van de plaats, die Hij gaat innemen aan de rechterhand der kracht in den Hooge, en spreekt over Zijn wederkomst in heerlijkheid. Dát is voor den Hoogepriester genoeg! Wat hem bij de wet[27]) ten strengste verboden was, doet hij in dit oogenblik, als teeken van de bitterste verontwaardiging. Inderdaad was het scheuren van het Hoogepriesterlijk gewaad de bezegeling van het getuigenis der waarheid. Jezus wordt door een Hoogepriester met gescheurde kleederen ter dood veroordeeld!

Deze veroordeeling ging met de schandelijkste beleedigingen gepaard, maar de „Ik ben" staat als een rots temidden van de woedende golven, en de Hemel kan met welgevallen nederzien op „den Getrouwen Getuige," die de gerechtigheid boodschapte in de groote gemeente en die Zijn lippen niet bedwong, toen de ure daar was, om de waarheid te spreken.[28]) De wet Zijns Gods was in het midden Zijns ingewands[29]) en Hij was gekomen, om Gods welbehagen te doen. In de rol des boeks was van Hem geschreven. Hij was die Knecht, die Zich de ooren had laten doorboren[30]) en die getrouw was tot in den dood!

---

[27]) Lev. 21 : 10; [28]) Psalm 40 : 10, 11; [29]) idem vers 9; [30]) idem verzen 8 en 7.

Simon Petrus is de man, die „van verre" volgt.

Hij „zit" bij de dienaren, warmt zich met hen rondom het kolenvuur, en — *verloochent* daar den Meester!

Wélk een tegenstelling!

Hoe was Simon Petrus te vóren gewaarschuwd!

„In dezen nacht, eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, zult gij mij driemaal verloochenen."

Zóó had de Meester gesproken, toen de discipel gezegd had, dat *hij niet* zou worden geërgerd. En in blindheid over eigen onmacht had hij zelfs gezegd: „Al moest ik met U sterven, *ik* zal U geenszins verloochenen!" [31])

Nu was dan het oogenblik daar.

De arme man, in zijn zelfoverschatting, en steunende op *zijn* liefde — want waarlijk, hij hád Jezus lief! — wordt een speelbal van eenige menschen, die hem in het nauw drijven! Voor een dienstmaagd staande, spreekt hij de vervloeking over zichzelf en de verloochening van den zoo geliefden Meester uit.

Daar richt zich het oog van den „Ik ben" op den diep gevallen discipel.

Die blik is genoeg!

Petrus wordt indachtig — en aan het woord van den zoo smadelijk verloochenden Meester denkende, gaat hij uit, en weent bitterlijk!

Jezus heeft echter te voren voor Petrus gebeden!

[31]) Hoofdstuk 14 : 29—31.

Daardoor bleef Petrus bewaard voor een wanhoop, die Judas, den verrader, in den afgrond heeft doen storten!

De „Ik ben" heeft over Petrus gewaakt!

DE KONING DER JODEN

HOOFDSTUK 15; de verzen 1—32.

Het Evangelie van Markus daalt veel minder dan de andere Evangeliën in bijzonderheden af bij de voorstelling van de kruisiging en van wat daaraan voorafging.

We zouden kunnen nagaan, wat door Markus hier verzwegen is. Doch liever houden we het doel in het oog, dat de Geest Gods bij het te boek stellen Zich heeft voorgesteld. En dan wil het ons voorkomen, dat het in dit tweede Evangelie, in het verhaal der kruisiging, meer gaat om den *raad Gods* dan om de *schuld der menschen*.

De roeping van den trouwen Dienaar bestond in het afleggen van het waarachtige getuigenis in het midden van het volk. Voor Kajafas staande, in de spoedvergadering van den voornacht, had Hij het doodvonnis over Zich gehaald door het eenvoudige, maar volmaakt ware: „Ik ben het," d. w. z. „Ik ben de Christus, de Zoon des Gezegenden." En nu, waar de Raad officiëel in den vroegen ochtend opnieuw bijeengeroepen is, om aan het voorloopig besluit volle sanctie te geven,

daar is Jezus Dezelfde en zóó wordt Hij om het getuigenis der waarheid aangaande Zijn Persoon geboeid weggeleid naar den vertegenwoordiger van den Keizer van het vierde, door Daniël geprofeteerde wereldrijk. Daarmede is nu Jezus *„aan de heidenen overgeleverd."* Daar voor Pilatus legt Hij de goede belijdenis af, waarvan Paulus in een der Brieven spreekt. [1]) Op de vraag: *„Zijt Gij de Koning der Joden?"* antwoordt Jezus kort en duidelijk: „Gij zegt het." Jezus belijdt, dat Hij *de hoop* van het volk uitmaakt — Israël wachtte immers op den door God te geven Koning en Bevrijder! — en in waarheid zal dan ook de Zoon van Maria op den troon van David zitten, zooals een aartsengel betuigd heeft. [2]) Voor zoover de eer van God het vereischte, en bovendien als een getuigenis tegenover de macht van den vijand, legt Jezus tegenover den Romeinschen stadhouder Zijn belijdenis af, en antwoordt Hij op Hem gestelde vragen; doch voor het overige bewaart Hij het verhevenste stilzwijgen. Hij is stemmeloos voor het aangezicht van den geweldige, die geen macht over Hem hebben zou, indien hij het niet van God ontvangen had. En zoo is de gelatenheid van Jezus voor Pilatus en onder de handen der ruwe krijgsknechten een volmaakte onderworpenheid aan wat God hier over Hem komen laat, opdat openbaar worden zou, wie en hoe de zondaar, en ook wie de Verlosser van den zondaar is. Zijn sterven uitgenomen, want dat

[1]) 1 Tim. 6 : 13; [2]) Luk. 1 : 32, 33.

was de *bezegeling* van Zijn dienst tot in den dood, was hetgeen hier voor Pilatus plaats vond: de láátste dienst van Jezus, en ook déze dienst was volmaakt!

De trouwe Dienaar *wil* niet verzwijgen wie Hij is.

In het gedeelte, dat we nu overdenken, komen de woorden „De Koning der Joden" niet minder dan zesmaal voor. [3])

Als „Koning der Joden" wordt Jezus door het volk verloochend; door Pilatus overgegeven en dat tegen álle recht in; door de soldaten bespot; op Golgotha openlijk aan het volk voorgesteld; maar door datzelfde volk, van den hoogste tot den laagste toe, op de gruwelijkste wijze beleedigd!

Pilatus striemt het Romeinsche recht, als hij Jezus geeselt, en Hem overgeeft aan zijn soldaten, en deze paren den hoogmoed en onbeschaamdheid van den toenmaligen soldatenstand aan de hardvochtigheid van den ontbrekenden beul, wiens werk ze eigenlijk overnamen, en zij drijven met den Koning der Joden een door en door onwaardig spel. Enkele oogenblikken althans moet Hij het koninklijke purper dragen; Hij moet worden gekroond — ach, welk een smart hebben de doornen Hem berokkend! — en knielend voor Hem, zooals men te dier tijde knielend een Koning aansprak, onthouden zij Hem den kus der eerbiedige hulde, om in plaats daarvan Hem in het

[3]) nl. in de verzen 2, 9, 12, 18, 26, 32.

gelaat te spuwen! En dit alles wordt verdragen zonder één woord van protest!

Dit was de ure der Heidenen; straks komt die der Joden!

Hier treedt een oogenblik de voorzienige leiding Gods op den voorgrond; Simon van Cyrene komt van het veld en wordt gedwongen het kruis te dragen. Welnu, deze Simon is kruisdrager gebleven, naar den zin van Markus 8 : 34, en zijn zonen Alexander en Rufus worden met hun moeder in de Schrift met eere vermeld.[4])

Het is de derde ure, 's morgens negen uur. Wélk een nacht is voorbijgegaan!

Jezus werd aan het kruis gehecht. Het hout der schande, met de algenoegzame Offerande daarop, is in het hart der aarde geplant. De mensch vangt aan alles aan Hem te doen, wat hij naar de Schriften aan den Lijder voltrekken moest, maar wat óók zijn booze hart hem ingeeft. Wélk een tooneel!

Jezus weigert den gemirreden wijn, dien men aan kruiselingen toediende, opdat de eerste smarten — onduldbaar en eigenlijk niet te dragen, wijl het gansche lichaamsgewicht zooveel smart veroorzaakte! — zouden worden verdoofd. Daarvan heeft een ander[5]) opgemerkt: „Den gemirreden wijn met zijn verdoovenden invloed zou den Heere Jezus even binnen de uiterste grens der allerdiepste ellende gehouden hebben en Jezus

[4]) Rom. 16 : 13; [5]) nl. Spurgeon.

wilde *niet afdoen van* hetgeen Hij ondernomen had te lijden."

Naakt uitgetogen hangt de Man van smarten aan het hout. Zijn kleederen worden verdeeld, en over Zijn gewaad wordt het lot geworpen.

O, Heiland, toen Gij daar hingt in mijn plaats, opdat Gij mij met kleederen des heils [6]) zoudt kunnen bekleeden, en de schande mijner naaktheid voor God zoudt kunnen wegnemen, de naaktheid vanwege mijn zonde, — toen hadt Gij géén kleed, om U te beschutten tegen den hoon Uwer vijanden en tegen de brandende zonnestralen op het midden van dien bangen, Oosterschen dag! Wélk een liefde tegenover een zóó onbegrensden haat, ook van mijn booze hart! Dank, o Heiland, voor deze liefde! [7])

Boven het kruis lazen de voorbijgangers: De Koning der Joden!

Doch opdat deze Koning op het hoogst zou worden gesmaad en op het diepst zou worden vernederd, wordt Hij het middelpunt van een vergadering van boosdoeners: twee roovers hangen links en rechts van Hem, beiden, althans aanvankelijk, Hem lasterend! Maar hier ging een profetenwoord in vervulling: „En Hij is onder de misdadigers gerekend." [8])

O Man van smart! dat ieder voor U kniel'!
Gij droegt geheel de krankheid onzer ziel.
't Was onze smart, die op Uw schedel viel;
Ons overtreden heeft U verwond;

[6]) Jes. 61 : 10; [7]) Zie Ps. 109 : 2—5; [8]) Jes. 53 : 12.

Om d' ongerechtigheden, door ons begaan,
Zijt Ge in dit leed gekomen.
De straf, die ons den vrede toe doet stroomen,
Die naamt Gij aan![9])

DOOR GOD VERLATEN

HOOFDSTUK 15; de verzen 33—39.

In deze weinige verzen, voornamelijk in de *eerste twee*, ligt een *ondoordringbare* geheimenis: *Jezus verlaten door Zijn God!* De zon onttrekt haar licht; drie uren lang is het duister op Golgotha, en op de geheele aarde, en aan het eind der bange uren wordt de kreet vernomen: „Eloï, Eloï, lama sabachtani," „Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?"

We ontschoeien hier de voeten, want deze plaats is heilig land!

In de drie uren van duisternis had een volkomen stilzwijgen op Golgotha geheerscht. Jezus leed aan het kruis tijdens deze drie uren van *Gods* zijde. God alléén kende daarvan de schrikkelijkheid, en Hij was alléén in staat, de waarde ervan te bepalen.

Toen Jezus op het kruis de zonden droeg — de zonden van allen, wier plaats Hij daar onder het oordeel voor God innam, en toen Hij dáár tot zonde werd gemaakt, werd Hij door God verlaten. Doch vergeten we niet, dat Hij

[9]) Nic. Beets.

op datzelfde oogenblik, niet alleen als 's Vaders eeuwige Zoon, maar ook als de gehoorzame en volmaakte Mensch, juist om Zijn overgave in dien dood, om Zijn volkomen gehoorzaamheid aan den wil des Vaders, een *liefelijke* reuk, een *aangename* offerande was *voor het hart van God.* Wonderbare vereeniging! Goddelijke verborgenheid! Vol aanbidding en bewondering buigen wij ons neer!" [10])

Het „Abba, Vader!" van Gethsémané, ja zelfs het „Vader! vergeef hun!" van het kruis vóór de uren van duisternis, heeft plaats gemaakt voor het „Mijn God, Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?" Nu is het de tijd, dat Jezus den toorn van God tegen de zonde draagt; dat Hij onder de straf over de zonden het heilig en onschuldig hoofd buigt, en den beker ledigt tot den laatsten droppel toe. Te voren *droeg* Jezus *nimmer* de zonden. Te voren was de gemeenschap met Zijn God *geen seconde verbroken.* Maar hier, in deze uren, dat Hij *plaatsbekleedend* lijdt voor allen, die Hij een eeuwige zaligheid aanbrengt, is Gods aangezicht van Hem afgekeerd. Hij roept, maar God antwoordt niet. God was heilig en kon met de zonde geen gemeenschap hebben, en nu de Zoon, de trouwe Dienaar, „*tot zonde* gemaakt was," nu wendde God Zich van Hém af!

Iemand heeft ergens zoo treffend geschreven: [11])

[10]) Aanhaling uit „Bode des Heils," Jaargang 29, blz. 8. [11]) Zie: „Gedachten over het lijden van Christus", verschenen bij den Uitgever dezes, blz. 22 e. v.

„Gedurende Zijn leven op aarde was de Heere Jezus in het genot van Gods vriendelijk aanschijn, in Zijn voortdurende gemeenschap, en het voorwerp van de aanbidding des hemels. Onder het zwaarste lijden, door den mensch Hem aangedaan, vertrouwde Zijn ziel op God, en werd Hij door den Vader gesterkt en verhoord. En zelfs in die ure, waar het lijden voor de zonde Hem in al zijn kracht werd voorgesteld en Hij de verschrikkelijkheid ervan gevoelde (Gethsémané), was Hij in gemeenschap met den Vader en rustte Gods welbehagen op Hem. Doch toen de mensch alles gedaan had, wat hij doen kon, toen hij Jezus niet alleen vervolgd, gehoond, bespot, bespuwd, maar Hem aan het vloekhout gehangen had,... is het tooneel geheel veranderd. In plaats van in het genot van Gods aanschijn, van Zijn gemeenschap te zijn, is Hij van God verlaten: „Mijn God, Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?" — in plaats van het voorwerp van de aanbidding des hemels te zijn, hangt Hij *drie uren in de duisternis*. Welk een onderscheid! Zie, dat is niet de hand des menschen, dat is *de hand Gods!* Het is waar, Jezus was door den mensch verlaten; Hij hing geheel alleen; de Joden bespotten Hem, Zijn discipelen waren gevloden; doch daarom behoefde God Hem nog niet te verlaten. En voorzeker God zou dit niet gedaan hebben, indien er geen geheele verandering in Zijn toestand had plaats gegrepen. De vijandschap der menschen was niet de oorzaak, dat Jezus moest uitroepen: „Mijn God, Mijn God! waarom hebt Gij Mij ver-

laten?" O neen! zelfs hangende aan het kruis had de hemel zich kunnen openen om het welbehagen Gods in Zijn Zoon te openbaren; zelfs hangende aan het kruis had Hij twaalf legioenen engelen kunnen ontbieden, om Hem te redden. Geen mensch had het kunnen verhinderen.

„Maar waarom geschiedde dit dan niet? Omdat, toen Hij aan het kruis hing, *God* Hem deed lijden. Het was het lijden van de hand Gods. Hij werd tot zonde voor ons gemaakt. „Dien, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem." [12]) God-Zelf deed dit. Hij maakte Hem tot een zondoffer en deed Hem daarna de straf ondergaan, die wij verdiend hadden. Gods toorn rustte op Hem, en daarom *moest* God Hem verlaten. Hij *moest* dit doen, omdat Hij geen gemeenschap met de zonde kan hebben, en Christus was tot zonde gemaakt. Daarom lezen wij ook: „Het behaagde *den Heere* Hem te verbrijzelen; *Hij* heeft Hem krank gemaakt." [13]) ...

„Hoe ontzettend was dit lijden! Geen menschelijke woorden zijn in staat om uit te drukken, wat dat ledigen van den beker van den toorn Gods voor Hem was.... Niets kan er bij vergeleken worden. — Jezus was geheel alleen in dit lijden. De heilige, volmaakte Jezus, in Wien *geen zonde* was, die *gedurende Zijn geheele leven onder de Goddelijke goedkeuring geleefd en, hoewel vervolgd, het genot van Gods gemeenschap gesmaakt*

[12]) 2 Kor. 5 : 21; [13]) Jes. 53 : 10.

had, wordt van God verlaten en hangt drie uren in de duisternis der hel, *zoodra Hij onze zonden* draagt en *tot zonde voor ons* gemaakt *wordt*. Ziedaar het oordeel Gods over den zondaar!"

In aanbidding der ziel kunnen de geloovigen zingen:

Gij waart in nood en plagen,
Gij werdt gehoond, bespot;
Gij droegt de felste slagen,
Gij, Jezus, Zoon van God!

Gij werdt van God verlaten,
En ons blijft Hij nabij ;
Gij moest Uw leven laten,
Wij zijn van sterven vrij.

Als de drie bange uren zijn voorbijgegaan, en Jezus voor den brandenden dorst nog eenige lafenis ontvangen heeft — óók door het „Mij dorst!" werd de Schrift vervuld![14]) — sterft Hij, een groote stem van Zich gegeven hebbende. Niet door uitputting, maar als een, die *macht* heeft, het leven *af te leggen*. Zóó volbrengt Hij scheidende uit dit leven nog het *gebod* Gods, Zijns Vaders.[15])

Onmiddellijk en gelijktijdig scheurt de voorhang in den Tempel. Het Heiligdom, tot op die ure gesloten, wordt opengesteld om te ontvangen allen, die door het geloof met den Zoon verbonden zijn.[16])

[14]) Joh. 19 : 29; [15]) Joh. 10 : 18; [16]) Hebr. 10 : 19—22.

De voorhang is gescheurd, de hemel is nu open;
Het leven in het licht is thans ons eeuwig lot.
De toorn, die op ons was, is op U aangeloopen;
Uw liefde is groot, o Lam van God![17])

Het wonderschoone woord, door den heidenschen hoofdman uitgesproken, veroordeelt allen, die aan Jezus' dood mede schuldig staan. Het is een sobere, maar oprechte hulde aan den Getrouwe, die Zijn dienst tot in den dood volbracht: „Waarlijk, deze *mensch* was *Gods Zoon!*"

EERBETOON

HOOFDSTUK 15; de verzen 40—46.

HOOFDSTUK 16; de verzen 1—4.

Het bericht over den man, die vol piëteit handelde met het lichaam van Jezus, toen deze reeds gestorven was, en over de vrouwen bij het kruis en bij het graf, zouden we willen noemen *een loflied op de liefde der vrienden van Jezus.*

Zwak is die liefde, want de vrouwen staan „van verre" toe te zien. En *schuchter,* want Jozef, de achtbare raadsheer, heeft zich op den achtergrond gehouden zóó lang, als het maar eenigszins mogelijk was. Maar dan — opeens! — treedt ze te voorschijn. Voor den levenden Jezus dorsten Nicodemus en Jozef van Arimathea niet uitkomen;

[17]) Uit „Geestelijke Liederen," no 55. Uitgave J. N. Voorhoeve.

voor den gestorven Heiland treden zij op, heldhaftig, — wat Jozef aangaat, tot in het rechthuis van den Stadhouder, om het verlof te bekomen, aan het lichaam van den middelsten Kruiseling een eerzame begrafenis te bezorgen. Schuchter en zwak was de liefde, maar — *echt!* Een vonk van het vuur der liefde Gods. Zij hadden lief, wijl de Meester hen eerst had liefgehad.

Van Galilea af waren de vrouwen Jezus gevolgd. Zij hadden den Meester gediend van haar goederen. Nu kunnen ze van Hem bijna niet scheiden! Nog maar enkele uren — tusschen drie en zes uur — hebben zij om eenige schikkingen te treffen en voorbereidingen te maken. Jozef, de geziene raadsheer, met de hoop op het Koninkrijk Gods in het hart, en daarom in aanzien bij God, is plotseling in een held veranderd. Hij nam Jezus af, wikkelde het lichaam in fijn lijnwaad en legde het in het nieuwe, nog geheel ongebruikte graf, dat in een rots uitgehouwen was. Het graf wordt zorgvuldig verzekerd door den steen, die er voor gewenteld wordt, en zoo is Jezus naar de profetie „bij de rijken in Zijn dood." [18]) De vrouwen werpen, zooals alleen zúlke vróuwen dat konden doen, een laatsten blik op de rustplaats van den diep-betreurden Meester. O, wat hadden zij Hem lief! Had Hij niet van één dezer twee zeven duivelen uitgeworpen? „Die véél vergeven wordt, heeft véél lief!" Dit gold wel een andere vrouw, maar het

[18]) Jes. 53 : 9.

is toch zeker ook waar van Maria Magdalena!

De Sabbat is ingetreden.

De handen liggen werkeloos in den schoot, maar de harten der geliefden hunkeren naar het graf!

Zoodra de voorgeschreven rusttijd voorbij is, komen de vrouwen in beweging. Zij koopen specerijen, met het doel den volgenden dag — Zondag! — bij het krieken van den morgen naar het graf te gaan, om daar den Geliefde te zalven!

Zéér vroeg, op dezen eersten dag der week, kwamen zij tot het graf, toen de zon was opgegaan. Slechts één moeilijkheid drukt zwaar deze trouwe harten: wie zou den steen afwentelen? Doch als zij bij het graf gekomen zijn, is ook deze last reeds afgewenteld. God kwam dezen discipelinnen vóór met Zijn liefde. Hij antwoordt, vóórdat zij roepen. *Die Mij eeren, zal Ik eeren!*

OPSTANDINGSGLORIE

HOOFDSTUK 16; de verzen 5—14.

Opstandingsheerlijkheid omstraalt het ledige graf, waaruit de trouwe Dienaar — God te prijzen tot in eeuwigheid! — verrezen is.

Weinige woorden worden aan de verrijzenis gewijd, maar deze weinige woorden zijn doorstraald van hemelschen luister.

Zie den Engel — een jongeling — ter rechterhand zittend, bekleed met het lange, witte gewaad.

Hoor, hoe hij spreekt: „Hij is opgestaan! Hij gaat u voor! Gij zult Hem zien!"

Het is een getuigenis aangaande een Levende, dén Levende, en niet aangaande een doode!

Zie Hem Zelf — eerst verschijnend aan Maria Magdalena; dan Zich openbarend aan de in het veld wandelenden; tenslotte komend tot de elven, als zij aan den disch zijn aangezeten.

Het is de Verrezene, die het tóónt, dat Hij léeft!

Deze opstandingsheerlijkheid — we zijn nog op de aarde! — is vergezeld van zwakheid en gebrek in betrekking tot de in weerwil van álles *aanhankelijke* vrienden.

De vrouwen worden verbaasd en de Engel moet zeggen: „Zijt niet verbaasd!" maar toch vlieden zij! van het graf, dewijl beving en ontzetting haar bevangen heeft en omdat zij bevreesd waren.

De discipelen, treurend en weenend, gelooven niet, als Maria Magdalena hun de boodschap brengt aangaande den Opgestane. Zij gelooven *andermaal* niet, als ze uit twee ándere monden opnieuw de boodschap van den Levende ontvangen. De Meester moet zelfs bij de ontmoeting met de Zijnen hun de hardheid des harten en hun ongeloovigheid verwijten. Zij hadden niet aangenomen, wat zij gehoord hadden van hen, die *Jezus gezien hadden, nadat Hij was opgestaan!*

Zoo zien we dan opstandingsheerlijkheid van den Overwinnaar naast gebrek en tekortkoming dergenen, die *met Jezus* geweest waren. In weerwil daarvan waren ze Hém toch lief; Hij kende

ze, en kwam tot hen en in hún midden! De discipelen, bevend en sidderend, zelfs als de opstandingsglorie alle vreeze had moeten wegnemen, worden door den Grooten Herder der schapen, die uit de dooden was wedergebracht door den God des vredes,[19]) opgezocht. Hij *kent* Zijn schapen en *wordt* door Zijn schapen *gekend!*

Parelen van groote waarde liggen in dit wondere, korte verhaal van opstandings*kracht* en van opstandings*vreugde*.

Zoo bijvoorbeeld dit Engelenwoord: „*Gij zoekt Jezus.*"

Hoe treffend blijkt hieruit, dat het in den hemel bekend is, wát deze vrouwen zoeken, en om Wien het haar gaat. Zij zijn met den „Gekruisigde" verbonden. Hetzelfde woord, dat *de diepste verachting* opwekte — van een gekruisigde werd immers de naam zorgvuldig *verzwegen* wegens den smaad, die er door over de familie kwam? — vloeide uit den mond van een hemelschen boodschapper, en riep den *innigsten dank* te voorschijn. „Wij prediken Christus, *den Gekruisigde,* den Joden een ergernis en den volken een dwaasheid, maar den geroepenen zelven, zoowel Joden als Grieken, Christus, de kracht Gods en de Wijsheid Gods."[20]) Paulus, Korinthe binnentredend, had zich voorgenomen niets anders te weten dan Jezus Christus en Dien *gekruisigd*.[21])

[19]) Hebr. 13 : 20; [20]) 1 Kor. 1 : 23, 24; [21]) 1 Kor. 2 : 2.

Een tweede woord, zoo aandoenlijk schoon, luidt: „Zegt aan Zijn discipelen *en aan Petrus.*"

„En aan Petrus."

Sloot het woord „aan Zijn discipelen" niet reeds Petrus in? Daarom ligt een onpeilbare diepte van liefde in de bijvoeging: „én aan Petrus." Was Petrus zelfs niet de eerste in de rij der twaalf? Waarom dan deze afzonderlijke vermelding? Ach, we weten wel, wat er met dien „rotsman" geschied was; hoe hij had gewankeld, en den Meester had verloochend. Dat was zóó schrikkelijk, dat het noodig was, afzonderlijk op te dragen, om ook aan Petrus in het bijzonder de boodschap over te brengen. Petrus zou daardoor weten, dat God hem in erbarming gedacht, wijl naar Gods bepaalde opdracht uit den Engelenmond de woorden vloeien: „én aan Petrus."

Welk een troost voor een verslagen hart, dat den geliefden Meester ontrouw is geworden! In dit woord ligt de uitdrukking eener onveranderlijke, oneindige liefde.

De *eerste* getuige van Jezus' opstanding is de Engel, zittend in het graf. Markus alléén noemt dezen Engel een *jongeling*. Mattheüs spreekt nadrukkelijk van een Engel des Heeren.[22]) Zoo wordt dan de Engel des Heeren ons voorgesteld als een jongeling. Vanwaar dit woord?

Is het om aan te toonen, dat daar de eeuwige, onsterfelijke jeugd wordt gevonden.

Heffen we dan onze hoofden opwaarts. De

[22]) Matth. 28 : 2, 3.

feestzaal opent zich voor de verlosten. Eeuwige vreugd en eeuwige jeugd zullen dáár verzoeten al wat hier doorworsteld en doorstreden is!

Een *tweede* getuige van de opstanding van Jezus is *het Woord!*

Jezus-Zelf had over Zijn dood en opstanding gesproken. De Engel wijst er op door te zeggen: „Hij is opgestaan, *gelijk Hij gezegd heeft.*" Wie de opstanding des lichaams loochent, maakt Jezus tot een leugenaar! Want Hij heeft gezegd: „Ik ben de opstanding en het leven" [23]) en „De Zoon des menschen zal overgeleverd worden in de handen der menschen, en zij zullen Hem dooden; en *gedood* zijnde, zal Hij *ten derde dage opstaan.*" [24]) Daarom geeft de apostel aan hetgeen *geschreven* staat, aan *de Schriften* dus, de eereplaats, als hij geroepen wordt de lichamelijke opstanding tegen dwaling te verdedigen, door deze opmerking: „En dat Hij ten derden dage is *opgewekt naar de Schriften.*" [25])

De *derde* getuige is tenslotte Jezus-Zelf.

Hij is verschenen aan Maria Magdalena (vers 9); Hij heeft Zich geopenbaard aan de twee, die naar het veld gingen (vers 12); en Hij is gekomen in het midden van de elven (vers 14). Een *drievoudig* getuigenis!

Zóó zal Jezus straks wederkomen en ál de Zijnen tot Zich nemen. En we zullen *zien*, wat we nu reeds tot blijdschap der ziel *gelooven*, nl. dat *Jezus uit de dooden is opgestaan!*

---

[23]) Joh. 11 : 25; [24]) Mark. 9 : 31 en 10 : 35; [25]) 1 Kor. 15 : 4.

GOD — MEDEGETUIGENDE

HOOFDSTUK 16; de verzen 15—18.

De laatste oogenblikken van samenzijn op aarde zijn aangebroken; de *„visschers van menschen"* ontvangen hun opdracht in wijderen zin dan ooit te voren. [26])

De apostelen moeten nu henengaan in de geheéle wereld.

Aan álle schepselen, aan het gansche creatuur, moeten ze het Evangelie verkondigen.

Wie de boodschap in geloof zou aannemen, moest worden gedoopt, werd behouden, maar wie niet gelooven wilde, zou worden veroordeeld door God. Ziedaar de opdracht van den Meester, als Hij gereed staat naar den hemel weder te keeren. Van den hemel uit zou *God* hun getuigenis versterken, *mede-getuigende* door menigerlei krachten en uitdeelingen des Heiligen Geestes naar Zijnen wil. [27]) Door teekenen en wonderen zou God bewijzen, dat de gezanten van den verheerlijkten Christus een Goddelijke zending volbrachten, zoodat alle *menschen*werk er verre van blijven zou. Doch niet alleen deze apostelen zouden God aan hun zijde hebben; neen, die door hún woord zouden gelooven, ontvingen het Woord, om het verder te dragen, en hadden de roeping, eveneens als lichten te schijnen en zouden daarom ook, waar het noodig mocht

[26]) Zie Mark. 1 : 17; 3 : 14, 15; 6 : 7—13; [27]) Hebr. 2 : 3, 4.

wezen, en tot heerlijkheid Gods strekken zou, teekenen en wonderen verrichten. Een halsstarrig, vijandig Jodendom en een in ongerechtigheid weggezonken, blind Heidendom, moest worden overtuigd van de echtheid van de boodschap, die verkondigd werd. De teekenen moesten den weg banen, om het Woord te doen gelooven. Welnu, deze teekenen worden door den Evangelist tenslotte opgenoemd: duivelen zouden worden uitgeworpen; in nieuwe talen zou worden gesproken; slangen zouden worden opgenomen; hetgeen doodelijk is, zou niet schaden; kranken zouden worden gezond gemaakt.

Het is duidelijk, dat we hier niet een *afgesloten reeks* voor ons hebben. De Handelingen leeren ons, dat deze teekenen aanschouwd zijn; ja, méér nog, dat zelfs dóóden opgewekt zijn. En over dooden-opwekking is hier in Markus geen sprake.

Deze teekenen en wonderen moesten worden verricht *„in den Naam van Jezus."* (Vers 17.) In Handelingen 3 noemt Petrus dien Naam uitdrukkelijk bij het wonder aan de Schoone Poort des tempels.

De Naam van Jezus moest erdoor worden gróótgemaakt en niet de naam van eenig mensch. Het moest eenig en alleen *Gods* werk zijn, een mede-getuigen *van God* en *naar den wil van God*, bij het boodschappen van een zóó gróót heil, als de apostelen te verkondigen hadden, waardoor het Christendom moest worden gevestigd in een Gode vijandige wereld!

OPGENOMEN IN HEERLIJKHEID

HOOFDSTUK 16; de verzen 19 en 20.

„De Heere dan, nadat Hij tot hen gesproken had, werd opgenomen in den hemel en zette Zich aan de rechterhand Gods."

Zóó luidt het laatste getuigenis des Heiligen Geestes aangaande den trouwen Dienaar, dien wij van Zijn optreden onder het volk tot op den berg der hemelvaart hebben gevolgd.

Hier aan het slot van het Evangelie is Jezus nóg de Dienaar. Hij, de Eeuwige, die alle macht bezit, de Held vol kracht, en tegelijk de Knecht des Heeren, *wordt opgenomen in den hemel.* Even te voren is Hij nog in gesprek met de medearbeiders, wien Hij de opdracht verstrekt in betrekking tot hun toekomstigen arbeid, en zie — Hij is niet meer op de aarde! De hemel opent zich voor Hem, en Hij wordt opgenomen!

In de hoogste heerlijkheid wachtte Hem de plaats der hoogste eere aan de rechterhand der Majesteit in den hooge — en daar *zette* Hij Zich aan Gods rechterhand. Wondervol einde! Onze zielen trillen van vreugde, als we dit tooneel aanschouwen. Ja, zóó was het *Zijner* waardig! Maar óók *Gode* waardig, naar het beginsel van allen dienst, die voor Hem wordt gedaan: „Die Mij eert, zal Ik eeren."

Jezus bevindt Zich in de heerlijkheid. Wachtende op het oogenblik, dat God Hem alle vijanden

tot een voetbank Zijner voeten leggen zal. Bij Zijn verschijning zal de Knecht des Heeren voor aller oog worden verheerlijkt! Hij zal het Rijk oprichten en zegen brengen over de geheele aarde.

Inmiddels zijn de boodschappers, de „menschen-visschers", uitgegaan om overal te prediken, en de Heere heeft van den hemel medegewrocht, het Woord bevestigend door teekenen, die gevolgd zijn, waarvoor het Boek des Heiligen Geestes, de „Handelingen der apostelen," het authentieke document is.

Het Boek Markus doet ons in zijn slotwoorden nog eens een laatsten blik slaan op den waren Dienaar en volmaakten Profeet, die in Zijn groote genade mede-dienaren naast Zich heeft willen stellen, opdat het *werk Gods* zijn voortgang hebben zou. Deze dienstknechten toeven nog op de aarde. De volmaakte Dienaar bevindt Zich evenwel in den hemel, vanwaar wij Hem mogen verwachten.

En met volharding, met verlangen des harten Hem verbeidend, roepen wij met den Geest:

„Kom, Heere Jezus, kom haastelijk!" Op welke bede Zijn heerlijk antwoord is: „Ja, Ik kom haastelijk!"